

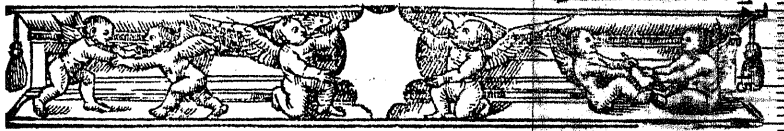


Paul. Sō. sup. III. sen. Jo. cap.



Fratri Pauli Soncinatis
in Tertium librum sententiarum
Joannis Capreoli Divi
num Epitoma.
*

Ad Addita tertia distinctione per fra-
trem Isidorum de Isolanis
Mediolanensem eius
dem predicatorie fami-
lie.



Pau. Sō. sup. III. sen. 3o. cap.



¶ Fratr̄is Pauli Sot̄cinatis
in Tertium librum sententiarum
Joannis Capreoli Diui
num Epitoma.
*

¶ Addita tertia distincione per fra-
trem H̄sidorum de Solanis
ad Sediolanensem eius
dem predicator̄
rie fami-
lie.

Index Questionum Tertij Libri.

De Christo Deo ab altissimis disputata ingenijs. Nihil hic non Catholicum: illusterrimiq; celeste armariolum angelicas continens speculationes: subtilissimave dogmata.

Index Questionum Tertij Libri.

- Dist. p. v. Q. vnica.**
Utruz nā humana quā fili? dei assumpt: potuerit assumi a tribus suppositis diuinis: aut a nā humana.
- Dist. ij. Quest. vnica.**
Utrū psona diuina possit assumere entitatē rosi? resūctā ris ex mās z forma lapidis z scēlūq; nāz irracionalesm.
- Dist. iij. Q. vnica.**
Utrū b. virgo. Maria fuerit concepta in peccato originali.
- Dist. iij. Q. vnica.**
Utrum btā. Virgo aliqd operata est in conceptione xpi.
- Dist. v. Questiones.**
 - 1 Utrū vniō nāe diuine z hūane in xpo sit maxima vniō creata.
 - 2 Utrū diuina essentia possit aliquid creaturę vniri tanq; forma.
 - 3 Utrum filius Dei assumpsit nām humanā in vniuersali.
- Dist. vi. Q. vnica.**
Utrum in xpo fuit plura esse.
- Dist. vii. z. viij. Q. vnica.**
Utrū in xpo sint due filiationes.
- Dist. ix. Q. vnica.**
Utruz humanitas xpi sit adorāda adoratione latrię.
- Dist. x. Q. vnica.**
Utrū xps inq̄tum hō: sit persona diuina.
- Dist. xi. Q. vnica.**
Utrū ista sit pcedēda sine scēlūq; determinatione. Christi? est creatura. Christi? inceptit esse.
- Dist. xij. Q. vnica.**
Utrū xps potuerit peccare.
- Dist. xij. Q. vnica.**
Utrū anima xpi habuerit grām formaliter z actu infinitam.
- Dist. xiiij. Questiones.**
 - 1 Utrū aia Christi sit sciens formaliter scia increata.

- 2 Utrū aia Christi videat in verbo omnia que ab ipso verbo cognoscuntur.
- Dist. xv. Q. vnica.**
Utrū aia xpi ex sua oipotentia respectu ppriū corpis appetituz sensitiuū ab omni dolore sensibili preferuari potuerit.
- Dist. xvij. z. xvij. Q. vnica.**
Utrū dolor in aia Christi tēpore passionis puenit vsq; ad rōnē superiozem.
- Dist. xvij. xij. z. xv. Q.**
Utrū aliqua creatura ptra potuerit satisfacere pro tota natura humana.
- Dist. xvij. z. xvij. Q. vnica.**
Utrū Christi? desiderit eē hō i suo descensu ad inferos.
- Dist. xvij. Q. vnica.**
Utrū habitus sint hoi necessarii z simili virtutes habituales.
- Dist. xvij. Q. vnica.**
Utrū fides sit vniū infusa a deo
- Dist. xvij. Q. vnica.**
Utrum fides sit de visis.
- Dist. xvij. Q. vnica.**
Utrū spes sit?r? theologica: res liter a fide z charitate distincta.
- Dist. xvij. vsq; ad. xxx. Q. vnica.**
Utrū hō debeat ex charitate pl? diligere deum q̄ seipsum.
- Dist. xvij. z. xvij. Q. vnica.**
Utrū fides maneat in patria.
- Dist. xvij. Q. vnica.**
Utrū ex actib? hūanis acquiratur habit? virtutū ex scētes subiectione in appetitu sensitiuo.
- Dist. xvij. z. xvij. Q. vnica.**
Utrū bona sint habitus distincti a virtutibus.
- Dist. xvij. Q. vltima.**
Utrū virtutes cardinales sint inter se cōnereita q̄ vna sine alijs haberi non possit.
- Q. finis indicis Q. dñi. iij. Lib. i.**

Tertij sen. Distinctionis. i. Questio vnica. Fo. ij.

Clarissimi sacre theologie Doc. fratris Pauli Söcinatis vite regularis ordinis p̄dicatoz: diuinū Epitoma in Tertij libru sntaz: ad mentez Joan. Capeoli eiusdem professionis.

Distinctio. i.



Ad prima dist. tertij sntaz q̄rit. Utrū natura hūana: quā fili? dei assumpsit potuerit assumi a tribus suppositis diuinis aut a natura diuina?

Ad hęc q̄nē rñdet q̄tuor conclusionib?. p̄tia si hō non peccasset: fili? dei nō assumpsisset naturā hūanā. Hęc sc̄pbat. s. d. 3. q. 1. ar. 3. Effectū a sola dei voluntate sp̄dētū nō d̄z a nobis alia rō assignari: p̄ter eā que p̄ diuinā scripturā nobis inorefcit. S̄z i car natio filij ē effect? cui? n̄ pōit alia rō in scriptura sacra: nisi redēptio hois a peid: vt p̄z Luce. 17. g. 2c.

Cōtra arguit Sco. ex ista rōcone seq̄t q̄ aia xpi nō fuerit p̄destinata nisi p̄ redēptioe aliaz aiarū. hoc est falsuz. ḡ maior p̄z, minor p̄ haf tripl. De? elegit p̄i? nā oēs q̄s voluit seq̄vītā eternā q̄ p̄uide rit aliqd de pena circa pctōzem. ḡ p̄i? p̄destinavit aiāz xpi q̄ p̄uide rit hoiez peccatoz: z sici illo pozi fuit p̄destiata n̄ in pp pctm hois.

Rñdeo p̄mo q̄ i scrib? diuie voluntatis nulla ē poitas realis aut ex nā rei: ita q̄ vn? act? sit altero por. vel q̄ vn? act? p̄us cadat sup vnū obm q̄ sup aliū. S̄z de? vno simpli: actu oia itelligit sit: z oia simul vult. ex hoc negatur añs.

Pdico sc̄do q̄ iter oba p̄uisa z p̄uolita a deo ē ordo p̄uisus z p̄uolit? p̄uidit. n. vnū effectū esse pp aliū q̄ ad aliū ordinari. voluit. n. gliaz eē poie grā tāq; finē ei? z voluit grā z p̄determinationē z redēptionē eē poies casti z peccato.

Pdico tertio q̄z ibi non sit ordo nāe: ē tñ ibi ordo rōis ex p̄te rōcinantis. Et quātū ē ad hoc negatur añs: q̄ de? h̄z rōnē p̄us voluit redēptioez humani gn̄is q̄ glām animę christi.

Cōtra hoc ē arguit. sic. Māius bonū p̄i? fm rōnē ē volitū a deo q̄ min? sed grā aie xpi ē mai? bonū q̄ grā oim aiāz redimēdarū. ḡ. ex p̄ h̄is in illo poie: sc̄t. volita ēt cessante redēptioe humani gn̄is.

Rñdeo q̄ iter mai? bonūz min? pōt dn̄p̄t esse ordo. Aliqñ. n. inter ea est ordo: p̄ se sicut ē iter bonum nature, grē z gr̄ie. z de his cōcedit maior: z negat minor. Aliqñ ē h̄is ordo p̄ accōs: sicut iter duas gr̄as z duas gliaz nllū eēntialr ordinē inter se h̄ntes: et sic negat maior.

Inter gliaz aut aie xpi z aiāz n̄ ē ordo eēntialis: q̄ de? potuisset an telq; faceret aiāz xpi z nūq; p̄ferret ei glām dare gliaz alijs aiabūs.

Cōcedū igit est q̄ p̄i? fm rōnē vt se t̄z ex p̄te rōcinantis p̄destinavit Adā q̄ xps. **I**ntelligim?. n. p̄imo q̄ de? voluit gliaz suā manifestari in productione vniuersi.

Psecūdo q̄ i illo vniuerso p̄fecto voluit eē aliq̄s creaturas beatas.

Tertio q̄ voluit aiām xpi eē p̄re alijs in gr̄az in gl̄az: oēs alias ex earum beatitudine ordinari ad gloriam animę christi.

Secō arguit. Nllū bonū mai? ordinat p̄cise ad min? bonū tāq; ad finē: q̄ finis est nobilior his q̄ sunt ad finē: sed grā aie xpi ē maius bonū redēptioe gn̄is hūani. ergo nō ordinat p̄cise ad eā. z per p̄ns sine ea fuisset.

Rñdeo. p̄ p̄or dicit q̄ nos nō d̄icim? redēptioez humani gn̄is eē finē glorie aie xpi, sed q̄ est finis

1470/100/24

Scot? dist. 7. 93.

incarnationis.
 P Dico scdo q. mai⁹ bonū nō pōt ordinari ad min⁹ tanq̄ ad finē totale r remotū: sed bene tanq̄ ad finē ptiale r p̄pinquū. Ultim⁹ at finē r totalis ip̄s incarnationis xpi est p̄fectio vniuersi r gl̄ia r de⁹ r redēptio n̄ra. finis v̄o ptialis r proxim⁹ est sola redemptio. P Dico tertio q. min⁹ bonū pōt respectu maioris eē cā finalis sine qua nō: r hoc mō redēptio ē finis incarnationis. ip̄a vero p̄destinatio xpi est cā n̄re p̄destinationis q̄rtū ad effectū: vt dicit. s. d. 3. d. 11. q. 3. ar. p^o. q. 3. Est. n. cā efficiēs iquā tū ip̄e ē mediatio n̄re salutis. Est etiā cā formalis exēplaris inq̄rtū in filios dei ad eius imaginem transformatur et p̄destinatur. Est etiā cā finalis inq̄rtū n̄ra sal⁹ in eius gl̄oriā redundat: p̄destinatio nō n̄ra quo ad effectū est cā finalis p̄destinationis xpi: q. ip̄e ordinat ad p̄sequēdū effectū n̄re p̄destinationis. Vel aliter dici p̄t q. n̄ra p̄destinatio ē prior fm rōnē p̄destinatione xpi: q̄nta est prior, nō s̄tra perfectione.
 C Tertio arguo sic. Quicūq̄ p̄sequitur aliq̄d bonū q̄d nūq̄ p̄sequerēt nisi posito aliq̄ malo: sicut h̄z letari de bono adeptio: ita d̄ malo sine q̄ nō r. c. q. q̄ult finē vult necessario ēt ea sine q̄b⁹ finis talis nō p̄t h̄ri s̄z aīa xpi p̄ te nō fuit creatā nec p̄destinata ad vitā eternā si h̄o n̄ peccasset. s̄ h̄z letari de pctō hoīs r ipsuz velle: hoc autē ē falsum: q. peccatū velle est peccare. ergo.
 C R̄ideo. negat maior. qn̄ id sine q̄ bonū nō habet nullā h̄z actōez sup tale bonū r nullā de se h̄z appetibilitatē. cuiusmodi ē peccatū sicut ēt marrytes n̄ letant d̄ crudelitatez p̄secutiōe tyrānoz: s̄ h̄n̄ letant q. ex tali mō de⁹ elicerit tantum bonum.

Conclō. ij. Eadem hūanitas nūcro possit s̄r assumi a trib⁹ p̄sonis diuinitis. H̄c sic p̄bat. s. p. q. 3. ar. 6.

Si tres nō p̄nt hoc aut hoc eēt ex pre assumētū aut ex p̄t assūpti. nō p̄mū: q. tres p̄sone h̄nt eandē nāz diuinā. s̄ p̄nt puenire in vna nāz hūanā p̄ solā vniōnē. nec scōz q. assūptio n̄re hūane maḡ scōt legē diuine potērie q̄ hūane. Un̄ si n̄ ē r̄pugnātia ex p̄te diue potērie s̄ nec ex p̄te hūane n̄re: sic r. c.

C Cōtra arguit Sco. p^o. In oi eētiali depēdētia vni depēdēs sp̄s Scot⁹ h̄. q. 2.
 der tm̄ ab vno totalr q. totalr de terminat depēdētia alteri: sed in ista vniōne ē eētialis depēdētia quā totalr d̄terminat vna p̄sona. s̄ nō p̄t terminari a pl̄ib⁹ p̄sonis. maior p̄bat. q. cū depēdētia alicui⁹ ē totalr d̄terminata ad aliq̄d ipsuz nō pōt d̄pēdere ad aliud cū possit eē iubtracto oi alio p̄ter id q̄d totalr terminat illā d̄pēdētia. minor. p̄bat. Supp̄m. n. hūanū totalr r̄terat d̄pēdētia sue hūanitatē r ip̄a h̄ p̄t eē i pl̄ib⁹ suppositis. s̄ et supp̄m diuī totalr eā r̄terat.
 C R̄ideo. p^o negat maior. d̄ depēdētia cāti a cā q̄n̄ illa pl̄a q̄ terminant depēdētia effect⁹ r̄p̄minat ip̄z eadē cālitare. sicut ē r̄ p̄posito q. q̄z p̄sona diuina est totalis cā creature r est tm̄ vna causalitas. P Scdo negat eadē maior d̄ depēdētia relatiui ad correlatiuū. idē n. p̄t referē vna p̄nitare ad multos filios: r tm̄ dependet ab vno q̄rtū ab alio in esse relatiuo.

P Dico. 3. q. depēdētia n̄re assūptē ad p̄sonā assumētē ē depēdētia relatiui ad correlatiuū. s. vniuersibilis ad vniuersibile r suppositabilis ad suppositabile. Est ēt d̄pēdētia effect⁹ a cā. q. oē absolutuz exis i p̄sona assumētē ē cā talie vniōnis q̄uis vniō istaz nāz scō sit i vno supposito: nō in alijs. Ad p̄bōnē maioris negatē d̄r q. vniū r̄lz terminet totalr d̄pēdētia alteri⁹ i r̄e sine: nō autē extrīne: r iō p̄t terminari nō ad tot q̄n̄ ad pl̄ura eīnsidē rōis si eē possent. vniū. n. albū nō p̄t assimilari toti albis q̄n̄ ēt pl̄ib⁹. P Dico q̄rto ad minorē q. s̄ vniūz

supp̄m diuinū totalr terminet i r̄e sine depēdētia n̄re assūptē nō t̄i extrīne. Ad p̄bōnē. negat oīa. tū q. nullū supp̄m creatū h̄z eādē nūero s̄sistentiā cū alio supposito: iō q̄n̄cūq̄ terminat depēdētia n̄re totalr eā terminat r i r̄e sine r extrīne. Supposita autē diuina h̄nt eadē subsistentiā: r iō q̄ntūq̄ nā humana vniat vni supposito: pōt ēt vniū alteri: s̄ i eadē s̄sistentiā. tuz q. supp̄m creatū terminat depēdētia n̄re eo mō q̄ totū terminat depēdētia p̄tis. p̄stat autē q. idem nō p̄t eē ps duoz totoz s̄sistentiū supp̄m v̄o diuinū nō terminat depēdētia n̄re assūptē tāq̄ p̄tis: sed q̄n̄ p̄t modū accitū: r nō vniat ei accitū: r̄idē autē accis pōt eē duorū h̄ntū eadē s̄sistentiā: sicut eadē quātitas vniat materie r forme.

C Scdo arguit. Ad q̄d puenit alicui vt distinguit ab alio nō p̄t illi alij p̄uēre s̄z assumere nāz hūanā puenit filio vt distinguit a p̄re. s̄. C R̄ideo. cōcedit maior. qn̄ id q̄d cōuenit alicui vt distinguit ab alio in p̄ncipio distinctiōis vni⁹ ab alio sicut filiatio q̄ puenit filio vt distinguit a p̄re: r ē p̄ncipiū talis distinctiōis nō p̄t p̄ri puenire. negat at maior. de eo q. nō est p̄ncipiū distinctiōis: s̄z cōmitatiue. aut oseq̄ eā sicut aīa rōnalis p̄uēit oculo vt distinguit a pede: r tm̄ eadē aīa ē in vtroq̄. Ita dico q. incarnatio p̄uēit filio vt distinguit a p̄re nō p̄rimo: s̄ scō: r iō pōt vtriq̄ conuenire. C Tertio. Anselm⁹ dicit i lib. d̄ q̄c p̄t v̄giali q. tres p̄sone n̄ potnerit assumere vniū r eadē hōiem. s̄ r. C R̄ideo q. nō negat q. tres p̄sone potnerit assumere eadē hūanitatē: s̄ i r̄idē dicere q. non possent eā assumere ad eadē p̄sonalitātē. q. ip̄e p̄sone sunt distincte p̄sonalitates: r iō nō p̄nt nām assumptā trahere ad eandē p̄sonalitātē.

Conclō. iij. Nā diuina abstracta p̄ itell⁹ a p̄sonalitate relatiua pot s̄t assumere nāz hūanā. H̄c sic p̄bat. s. d. 3. p. q. 3. ar. 3. Remanēte sufficēte cā actiua assūptiōis r remanere p̄t assūptio: s̄z abstracta nā diuina p̄ itell⁹ a p̄prietatib⁹ relatiuis r remanere sufficēs cā actiua assūptiōis: q. ad huc pōt itel ligi in deo oipotētia r subsistentia et personalitas. ergo r.

bat. s. d. 3. p. q. 3. ar. 3. Remanēte sufficēte cā actiua assūptiōis r remanere p̄t assūptio: s̄z abstracta nā diuina p̄ itell⁹ a p̄prietatib⁹ relatiuis r remanere sufficēs cā actiua assūptiōis: q. ad huc pōt itel ligi in deo oipotētia r subsistentia et personalitas. ergo r.

Conclō. iij. Nā diuina suppositū p̄sonalitatib⁹ relis q̄s fides pōt nō p̄: s̄ q̄n̄ scōario assūptiō nāz hūanā. H̄c sic p̄bat. s. ar. 2. Quicūq̄ p̄uēit n̄re diuine p̄ r̄ se p̄uēit oi b⁹ p̄sonis diuinis: s̄z assumere nām hūanā nō p̄uēit oib⁹ p̄sonis. s̄ nō p̄uēit ei p̄ r̄ p̄ se: s̄z tm̄ rōne p̄sone. C Cōtra arguit Sco. Et p̄uēit nāz hūanaz p̄mo assumere q̄d de se est hoc r subsistens: q. natura hūana assumit ad subsistēdū: s̄z nā diuina est de se. hoc r subsistens. ergo.

C R̄ideo. negat maior. si illud sit cōicabile: nā at diuina cōicabit ē r n̄ p̄sona. s̄ p̄ p̄sone p̄uēit p̄fōe q̄ n̄re. C Cōtra eadē arguit Durandus. p̄ Durandus hic q. 4. illud p̄mo p̄uēit p̄sone diuine vniū n̄re humane p̄ q̄d p̄perit ei p̄ r̄ terminare depēdētia n̄re assumptē: sed eētia est p̄ quā puenit p̄sone terminare h̄c depēdētia. maior p̄z: minor. p̄bat. p̄ id cōuenit p̄sone terminare h̄c depēdētia a q̄ h̄z q. p̄ se subsistat: s̄z hec ē eētia. s̄. C R̄ideo q. duplex est d̄pēdētia n̄re assūptē ad p̄sonā tāq̄ ad id a quo r i q̄ accipit eē actualis extīstētie. Alio mō tanq̄ ad id a q̄ accipit suppositatiōez p̄sonalitatē: p̄mā d̄pēdētia terminet eētiare mote r p̄sa p̄rie: s̄z r̄tute eētiae. scōz h̄o depēdētia r̄terat tm̄ p̄sa r sicut q̄ r sicut q̄ r nō essentia. P Dico scdo ad maiorē q. p̄ illō cōnēit ei r̄terare scōz depēdētia: et nō p̄ id p̄ q̄b⁹ p̄mā. v̄n̄ negat mior loquēdo de secūda dependentia. C Ad p̄bōnē dico q. p̄sona nō soluz p̄ s̄sistere: s̄z p̄ p̄prietatez s̄sistentē q̄ includit nō solū s̄sistere: s̄z

Scot⁹

Durandus hic q. 4.

sz et retonē: terminat illā depēdē
tiā. Ut dico qz psona puenit termi
nare illā depēdētiā p ipz sbsistere
accipiēdo sbsistere nō vt est nā: sz
vt ē psona: qz vt est nā ē cōicabi
le: vt at ē psona ē incōicabile: qz
vt sic dicit esse diuinū cum impli
catione proprietatis relatiue con
stituentis personam.

Distinctio .ij.

Dist. querit.
Utruz psona diuina
possit assumere tri
tate toti? resultat
ex mā z forā lapi
dis: z quāscūqz nām
irrationalē.

Pro ista qdē hec sit pta pto
Deo possit assumere de
potētia absoluta nāz lapidis z qz
cūqz nāz irrōnālē. Hāc sic pbat pū
ri di. q. r. ar. i. Ubi ē cōicis potētia
ex pte agētis: z eāz potētia obediē
tialis ex pte passibilitatis p̄t sequi
suis effectis: sz diuina potētia eāz
se hz ad opandū sū lapide et in nā
hūana z nā lapidis eāz ē potētia
obediētiali ad deū sic nā hūana. sz
Et p̄tio. 3. p. q. 4. ar. p̄. videat
dicere oppm̄ nō tñ dicit. ibi. n. intelli
git qz talis nā irrōnālīs nō est af
sumptibilis de potētia ordinaria
non aut loquitur de absoluta.

Merico
libero.
13. q. 5.

Contra arguit Merico. sic. Ois
nā assumptibilis ē eleuabilis ad vi
sionē diuine eētietis: sz talis nō p̄t cū
ei repugnat ex sua nā h̄re rōnez z
volūtate. sz mior p̄z. maior probat
trip̄t. p̄. Sic se hz ē nāle ad pos
se nāle: ita se hz ē supnāle ad pos
se supnāle: sz cuiusqz cōicat ēē nā
le cōicat posse nāle. sz cui cōicat ēē
supnāle cōicat posse supnāle.

Rūdeo. negat maior: qñ assum
ptio sit ad eē z nō ad opatōez sic ē
in pposito. nā. n. assūpta a diuino
suppō assumit ad eē diuini suppo
siti z nō ad opationē: qz opō p̄seq̄
tur formā q̄ est opōnis pncipiū: z
qz nā hūana remanet diuino sup
posito: nō hz p̄pas opōnes distin

ctas ab opationib⁹ diuine nāe.
Contra opari cōicat ē rei. sz cui
dat eē supnāle dat opari supnāle
Rūdeo. negat maior. 7. 3. n. nul
la res opet nisi hēat esse: qz agere
p̄supponit eē nō tñ p̄seq̄t eē tāqz
pncipiū actōis. sz formā q̄ est agē
di pncipiū: cū sz in nā assumpta re
maneat potētie i p̄p̄is naturis
qz assūptio nō fit i nā remanebit
ēē potētie nāle: sine aliā eleuatio
ne nisi ex speciali dono gratie po
tentie eleuabiles eleuentur.

Secūdo cui nō p̄t cōicari minus:
nec ēē mai⁹: sz min⁹ euidere de vlt
frui eo. sz vniri in idēitate p̄sone.
ergo qd nō p̄t frui deo nō p̄t vniri
ei in persona.

Rūdeo. negat maior. qñ maior
z min⁹ nō sūt eiūsdē rōis: sicut nō
seq̄t: hō nō p̄t gnare a sinuz qd est
min⁹. sz nec hōies qd ē mai⁹. Antio
aut in esse nō est eiūsdē rōnis cūz
vnione in opatione: qz eē z agere
sunt diuersarum rationum.

Secūdo qd si p̄t ipote iste. due
vniones diuidant vnio in psona
z p̄gnaz qd mai⁹ vniri deo p̄ gra
tiā sz i psona sine gra: sz vnūqz cō
iunctū mai⁹ est sz alterum solum.

Tertio. Si creatura p̄t vniri
deo: sz nō sit eleuabilis ad dei vi
sionē. sz ēē nā hūana p̄t vniri in
p̄sōa absqz eo qz actu eleuet: sz hoc
est falsuz. sz maior p̄z. mior pbat.
Si nā hūana possit assumi poten
tius ei⁹ n̄ eleuatis actu ad visionē
z fruitorēz cū ip̄a sic manēs sit pec
cabil seq̄t qz p̄sōa diuina assumēs
eāde nāz possz peccare qd ē falsū.

Rūdeo. negat mior. Ad pbōnē
negat p̄na. Et dico qz si aliq̄ nā ir
rōnalis assumeret absqz eo qz frue
ret deo ip̄a nō eēt peccabilis. cui⁹
rō est qz tali nature nullus a crua
attribueret sicut agentis: sz solum
sicut pncipio actōis: qz sup̄p̄t ē
qd agit: suppositū aut talis natu
re cū sit de⁹: nullo mō peccare p̄t
nec defectiue agere.

Cocto. ij. Fili⁹ dei n̄ solū
assūpit atqz et

corp⁹: sed ēē hūanitatē q̄ est tercia
entitas realitōis: ab oib⁹ suis
p̄tib⁹ ēē sit vnitas. Hāc sic pbat. s.
D. p̄ p̄ma ei⁹ parte. 3. di. 2. q. r. ar.
3. q. 3. Filius dei fuit ver⁹ hō. ergo
assūpsit hūanitatē. Qd aut ex
p̄tib⁹ resultet tercia entitas ab eis
distincta: ponit. s. Do. vbi. 3. ad. 3.
vbi sic dicit. Totū pp̄ue loq̄ndo nō
ē sue pres̄: sz aliqd ex eis resultās.
Hoc autē pbat Seo. 8. meta. q.
4. ponēs tres cōclusiones: quarū
p̄ma est hec. xp̄s z forma nō sunt
vnū: qz nec forma fit mā. nec eē z
rō est: qz mā z forma sunt simpli
cia pncipis. pncipia at nō sunt ex
alterutris vt dicit p̄mo p̄hozū. fit tñ
vnū per se ex mā z forma. vt dicit. 8.
meta. qd pbat. P̄tū qz mā est pu
ra potētia z forma actus. P̄tū qz
forma educit d̄ mā z eā isepabit
cōcomitat. ergo faciūt vnū per se.
Secūda cocto. Illud vnū per
se qd fit ex materia z forma nō est
relatio: nec relatiuū. pbat. nulla
relatio cōponit ex absolutis: sed
mā z forma sunt entia absoluta.

ter. 4. 2.

ter. 8.

ter. 10.

ter. 2. 6.

7. 2. 7.

Secūdo. Nā refo ē p se termin⁹
gnōnis. 5. p̄p̄. sz qz sit ex mā z forā
est p se termin⁹ gnōnis. 7. met. 3.
Si dicat qz refo sine q̄ nō hz non
sit forma q̄ dicitur tñ. i. qz ip̄a mā
z forma sunt termin⁹ gnōnis: sed
hoc nō h̄nt nisi inq̄tū sunt vnita.
Contra. p te nō est ibi aliud abso
lutū sz materia z forma: z ista sūt
duo absoluta. ergo nō est ibi vnū
p̄muis terminus.

Si dicat qz nō terminat inq̄tū
sunt duo: sed inq̄tū vnita sunt.
Contra. ergo relatio vnionis est
p̄muis z formalis terminus.
Tertio cōclusio. Illud constitu
tū est qd absolutū z aliud a mā et
forma z a re lone vnionis. probat
p̄. Nihil p̄statur seipsum: sed mā
z forma cōstituit cōpositū. sz zc.

Si dicat qz licet sit incōueniēs
aliqd causare seipsum: aliqd tñ
potest se integrare: sic materia z
forma integrant cōpositum.
Contra. mā nō integrat se alio

qn esset pars suiipsi⁹: nec formā:
qz pncipia nō sunt ex alterutris:
nec relatiōē vt supradictū est. sz
integrat aliqd ab eis distinctū. Et
ex his tenetur qz totuz distinguit
tur a partibus.

Contra. arguit qz humanitas
nō sit distincta res ab anima z cor
pore simul sumptis.

Primo. Christus non deposuit
aliquā naturā quā assūpsit: vt
dicit Damascenus lib. 3. capi. 3. sed
in triduo nō habuit hūanitatē.
ergo si humanitas est distincta ab
anima z corpore eā deposuisset.

Rūdeo. dico p̄ qz Damascenus
nō dicit eā nullā naturā deposuiss
se: sed nullam partū nature.
Dico sc̄do qz non loquit p̄o tpe
mortis sed resurrectionis. cōstat
aut qz tñc habuit hūanitatē.
Dico tertio qz intelligit eā nūqz
deposuisse totat̄ nāz assūptā cui
sem̄p fuit vnū: saltē qd ad ei⁹ pres̄.

Dico quarto qz ip̄e nō deposuit
hūanitatē tpe mortis cum ip̄a
nō remaneret: sz bñ ip̄a desit esse.
Secūdo. Si humanitas est res vi
sicta ab aia erit ea p̄fectior sicut
totū est p̄fectior suis partibus.
sz hoc est falsuz. Tū qz vt dicit in
lib. de cōs. aia est in orizōte eter
nitatis. Tū qz Aug. dicit qz super
aiā intellectiūā nihil est nisi de⁹.

Rūdeo. dico p̄mo qz nō poni
mus in hōie duas formas quarū
vna sit aiaz alia sit humanitas:
sz aliqz humanitas dicit esse for
ma totius: qz humanitas est ip̄m
totū significatū per modū forme:
id est in abstracto. Ad argumētuz
negat mior. P̄ ad primā p̄batio
nē dico qz aia dicit esse in orizō
te eternitatis: qz ip̄a est incorru
ptibilis. Et dicit esse dignior om
nibus formis que sunt act⁹ māe.
P̄ ad secūdā dico qz nihil est supra
animā nisi deus quo ad cālitatē.
Tertio. p̄nus probat. 7. meta. ter. 6o:
qz essentia rei compositē est sim
plex tali ratione: qz si esset compo
sita: tunc ex ea z ex suis partibus.

ter. 6o.

resultat aliquid simplex aut compositum. Si simplex habetur propositum: quod etiam ipsa que resultat est materia et forma est simplex. Si compositum: ergo ex illo et ex suis partibus resultat aliud: et sic in infinitum. Sic arguitur in proposito de humanitate quod si distinguitur a partibus: et ex ipsa et ex partibus resultat aliud: et sic in infinitum.

Respondeo primo quod essentia rei composita est composita: alioquin implicaret contradictionem. Sed philosophus loquitur in loco allegato de forma substantiali substantie composita que est forma simplex.

Dico secundo quod totum non addit propria partes aliquam formam: nec ipsum compositum et partes eius sunt partes alicuius aliterius compositi: sed ipsa tota non est realiter differens a partibus amborum partium et unitarum.

Quarto. si humanitas differat a partibus aut differat se tota: et sic nihil includeret a partibus quod est contradictio. aut differat aliquo modo: sic differret illud a seipso.

Respondeo. quod differat se tota non accipiendo totum. sicut hegozematice: quod tunc esset sensus quod differat a partibus secundum qualemlibet sui partem. Nam id quod sic differat ab aliquo se toto non includit illud. Differat autem se toto eademo modo et est sensus ipsum compositum ex partibus differat ab eis. sed non sequitur: ergo secundum qualemlibet sui partem: quod unum istorum sensuum est impertinens alteri.

Quinto. si humanitas est distincta a partibus: aut est materia: aut forma: aut compositum. non materia: quod tunc in homine essent due materie. non forma: quod essent due forme. non compositum: quod essent duo composita.

Respondeo quod est compositum et in homine est duplex. scilicet suppositum et natura: ut dicitur in doctrina. par. q. 2. arti. 1. ad secundum.

Sexto. Commentator dicit primo physico. c. 17. quod licet unaqueque partium sit aliud a toto: tamen desinunt non possunt esse aliud a toto. et

Rideo quod dictum Commentatoris intelligit quod totum est inseparabile a partibus simul unitis: licet sit separabile a qualibet parte singulariter accepta.

Septimo. si totum superaddit partibus aliquid reale. aut illud additum facit unum per se cum partibus nullo addito aut non. Si primum: ergo sit materia et forma faciunt unum per se non superaddita illa tertia entitate. Si secundum: ergo aut illud superadditum facit unum per se cum toto alioque superaddito vel non. Si sic: proceditur in infinitum. Si non: pari ratione standum erat in primo.

Rideo. quod totum nullum reale superaddit partibus: sed sit realiter differens a partibus. Et similiter non facit unum cum partibus. facere enim unum cum alio est conditio partis et non totius. Sed dico quod totum est quoddam unum differens a partibus ad cuius unitatem per se partes eius concurrunt.

Octavo. omnem absolutum potest per diuinam potentiam fieri absque alio absoluto: sed totum non potest fieri absque partibus: et non distinguitur ab eis.

Rideo negat maior. ut sepe dictum fuit. Causa autem quare totum non possit esse sine partibus: est quod partes unitate sunt causa necessaria totum.

Contra. Si sunt causa necessaria aut hoc est ratio partium: aut ratio unionis earum: aut ratio vtriusque. non primum: quod tunc positus illis poneret totum. non secundum quod unio est relatio: ergo est posterius: fundamēto. posterius autem non potest esse causa prioris. non tertium: quod omnia causa cum sit prior effectum potest intelligi esse non intellecto. et sic sequitur quod postea esset intelligere partes unitas non intelligendo totum. quod est falsum.

Respondeo: quod partes possunt intelligi non intelligendo totum: non tamen possunt esse nec intelligi esse sine toto. Ad argumenta igitur dico quod est ratione vtriusque.

Contra. ergo in illo priorum quo intelligo partes unitas non intelli-

gendo totum deus potest facere partes unitas sine toto.

Rideo. negat prima: quod actio dei non terminatur ad quidditatem secundum se: nec ad esse quidditatum cum abstracta: har ab actu et a potentia: sed ad esse reale extra. esse autem reale totius et partium unitarum est omnino inseparabile.

Mono. Totum homogeneum non differt genere nec specie nec numero a suis partibus: ergo non differt ab eis. prima pars et prima et secunda pars antecedentis. partes enim aque sunt eiusdem generis et speciei cum aqua. tertia pars probatur: quod in una aqua non sunt plures aque numero.

Rideo quod totum homogeneum non differt a partibus sicut ens in actu ab entibus in potentia: quod in eadem aqua sunt plures aque in potentia.

Distinctio. iij.

Prima distinctio. retinenda queritur vtrum beata virgo Maria in peccato originali fuerit concepta?

Pro. quod sit unica conclusio. Beata maria fuit concepta in peccato originali. Hanc ponit s. Tho. 3. sen. in presenti dist. q. 1. arti. 1. q. 1. Item 3. primi. q. 27. ar. 2. Item prima secunde. q. 81. ar. 3. Item quolibet. 7. q. 8. Et quibus possunt formari quattuor rationes.

Prima ratio. Quicumque est redemptus per christum habuit peccatum: sed beata maria fuit redempta per christum: ergo habuit peccatum. non autem originale: igitur originale.

Secunda ratio. Nullius humane persone conceptio equatur in puritate et immunitate et elongatione a peccato: conceptio filij dei. sed maria fuit humana persona: et eius conceptio non equatur in puritate aut elongatione a peccato conceptio christi: equaret autem si nunquam habuisset peccatum originale. igitur habuit.

Tertia ratio. Singulare primum legitur filij dei non conuenit alteri:

sed concipi in gratia et sanctitate singulare est privilegium filij dei. igitur nulli alteri competit.

Quarta ratio. Nulla persona concepta per fernam imitationem est expulsa peccati originalis: sed beata maria fuit huiusmodi. ergo.

Predicta conclusio et finalis expositione ponit Augustinus. 10. confessio. Item hanc conclusionem expresse ponit idem Augustinus super psalmo. 34. exponens illud psal. 34. Ego autem cum mihi molesti essent. ubi sic dicit.

Maria ex Adā mortua est pro peccato: Adā mortuus est pro peccato: caro domini ex maria mortua pro peccato. Hec Augustinus in forma ex qua pars et quod maria mortua est pro peccato non actuale: sed originale. Item his resellunt frinole solones quorundam modernorum excipientes beatam virginem a quibusdam antiochitatis et sententiam generalibus Augustini.

Eadem conclusio tenuerunt beatus Ambrosius super Lucas. item super Isaiam Leo papa in sermone natalis domini quod incipit exultem? Item in alio sermone quod incipit. Cum super nos. Item beatus Gregorius. 11. moralium. Item eiusdem sententiam tenuerunt duodecim presbiteri referunt Augustinus. li. 2. circa Julianum.

Hanc personam tenet et tenuerunt hi quadraginta doctores. Origenes. Isidorus. Bernardus Anselmus. Hugo de sancto Victore. Magister sententiarum. Remigius. Alchis. Cassiodorus. Cassianus. Praxenias Stravianus. Thalannus. Alexander. Innocentius papa. Joannes beletus. Mauritius episcopus parisiensis. Altisiodorus. Raymudus de pens forti. Alexander de Ales. Albertus. Petrus de tharastasia papa. Petrus de palude. Duradus hermes. Jo. de Neapoli. Jacobus de voragine. Nicolaus tranhet. Egidius de Roma. Gregorius de arrimino. Nicolaus de lyra. Bonaventura. Robertus de tornaco. Adā okam. Henricus de gandauo. Godofredus. Joannes de poliaco. Ricardus de mediauilla: et multi alij: quorum

Frater Isidorus mense.



dicta recitat frater Guilielmus de Banacon in tractatu de verainnocentia matris dei.

Scotus h. dist. 3. q. prima.

Contra conclusionem in se arguit huius perfectissimum actum mediatoris spectu alicuius psonae p qua mediat vel meret sed rps fuit hmoi respectu marie ergo habuit perfectissimum actum mediandi respectu illius. s. hoc no fuisset nisi meruisset ea preferuare a peccato originali. s. maior pbatur tripliciter. Primo qz nullus perfectissime placat aliquem pro offensa alterius cotraheda nisi posset puenire ne offenda illi. deus autem offendit pp culpa interiori in anima ipsa. Secundo qz perfectissimus mediator meretur ammonitione ois pene ab eo quod recedat. Culpa autem originalis est pena. Tertio rps immediatus videt fuisse reparatoz ab originali s. ab actuali. Tertio qz a pfectissimo reconciliatoze habet summum bonum qd pot per mediatoris hri.

Si dicat q equat tenet psonam remittit peccatum sicut pseruata qz cui plus dimittit plus diligit. Luca. 7. Quere solutionem Augusti. dicentis q oia no commissa sunt dimissa ac si essent commissa immo excellenti est pseruari q mudari. Et cu omnes angeli sint innocentes non est verisimile q sola anima christi sit innocens.

Gregorius in. 2. dist. 33.

Rudeo dico primo s. Gregorium de Arimino q hec ro peccat tripliciter. Primo quidem qz ex ea sequuntur quatuor inconuenientia. Primum est qz iuxta illud modum arguendi pbaretur qz etiam oes alios rps pseruauit et pseruat. Sed inconueniens est qd sequitur ex secunda probatione qz beata virgo fuit pseruata ab omni pena temporalis corporalis et anime ab ipsa et mortis corporalibus. Tertium inconueniens sequens ex tertia pbatione est qz plures alios pseruauit ab originali sicut et ab omni mortali actuali. Quartum inconueniens sequens ex ea

dem pbatione tertia est qz beata virgo in instanti conceptionis sue fuit beata et sicut q fuerit in corpore glorificata que oia falsa sunt.

Secundo peccat qz assumit equinoia. Querendum enim est quomodo accipiat summe teneri vel obligari mediatori. Aut enim sic qz non est possibile esse magis obligatum. et hoc modo beata virgo etiam pseruata ab originali non fuit summe obligata deo qz potuit ei sic ut illi esse beatitudine aut caput summe obligari qz p oem qd huius est ei obligatus et sic dicitur alii est summe deo obligatus.

Tertio peccat qz potius concludit oppositum quam ppositum. nam mediator placatus iter deum et beatam virginem quam accipit arguens psumptio est ppositum mediatoris huius actum pfectissimum.

Quarto peccat qz assumit duas ppones falsas. Prima est pfectissimum mediatoris huius actum pfectissimum mediatoris. Nam p alium modum bonum potuit beata virgo sicut et ceteri fieri deo gratior et a culpa immuniore et a pena securiore. Secunda ppositio est pfectissimum mediatoris meretur ammonitione ois pene. prout esse sicut in pposito. Nam beata virgo in vita ista multas habuit penas.

Quinto peccat in forma. tertium enim virtus est in hac pna. rps pseruauit beatam virginem ab omni actuali licigit et ab originali q negat similitudinem qz pneri baptizati decedentes sunt pseruari ab omni actuali non fuit ab originali. 3. parte. q. 27. ar. 4.

Si dicat qz b. Augustinus quanto pna Julianus. ca. 39. arguit de rpo. Non fecit actualis s. non huius originale.

Rudeo dico p qz facere peccatum accipit large p eo qd est huius formite et ad huc sententiam concedit qz beata virgo fecit peccatum. Nam ipsa habuit fomitem peccati: quosqz cocepit dei filium et novitram. 3. parte. q. 27. ar. 3. Nec iste modus loquendi est nouus: cum in multis locis scripture effectus peccati dicat pferri sicut plure declarat Augustinus. sup illud psalmi. 34. Ego autem cum inibi. P dico scdo qz dicitur Augustinus est inrel

ligenda s. m lege coez: ubi pferri actualis p graz non ipedit. beata virgo super hoc fuit privilegiata s. m doctores.

Jo. de neapoli dist. p. q. ii.

Ita Jo. de neapoli ponit tres solones eis qz dat Gregorius. vñ ad primam pbationem negat maiorem: qz summe placat: qz summa graz offensu ipetrat offendenti: qz graz fuit offendens. preterea si non eest ita: sequeretur q nullus hō traheret pferri originale: cu pfectissimus mediator debeat huius pferri actum mediandi respectu omnium.

Ad secundam pbationem dicit qz summe pfecte reconciliaret regem alicui offensu: qz oib' ei filius graz regis meret et huius dicitur paternam: dato qz oes alii essent inimici eius.

Ad tertiam dicit qz non est sicut dicitur peccato originali qd est pferri nate et actuali: qd icurrit hō ex psonali s. ordinatio. pferri. n. originale huius p carnalis ppagatione: quio beata virgo fuit ppagata ab iordatioe vero actuali. b. vgo fuit immunis. Nec pseruare a culpa est pprie reparare. 3. pre. q. pe. ar. 4.

Ad quartam pbationem dicit Jo. qz quilibet reconciliatus per xpm summe obliget rpo: tñ coparado vnū ad alium plus ei obligat: q maior graz ab ipso recipit.

Preterea huius innocētia ceteris paribus sit maius bonum quam culpe ammonio: tñ equale donum gratie plus est coparatum ei qui pp culpam meruit penam quam innocenti qui non meruit: sicut ceterum marche maius donum fuit si dent pauperi quam si dentur regi. hec Jo. et cofomiter dicitur. s. t. scda scbe. q. 16. ar. 2.

Cum autem arguens vltimus facit coparationem de angelis ad homines. Dicit qz illa similitudo non valet: tō enim non oes angeli ceciderunt vno cadente: qz oes angeli non erant in vno: a quo ppagati contrahat pferri sicut fuit in homibus. Qd autem dicit qz non est verisimile: qz sola anima rpi sit innocens: dicitur qz immo: et oppositum est contra

sacram scripturam et dicta sanctorum. Et ista sufficiant ad argumentum. Scoti in quibus multi se fundant.

Aureo.

Arguit et Aureolus p. Prefertuarii ab originali fuit posse deo: re spectu beate virginis et decuit. ergo. probat scda pars antea. Cum qz decuit qz mater dei fuerit immunissima et nunquam aliquam diffone ad gram inficeret. Cum qz beatus Augustinus probat qz corpus ei non fuit incineratum qz non decuit.

Rudeo non decuit vt conceptio naturalis cuiuscumque hois et inris virginis equare qz ad immunitatem ab originali conceptioi supnali rpi vt p3 p auctoritate Anselmi de conceptu virginali. c. 1. s. 3. sen. dist. 3. q. 1. ar. 1. q. 2. ad tertium.

Ad primam pbationem dicit qz tunc non erat mater dei in actu nec mifericordie: s. sufficit qz eest munissima in conceptioe filii sui.

Ad secundam dicit qz non est sicut dicitur pseruatioe ab incineratioe et ab originali: qz pseruatio a cinere fuit post resurrectionem rpi. pseruatio vero ab originali ante rpi: sic non depehdit a rpo: s. a sola diuinitate.

Secundo arguit s. m sanctos nunquam peccauit venialiter: qz si decuit: s. nec originaliter. pbat pna: qz maior macula est originale: qd declaratur exemplo corporalis cadentis in lutum fetidum et corruptum: qd sicut lanctur nunquam erit aptum ad recipiendum corpus rpi. Itē maior gra fit illi qz non pmititur cadere in lutum: s. illi qz permittitur cadere et statim subleuari.

Rudeo. negat pntia qz pseruare ab originali piudicari vti saluatoz non autem ab originali. Ad pbationem dicit qz veniale et originale se hnt sicut excedit et excessus. De malo. q. 3. arti. primo ad nonum. Itē scdo sen. dist. 33. q. 2. ar. 1.

Ad exemplum primum dicit qz non valet similitudo: qz panis albus post sedationem non pot effici muidior quam antea: s. aia mudata ab originali pot per aduictum supbadatis gte effici muidior et sanctior: et deo gratior

¶ fuisse: dato q' fuisse in puris... ¶ Ad aliud dicit q' filius dei non debuit... ¶ Arguit alij p' q' pene viles bre... ¶ Rudeo dicit Jo. de neapoli. q' minor... ¶ Secdo q' cuiusd' monacho appa... ¶ Tertio. sicut xps fuit pfectiss... ¶ Quarto. In libro de na' et gra... ¶ Rudeo. loq' de peccatis actua... ¶ Quinto. hoc idē pbat p Anselm... ¶ Sexto. Ricardus de sancto... ¶ Rudeo dicit Jo. de neapoli q' de illo libro...

certū habet. Anselm' aut in multis locis... ¶ Septimo. multe ecclesie faciūt festū de cōceptiōe beate marie. ¶ Rudeo dico p' q' illud festū nō celebrat romana ecclesia... ¶ Dico scdo q' illud festum postq' ab ecclesia romana tollerat... ¶ Dico tertio q' illud festū est nō pceptiōis... ¶ Quarto. inrellndū ē de amatoe virginis nō q'ntū ad hūmā charitatis... ¶ Octavo arguit. quis Anselm' in q'dā ep'la ad epos Anglie dicit. Nō credo amatoe bte virginis q' respuit celebrare festū pceptiōis... ¶ Nono arguunt. Rō. s. T. q' bta hgo si nō fuisse originale... ¶ Rudeo. rō. s. T. est efficax... ¶ Decimo. hoc idē pbat p Anselmū qui de hoc fecit libū specialē... ¶ Ricardus de sancto... ¶ Rudeo dicit Jo. de neapoli q' de illo libro...

Idem glo. sup. 3. cap. Sal. ¶ Dico arguit. q' auctes scōp' iduce nō sufficiēter pbat psonē... ¶ Rudeo. Auctes sanctorū sufficēter pbant intentū... ¶ Contra arguit Sco. p'. foimas Scot' h' eiusd' sp'ei sequitur potētie em' q. 2. de rōnis. sed forma maris et femie sunt eiusd' sp'ei... ¶ Secdo p' diligit naturalr filius... ¶ Tertio filius aliqñ plus assumilat mri q' patri... ¶ Quarto dicit Damascenus q' Dama' beate virgini attributa est virtus... ¶ Quinto. si mater nō pcurreret acutine... ¶ Rudeo. ad hec sit et dico p' q' ad gñationē plus cōcurrūt triplex actio... ¶ Rudeo dico p' q' ex illis verbis nō habet q' beata virgo in primo instanti...

Distictio. iij.



Di. 4. q'rit virum bta virgo aliqd' operata ē... Pro. Bta hgo maria nihil opata est i cōceptiōe xpi... Contra arguit Sco. p'. foimas Scot' h' eiusd' sp'ei sequitur potētie em' q. 2. de rōnis. sed forma maris et femie sunt eiusd' sp'ei... Secdo p' diligit naturalr filius... Tertio filius aliqñ plus assumilat mri q' patri... Quarto dicit Damascenus q' Dama' beate virgini attributa est virtus... Quinto. si mater nō pcurreret acutine... Rudeo. ad hec sit et dico p' q' ad gñationē plus cōcurrūt triplex actio... Rudeo dico p' q' ex illis verbis nō habet q' beata virgo in primo instanti...

M.

em loc' facit ad bōitātē gñatōis: ita z bōa dīspō mīcīs facit ad bō nā dīspōitōnē plīs vt dicit Aui. in p̄o de diluuijs p̄imā et tertiā opationē hz mī i gñatōe plīs. sc̄cundā vero hz tantum pater.

Ex his infero q' in mīse est potētia gñatīna actīna sicut z i p̄re. s; nō ita p̄fecta. z iō eī actio nō se ex tēdit nisi ad p̄paratiōnē materiē. Cōcedo igit' q' in mīse est potētia actīna gñatīna. s; nego istā p̄nā: ergo agit ad cōceptiōnē plīs. Est em fallacia vītūis q' arguit a plurib' cāis vītūis ad vñā earūz. P̄ dico secūdo q' mī nō iō pl' dīligit filiū q' p̄r: q' plus agat: sed q' matres magis sunt certe qui sunt earū filij vt dicit. g. ethico. iiii.

P̄ dico tertio q' iō fili' plus aliqñ est sicut mī q' p̄r: q' vīr' p̄r nī se minis cū sit debilis nō pōt p̄fecte assimilare p̄r materiā: s; p̄ducit eā ad id qd est i potētia magis p̄rima infra eandē sp̄m cum p̄re. f. ad assimilatiōnē mīris: z ad hoc et pōt multū facere imāgiario femine tpe coitus. An tēpore innocētie femine fuissent nate ex vehēmentē imāgiariōne.

Conclo. ij. Beatavirgo maria p̄pē z vere dī mīr dei. Hāc sic pbat. s. d. 3. p. q. 35. ar. 3. beata maria ē mīr chūstī: sed chūstus est deus. ergo.

Cōtra p̄bationē arguit Durāndus hic q' ista p̄pō sit ipropia. Dens ē hō p̄. Ad p̄prietatē p̄pōnis req̄rit idēntitās sōri z p̄dicatī: s; in illa p̄pōne nō ē tāta idēntitās sicut in ista: petr' est hō: g illa saltē nō. est ita p̄p̄ta. maior p̄t; minor p̄bat. petr' manēs petr' nō p̄r nō ē hō: z de' manēs de' p̄r nō ē hō: g nō est tanta idēntitās hic sicut ibi.

Rādeo dico p̄ q' dicit p̄pō ē p̄p̄ta q' illud sup̄m qd significat p hoc s̄m de' ē id quod significat p hoc p̄dicatū hō. sicut z i lnd sup̄positū qd est petr' est et hō. Est ita aliqua dīa q' hō p̄dicat de petro nō solū rōne sup̄positū qd est petr'

sed et rōne forme huius sup̄positū petr'. i. rōne hūanitatīs. De deo aut dicit hō nō rōne forme: deus: sed ratione sup̄positū.

Ex hoc seq̄t q' ista. de' est hō. hz tāta idēntitātē itēsiue sicut illa petr' ē hō: q' v̄trobiz idē sup̄positū significat p s̄m z p̄dicatū: s; sc̄bā hz maiorē idēntitātē extēsiue.

P̄ dico sc̄do q' ista. de' est hō: ē in p̄mo mō dīcēdi p se nō p̄dicatū s; p̄de rōne sōri: s; q' i formā essēntiāl' sup̄positū significatū p̄s̄tūz ad cuius esse trahitur.

P̄ dico tertio q' nō o; o; p̄pōnē p̄p̄tā ē p se. nā ista ē p̄p̄ta. hō ē alb'.

Ad argumētū negat' minor: de idēntitātē itēsiue. Ad p̄bationē negat' p̄nā. q' ista de' ē hō. est p se eo mō q' dixim': s; n̄ hēat o; z modū p̄p̄tatis quē hz ista. petr' est hō.

Cōtra hāc r̄nōnē arguit. In oī p̄pōitōne p̄mī modī p se p̄dicatū dī in qd de s̄to. sed hō nō p̄dicat in quid de deo. ergo.

Rādeo. negat' minor: q' hz nō p̄dicat' i qd rōne forme: p̄dicat' tñ in quid ratione sup̄positū.

Cōtra ista. de' ē hūanitat'. ē p̄dicatio p̄p̄ta vt dicit Dama. lib. 3. g ista. de' ē hō. nō ē p̄p̄ta nec i qd tenet p̄nā. q' p̄p̄tetas p̄dicatōis denotatiue nō stat cū p̄p̄tetas p̄dicatōis in qd: q' em ista ē p̄p̄ta. s̄o. est hō. iō ista ē impropia. s̄o. est hūanitat'.

Rādeo. q' ista. de' est hō. nō est denotatiua. q' forma p̄dicatī cēntiāl' i formā s̄bz. hz tñ modū p̄dicatōis denotatiue: q' p̄dicatū nō ē de rōe s̄bz. z p̄dicatū hoc mō de notatiua p̄r stare cū p̄dicatōe i qd.

Cōtra. p̄dicatū p̄p̄ta d toto ē de notatiua. z ipropia. s; i ista. de' est hō. p̄dicat' p̄s de toto: q' in diuino sup̄posito nō solū ē natura hūana sed etiam diuina. ergo.

Rādeo. negat' maior. Nā illa ē cēntiāl'. hō est aīr'. hō ē rōnalis.

Cōtra eādē arguit Sco. p̄. ista Sco' ē ipropia xps est hō. q' i xps nō dī. 7. q. hz vñū p̄ceptū cū dicat duas nās: p̄ima

z ista est ipropia. deus est hō. Rādeo. negat' aīr'. q' i; dicit duas nās: tñ vñio eay nō est per accidēs: q' vna trahit ad eē alteri'.

Secūdo hoc p̄dicatū hō nō est de rōne hūis s̄bz deus: z pōt ab eo abesse: z aduenit ei post eē cōplectum. g. d. de eo p accidēs z nō p̄p̄e.

Rādeo. negat' p̄nā. q' ista est p̄p̄tetas singularis cui' exēplū non inuenit in creaturis. Istud. n. p̄dicatū hō nō informat hōc s̄bz deus accidēt' dī: z iō non est p̄p̄dicario mere per accidēs.

Conclo. iij. Spūs sanctus xpi s̄m deitātē nec s̄m hūanitatēz. Hāc ponit. 5. q. 52. ar. 3. Et p̄re senti dīst. ar. 2.

Duran. hic. q. 2.

Cōtra arguit Durāndus q' ista sit vera. Chūst' inquātū hō ē fili' s̄. p. creatiōe. Chūstus s̄m q' hō est p̄dūct' a. s̄. nullo p̄supposito. ergo est fili' eī' p creatiōe. z p̄nā. q' creatio est ex nullo p̄supposito.

Rādeo. negat' p̄nā. q' creatio nō dat alicui q' dicit fili' dei p creatiōnē q̄ terminat ad p̄sonalem vñiōnē filiatiōis diuine: z q̄ nā creatā nullū nouū sup̄positū p̄s̄tū: sicut est de hūana nā in xpo. Non b̄r ē fili' s̄. p. adoptionēz q' ad hoc q' aliq̄s dicit fili' dei p adoptionem opz q' grā ei collata nō faciat eū filiū dei nālē. grā autē data xpo fecit eū filiū dei nālē inquantū est hō: q' vñio hūanitatīs terminata est ad vñitātē p̄sonalē filiatiōis diuine.

Distin. v.

Conclo. j. N. s. dīst. querit. p̄ t̄rū vñio nāc hūmane i xpo sit maxima vñio creata.

Vñio naturarum in chūsto est qd creatū. Hāc sic pbat. s. d. 3. q. 2. art. 3. Oīs nona refo creature ad deū p̄ns mutatiōnē creature ē qd creatū vel cōcreatū. sed vñio hū-

manitatis ad deitātē est hūmā. g. Qd aut vñio sit refo p̄z: q' vñio nō b̄r ad se: s; ad aliud. Nā i. n. ē s̄bz p̄p̄t vñiū. hōc aut vñio nō fun datur sup s̄bz itatē: s; sup actiōnē vel passiōnē. s. s̄. vñiōnem.

Cōtra arguit Aureolus q' vñio hūanitatīs ad hūbū nō sit refo: hīc. sed vera vñitas z cōtinuatiō entitātina: p̄. Nā hūanitatē ē hō p quādā mixturā: vt dicit Augu. ad volūntatiū. Et idē dicit in lib. 3 p̄senerantia: q' assumptio creatū in xpo verā vñitatē. Et Dionys. 2. ca. de di. no. dicit q' verbū p vñiōnem factus est verus hō s̄bz: s; mixtura importat orinatiōnem: z nulla refo facit aliqd tale s̄bz: ergo vñio nō est relatio.

Rādeo p̄ q' in xpo nō solūz pō nimus vñiōnē: sed et vñitatē nārum z indīuisiōnē: que quidē vñitas z indīuisiō attendit s̄bz ad duo. Nam sup̄positū diuīnū z hūmanitas assumpta sunt qdē mī nīsa s̄m essēntiā: sed tñ vñū z indīuīsa quātū ad esse copulantis duas nās. Est et ibi vñitas z indīuīsiō quo ad sup̄positū subsistens in duabus naturis. Et q̄sū ad hoc pōt dīcī indīuīsiō entitātina. i. indīuīsiō in aliq̄ entitate nō qdē ex illis naturis resultāre: s; vt p̄dicū est: q' sunt indīuīsa quo ad eē z q' ad sup̄positū. Sed p̄ter hāc vñitatē est et ibi vñio: q' impōtē est aliqua eē vñita sine vñiōne.

P̄ dico. sc̄do q' ista vñio ē p̄ modū mixturē rōe indīuīsiōis sup̄adiētē q' ea q' mīsent p̄uenit i vñio eē. P̄ dico tertio q' vñio b̄r eē q' xps ē s̄bz hō: nō q' vñio sit q' dī hō: sed hūmanitas vñita p̄sone: z tracta ad esse diuine p̄sone est quo xps dī hō vere z s̄bz hīer.

Secūdo nulla terminatio extēris relationis facit q' aliq̄ sint vere vñi: alioquin deus faceret vere vñū cum vñiūerfo: eū terminet extērisse retonem vñiūerfī ad ip̄m. ergo in xpo non est vera vñitas ex hoc q' terminat extērisse

reionem humanitatis ad ipsum.
Respondeo concedo totū sed est
ibi unitas ppter ea que supra di-
ximus ad primū. vniuersum. n. r
dens nō cōueniūt in vno esse nec
in vno supposito.

Dico scdo q ppietas vbi non
terminat intrinsece nām assump-
ptā: vt arguēs putat: existimans
ea solū eē vnita pp hoc q ppietas
verbi intrinsece terminat hu-
manitatē. Non. n. eam intrinsece
terminat eo nō quo ppter lineā
aut lineā supficiē: nec sicut forma
māz: nec sic dīa terminat gen^o.
Per ppietas humanitas xpi est
sufficiēter terminata intrinsece p
aiam rōnalē. iō nō indiget tali in-
trinseca terminatione: sed bñ ter-
minat extrinsece: qz in nā assūpta
est reō realis quā terminat refo
verbi assumptis.

Dico tertio q p̄dicta vnio non
est sicut aceru^o: qz in acerno q̄libz
ps hz p̄p̄iū esse: sed in xpo hūani-
tas nō hz p̄p̄iū esse: s; tm eē diui-
ni supposito: talis indimīso quo
ad esse sufficit ad hoc q aliqua cō-
stituant vere vnum sicut. et mā r
forma faciūt vñū.

Tertio. Vnio p̄iū cōtinui non
est relatio: alioq̄n in p̄tinuo eēnt
infinitē reiones: sicut infinite par-
tes: ergo vnio humanitatis cum
verbo nō est relatio: s; s; vnio ma-
terie cum forma.

Respondeo q vnio partū con-
tinui non est relatio realis sed ra-
tionis: qz nulla pars continui est
in actu sed tantū in potentia: nec
partēs cōtinui habēt quiditates
diuersaz rōnum. secus est de mā
r de forma r de verbo r humani-
tate assumpta.

Dico scdo q mā r forma nō sūt
vñū nec sunt indiuīsa entitatie.
e s; hz humanitas r hū. alioquin
eēnt vna entitas sed bñ vniunt
in vno esse vt dictum est.

Dico. Respec^o vnio-
nis nō est termi-
nus assumptionis. Hanc pbat sic

vbi. s. Nullus motus sine muta-
tio sine quāq; actio terminat p^o r
p se ad reionē vt dī. s. phy. sed assū-
ptio est actio saltē fm modū signi-
ficādī: ergo nō terminat ad vnio-
nem que est relatio.

Et hoc sequit̄ correlarie q ter-
minet ad psonā assumētē: qz aut
terminat ad psonā: aut ad refo-
nē. nō ad reionē: ergo ad psonā.

Contra arguit Durādus. Ad
respec^o q nō sunt de gne reionis
sed sunt reales modi essendi pōt
esse motus. sicut p̄z de vbi ad qd
terminat motus localis. sed esse
vnionis est realis modus eēndi
nec est de gne reionis: ergo ad eā
pōt terminari assumptio.

Rñdeo p^o q respectus de gne
vbi p̄nt eē termini mor^o nō tm nisi
acq̄sito aliq̄ absoluto pura loco.

Dico scdo q nullus respectus
de gne reionis pōt p^o r p se termi-
nare motū. p̄stat aut q respectus
vniois ad vñibile vt vñiti ad vñi-
tū nō reducit ad aliqd vltimozuz
sex p̄dicamētoz vt de se p̄z. s; opz
q reducat ad genus ad aliqd.

Dico tertio q vnio verbi diui-
ni nō dicit realem modū essendi
in vbo diuino s; tm respēz rōis.
Contra correl. arguit. Nullus
terminus actiois p̄cedit actionēz
quā terminat: qz vt dī scdo de ge-
neratōe. p̄ntib^o habitibus cessat
motus. sed persona diuina p̄ce-
dit assumptionem cum fuerit ab
eterno. ergo nō est terminus ei^o.

Rñdeo. negat maior. Nā in mo-
tu nutritionis hoīs terminus mo-
tus est aīa rōnalis que acquiritur
in mā que prius erat sub forma
alimētī: r tm aīa rōnalis p̄cessit
illam nutritionem. Idēz p̄z in re-
surrectōe. pōt ergo termin^o actio-
nis p̄cedere actionē quā termi-
nat: sed sub alio nō essendi. r sic
intelligit p̄hs q p̄ntibus habitibus
in mā cessat motus. nō tm dī-
cit absolute q p̄ntibus habitibus^o.

In p̄posito de quo loquimur per
sona diuina subsistebat in suo eē-
ante

Questio. ij.

ante incarnationem. sed nulli
creature cōcabat illud. post icar-
nationē vero cōcabat ipsum crea-
ture assumptē.

Contra. Ois terminus assump-
tionis acquirit p assumptionē.
sed nō acq̄rit hūanitas in xpo per
assumptionē: s; tm vnio. s; vnio et
nō aliud est termin^o assumptionis
Rñdeo. negat minor: qz hūani-
tas assūpta dī: acq̄sita inq̄nātū ē
tracta ad eē psonale vbi diuini r
s; nā assumpta quodāmo acq̄si-
uit psonā diuinā inq̄nātū existit
in illa r per esse eius de nouo.

Dico. Vnio natura
maxima inter creatas vniones.
Hanc sic pbat. s. dist. p̄senti. Il-
lavnio est maxima simplr qua ali-
qua vniunt in maxime vno sim-
pliciter. sed iter vniones creatas
vnio nārum in xpo fit in maxime
vno simplr. s. in persona diuina: r
ad eā terminat. s; r.

Morāter dixi iter creatas vnio-
nes: qz vnio diuinaz psonaz in
essentia diuina est maior: ista: qz
p̄sone nō solū cōueniūt in eēntia
que est maxime vna: sed et quelz
p̄sona est idē reāl cū eēntia. hu-
manitas aut nō est idē cū vbo di-
uino in quo vñit diuine nature.

Duran. **C**ōtra arguit Duran. Illavnio
est maior: cui^o extrema magis fa-
ciunt vñū r intimus sue insepara-
bilis vniunt. s; extrema alicui^o
alterius vnitatis sunt hūmōi: sicut
p̄z de vnione māe. nam mā r for-
ma faciunt vñā essentia: non aut
humanitas r vboz diuinū. r s; r
mā est inseparabilis a forma: huma-
nitas aut nō est inseparabilis a di-
uino supposito. s; vnio māe r for-
me est maior illa vnitate.

Rñdeo. negat maior. Maiori-
tas. n. vnionis simplr attenditur
penes hoc q extrema vniant in
maxime vno: r nō penes hoc q est
facere maxime vñū siue esse inse-
parabilia: p̄ntis penes ista dicat̄
aliquā vnio esse maior fm quid.

p. son. sup. 3.

Quæritur secundo. Vtrū di-
uina essentia possit alicui
creature vñiri tāq; forma.

Pro conclusio rñsus ad que
situm. Nec diuina eēntia nec p̄pie-
tas psonalis diuina pōt vñiri ali-
cui creature corporee tāq; forma
p̄p̄ie loquendo de forma.

Hanc sic pbat. s. Doct. r. q. 3. 8.
Quicqd vñit alteri vt forma facit
cōpositionē cū eo. sed diuina essen-
tia nō est alteri cōpōntibilis s; sit
simplicissima. ergo.

Dico. Nec diuina eēntia
nec p̄p̄ietas personalis est vnita humani-
tati christi: nec eius carni vt for-
ma. Hanc ponit. s. Doct. r. q. 3. 8.
eius p̄batio patet ex p̄ce-
denti p̄cone.

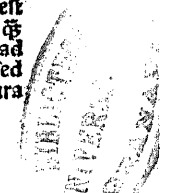
Cōtra arguit Joā. de ripa. Ois
p̄fectio q est in creatura est in deo
sed in qualz forma creata est p̄fec-
tionis dare esse intrinsece. s; hoc
conuenit deo. ita q diuina eēntia
nō dat esse informariue: sed sub si-
stentie r terminatine.

Rñdeo. negat maior. qñ talis p̄-
fectio hz imperfectionē adiunctaz.
dare aut esse formaz hz annexaz
imperfectionē. s. limitationē r cō-
positionem. vt dicit Commēnt.
p̄hs. i. 2. de anima. cō. 7. r. 8. me-
ta. cō. 16.

Dico scdo q nulla forma potest
dare esse formaz nisi informet id
cui dat esse. Ois. n. forma: vt dicit
s. Doct. r. q. 3. 1. aut est forma a q aliqd
formatur. vt est forma que agens
agit. aut est forma ad quaz aliqd
formaz sicut est forma explanis.
aut est forma fm quā aliquid for-
matur. r ista est forma que vnitur
formabili r dī informare.

Secundo. Dens ad extra est
immente potens taz intensiue s; r
extensiuē. ergo potest habere ad
extra terminum adequatum. sed
non pducēdo: qz nulla creatura

ten. Jo. cap. 10. Bb



pōt esse infinita. ergo cōicādo sūū esse qd est infinitū. p̄na p̄t. aīa p̄ batur. posse actiuus est perfectio simp̄l. ergo est forma tr̄ infinituz in deo. s̄ non ad intra. ergo ad eī maior p̄t. minor p̄bat. Si posse ad intra puta posse ḡnare filiū eēt forma tr̄ infinitū. s̄ hoc est aut q̄ per tale posse p̄ducit esse infinitū puta esse diuinū. sed hoc est hereticum: aut q̄ tale esse cōicaf s̄ p̄ hoc posse ḡnare nō est posse infinituz: q̄ tale esse cōr̄ndet alicui potētie actiue vel productiue cum nō possit p̄ducī. esse aut qd cōr̄ndet potētie p̄ductiue p̄is ad intra esse esse per qd̄ distinguit filiū a p̄re. tale aut nō est infinitū cum sit eē relatiuū. s̄ posse respectu talis eē nō ē posse forma tr̄ infinitū.

¶ R̄deō. negat p̄ma p̄na. q̄ ad infinitatē intr̄inā potētie actiue sufficit q̄ quocūq̄ effectū producto possit p̄fectiozem p̄ducere. Et ad infinitatē extēnsiā sufficit qd̄ vltra oēm multitudinē datā possit alios effectus p̄ducere. nec est dare maximā multitudinē a tali potētia p̄ducibile: nec maximam p̄fectionē forma tr̄ p̄ eā cōicabilez. vñ nō pōt talis potētia h̄re terminū ad extra sibi adequatum.

¶ Dico sc̄do q̄ infinitas diuine potētie manifestaf sufficēter ex productiōe rez de nihilo. vt in p̄mo dist. 43. declarauimus.

¶ Dico tertio q̄ h̄ aīa sit verū nō tñ bene p̄bat ab arguēte. Nam posse diuinū est infinituz tam ad intra q̄ ad extra. Nam posse ḡnare est infinitum forma tr̄ q̄tuz ad id qd̄ dicit in recto. s̄ q̄tuz ad eēntiam: q̄ q̄rū ad hoc cōicaf fito. h̄z aut tale posse infinitatē nō ex hoc q̄ per ipsum cōicet aut p̄ducatur esse infinitū. sed hoc h̄z ex infinitate sue radici. s̄ essētie in q̄ fundatur: s̄ fm̄ q̄ pōt in infinita oba nō q̄dem actū sed potētia et successiue: s̄ fm̄ q̄ pōt semp̄ intr̄inā et intensi? opari fm̄ quem moduz pōt diuina potētia q̄ nunq̄ agit

ad extra fm̄ sui totū posse. loquēdo de actiōe put attingit creaturā: q̄ nulla creatura est capax totius infinituz diuine potētie. vñ dato p̄ impossibile q̄ posse ḡnare diuinū nihil nūq̄ ḡnaret adhuc eēt infinitū forma tr̄ p̄ infinitatē diuine essētie in qua fundaf.

¶ Dico quarto q̄ filiū p̄ducit non solū in eē relatiuo: s̄ et in eē diuino qd̄ nō solū ista est v̄a. pater genuit filiū. s̄ et illa. de? genuit deū in cuius ḡnatiōe diuina essētia cōicaf p̄ ḡnare qd̄ est agere. alioq̄ n̄ p̄ tale agere nihil p̄duceret.

¶ Tertio diuina essētia est forma z est vnita humanitati xp̄i. ergo est ei vnita forma tr̄. maior p̄t. minor ē fidei. Si dicaf q̄ non est vnita diuinitati in esse diuinitatis sed in esse p̄one verbi.

¶ Cōtra. ex hoc sequit q̄ hō nō s̄t deus: q̄ verbū nō est de? p̄suā rōnē p̄sonalē sed p̄ rōnē diuinitatis.

¶ R̄deō. negat p̄na. Sicut nō valet. h̄a rōnalis vn̄t suis habitibus puta sapiētie et virtutibus: et aīa est forma: ergo vn̄t se forma liter. immo vn̄tur eis vt subiectū sic in proposito.

¶ Dico sc̄do nō esse vnita diuinitati vt p̄ esse diuinitatis suppositare: s̄ tñ p̄ esse verbi. s̄: tñ q̄ hō est de?: nō q̄ humanitas ex vn̄tē ad diuinitatem dicaf deus. sed q̄ verbū diuinū in nā humana subsistit et ab ea denotatur hō sicut a diuina denotaf. Et ideo v̄t q̄ ē facta vn̄t ip̄sona: q̄ remansit eadē persona subsistēs in duabus naturis: et non est facta vn̄t in nā: q̄ ex duabus illis naturis nō est cōflata vna natura.

¶ Quarto esse p̄sonale verbi ē formaliter vn̄tū nature humane ē p̄ verbi subsistētā subsistit. ergo etiā esse essētiāle pōt ei forma tr̄ vn̄tū. tenet p̄na: q̄ eē essētiāle est magis cōicabile q̄ esse p̄sonale cū cōicetur ad intra. esse vero p̄sonale nō cōicetur.

¶ R̄deō. dico p̄mo q̄ cum esse s̄t

absolutū in diuinitate est t̄m̄ vn̄tū eē vt dictū fuit in p̄mo. q̄ aut d̄t q̄ vn̄t est facta in esse p̄sonali z nō in eēntiali: nihil aliud significaf nisi q̄ humana nā est p̄mo vn̄ta persone diuine q̄ essētie.

¶ Dico sc̄do q̄ h̄ianitas i xp̄o nō subsistit forma tr̄ per seē diuini verbi: ita q̄ tale eē ipsam i former. sed bene trahit ad esse ipsi? verbi qd̄ vn̄t nature h̄iane reat̄ et p̄ hoc dicit subsistere subsistētā diuini verbi: q̄ illa humanitas non h̄z p̄p̄ā subsistētā: sed vn̄t subsistenti quod eā ad se trahit.

¶ Quinto. deus est actiuor: et agente creato. ergo per diuinū agere est cōicabilis perfectio excedēs eēz perfectiōe cōicabile per agēs creatum. inquantuz diuinum agere excedit agere creatum: sed diuinum agere excedit creatum in infinitū. ergo perfectio cōmunicabilis per agere diuinū excedit in finitū p̄fectionē cōicabile per creaturam: sed tñ diuina perfectio est infinita: ergo deus potest illā cōicare creature.

¶ R̄deō. dico p̄mo q̄ similiter argueretur q̄ de? possit ad extra p̄ducere effectū infinitū z per cōsequens qui sit deus.

¶ Dico sc̄do q̄ vltima p̄na est falsa. sed ad illuz excessum sufficit q̄ diuina actiuitas non possit p̄ducere tot effectus. / q̄ adhuc p̄tes producere possit sine statu. ex hoc est posse cōicare infinitā p̄fectionē in potentia non aut in actu: q̄ nulla creatura est capax infinite p̄fectionis: nec pōt forma tr̄ subsistere per esse infinitum.

¶ Cōtra. Realis cōicatio ad eē diuini effectet maior: q̄ per p̄cipationē. ergo talis cōmunicatio est deo attribuenda.

¶ R̄deō q̄ similiter sequeret deū posse producere effectū infinitum actu: q̄ ex hoc maior esset diuina actiuitas q̄ si p̄ducit tñ effectuz finituz. negant tñ oēs theologi q̄ sit p̄ducibilis effectus actu infini

tus. Similiter nō sequitur maior esset actiuitas solis si cōicaret lapidi lucem q̄ si non cōicaret. ergo hoc ei est attribuendum.

¶ Dico sc̄do q̄ aīa est factum. nā diuina actiuitas est diuina essētia que si cōicaret. creature reat̄ incidere in cōpositionē: et per cōsequens nō est maior sed minor.

¶ Cōtra. Nulla maior actiuitas cogitari pōt q̄ diuina. sed cogitari possit maior si cōicaf tñ per p̄ticipationē. puta si cōmunicaf realiter. tunc enim esset maior in ratione actiuitatis.

¶ Respondeo. q̄ nulla potest cogitari maior sine p̄diciōe. q̄ aut diuina actiuitate cōicet reat̄ diuinū esse creatura implicat cōt̄radictionē. z in ista r̄sione ito. xper hoc r̄sio ad totū istud argumētum et ad replicas.

¶ Ad p̄mā. n. negat p̄na: q̄ licet oīs maior actiuitas sit deo attribueda: non tñ si implicet p̄t̄radictionē: sicut est in proposito. Et oibus r̄sioibus habet q̄ diuina essētia: nec diuinū esse p̄ vn̄tū alicui tanq̄ forma intrinseca. tum q̄ faceret cū eo. cōpositionē: tum q̄ esset potentialis: tum quia haberet rationem partis.

¶ Cōtra hoc arguit idē. p̄bādo q̄ p̄dicere tales cōditiones tres nō sunt de rōne forme actiuitatis. z hoc q̄ nō cōueniunt forme accidētali. quod p̄bat multip̄t p̄mo. Quelibet forma p̄turiua ordinat ad cōstituturū tanq̄ ad finem z tanq̄ ad id per quod subsistit. sed forma accidentalis non ordinatur ad finem nisi ad sbaz: ergo ex forma accidentalē z s̄ba non cōstitutū vn̄tū tertū. alioq̄ ordinaret et ad illud tanq̄ ad finem: z per consequens non tantū ad subsistentiam.

¶ R̄deō negat mior. acc̄na. n. ordinar ad s̄bam tanq̄ ad id a quo subsistat. ordinat nō ad p̄t̄ritū ex ip̄o z s̄bo tanq̄ pars ad totuz qd̄ h̄z rōnem finis respectu partū: q̄ p̄es sunt p̄p̄ totū. Qd̄ autē ex aē

idente et sbo aliqd tertij constituat pty ex sba pti et comē. 7. meta. cō. 2.6. r. 2.7. vbi dicunt q nec mā nec forma p se fiunt. s; cōpositū: et exemplificat nō solū de factiōe s; ali sed et de accīdenti dīcēs: q cum sit sphaera nec materia nec forma sit nisi p accēs. s; p se sit cōpositū ex vtroq;. Idem ponunt primo physicoz. comē. 4. r. 6.

¶ Scdo. Cuiuslibz accētis sba est vltima subsistentia. vt dī. 7. r. 8. meta. sed si ex sba et accēte tertia entitas constituitur. tunc sba non erit vltima subsistentia accētis. s; id constitutū ex vtroq; nā ptes cū sint tm̄ potentia in toto/ pncipāt esse totius: ergo &c.

¶ Cōfirmat: q; ex hoc sequitur q aliqd qd nō est sba sit finis et subsistentia sbe. hoc est falsum: q; pntia pbat. Oē totū est finis et subsistentia sūsz pntis: sed illa tertia entitas nō est sba. et eius partes sunt substantia et accidens. ergo.

¶ Rñdeo. et dico p q subsistentia accipit dupl. Uno mō pio eo q est in aliq nā subsistēs. et qd ab ea denotat sicut ab albedine albū. et sic sola sba est pncipalis subsistentia accētis. et talis appellat subsistentia denotatiue cū. n. dicat lignū est albū. tale denotat lignuz in cōcreto: q; albedo in abstracto. Alio mō accipit subsistentia formāl et intrinsece: et hoc est entitas resultās ex sbo et accēte. Ita. n. pprie dī subsistentia: q; nō hz eē in alio: sed sba et accēs hnt esse in ea sicut ptes in toto. sunt n. eius partes formales.

¶ Dico scdo q hz sba sit finis prius accētis et eius subsistentia denotatiua. finis tm̄ remotus est ipsuz constitutū ex sba et accēte: et hoc est etiaz eius intrinseca et formalis subsistentia.

¶ Ad pfirmationē. Dico q accidens nō est finis sbe inquātū sba est. sed e contra: puta albedo non est finis hois inquātūz hō est. s; talis finis est deus vel beatitudo

vel vniuersum: q; tm̄ solū pfectiō pōt dici finis sui pfectibilis inquam se hz ad illā pfectionē vt potentia ad actum. id accēs pōt fm̄ qd dici finis sbe. et hz qd nobilitas sba: vt dicit. s. d. 4. dī. 4.9. r. 2. Unde et p hz. 2. celi. et comē. cō. 17. dicūt q actiōes reruz sunt aliqñ fines eaz. p̄t ergo sba ordinari ad cōstitutū ex ea et suo accēte tanq; ad finē fm̄ qd: nō tm̄ tanq; ad finēz pncipalē: q; non oīs pfectio est pncipalis finis sui pfectibilis: vt dicit. s. d. 3. cōtra. c. 2.4. nec oē totū est pncipalis finis sue pte: nec est in cōueniēs q; sba vt subsistentia sbe cū subsistat hoc mō p illā tertiā entitatē tanq; p subsistentiā formālē: s; bñ nō pōt subsistere p aliud subiectum.

¶ Tertio. aut illa tertia entitas est vnu per se: aut vnum p accēs. nō qmō q; ex sba et accēte nō fit vnum per se. non p accēs: tum q; illa entitas est distincta ab accidente et a sbo: ergo est per se vnu. tum q; hz essentiaz sibi ppiā. q; est vnu p se. tuz q; aut dī ens per accēs: q; est de gñe accidētis. et hoc nō. nā tūc albedo eēt ens per accēs. qd est falsum: cū sit in p̄dicamēto. aut dī ens per accēs: q; id a quo hz formāl entitatem et vnitatē est accēs. sed pp hoc non d; dici ens per accēs. Itaz si ex albedine et sbo resultat tertia entitas ipsa necessario corrumpit ad separationē albedinis a sbo: ita q; albedo p se erigit ad p̄seruatiōē illius entitatis. sicut aīa ad esse hois. ergo non est ens p accēs.

¶ Rñdeo q; illa tertia entitas est ens p accēs et nō per se nā ad ens per se requirit q; eī esse nō dependeat formāl ab alio. ista aut tertia entitas nō est h̄mō. et hoc magis declaro. Itā in vna re nō p̄t esse plura esse per se. nec ens per se pōt esse pars entis per se. cum igitur sba sit prius ens per se q; vniat ei accēs. nō p̄t ex tali vniatōne p̄tūti ens per se. p̄tūti aut

ens p se ex vniōe materie et forē: q; ante illā vniōnē neutru eoz hz per se esse precipue materia.

¶ Ad p̄mā et secundā improbatio nē negat p̄na. Non em̄ sequitur si est res distincta q; sit per se vna. Nam ad ens per se opz q; i eo nō sūt res diuersozū p̄dicamentozū. constitūtū aut ex sbo et accidente dicit naturas diuersozū generuz. requirit etiā indiuisio q̄tū ad esse id est nullā eoz ex q̄bus cōstituit ens per se habeat per se esse. et si hz q; alteri cōicet: sicut aīa cōicet suū esse materie. nō aut sic est i. p̄posito. s; em̄ vna pars istius p̄tūti: puta accēs cōicet suū esse alteri parti. s; sbe non tm̄ econtra. red ritur etiā ad ens per se qd vtrūq; sit tm̄ per idē esse. vt patet de materia et forā. nō sic ē i. p̄posito q; aliud est esse sbe. aliud accidentis.

¶ Ad tertiā improbatio nē negat p̄na. q; diuisio est insufficientis. p̄d. n. tale cōstitutū dī ens per accēs pp aliquā illarū causarū: sed q; nō in cludit indiuisionē inesse cum ibi sint plura esse. s; sbe quo sba dicit per se esse et esse accidētis quo eēt per se ens si separaretur. et licet accidēs necessario concurrat: ad eē illius constituti ex se sbo et accēte. tm̄ pncipalior eius pars. s; sba pōt esse sine tali esse et remanere idem ens actu quod prius.

¶ Ex predictis sequit q; nunq; ex accidente et ex eo cui aduenit sine id cui aduenit sit substantia sine accidens sit vnu per se: q; id cui aduenit accidēs prius natura hz esse actu q; recipiat accidens.

¶ Quarto. Nullū p̄tūti per aliquā formā est pfectius intensiue q; illa forma: quia forma cōmunicatur sbo fm̄ totaz latitudinē sui esse essentialis. et sic non sub remissiōi gradu constituit tertiam entitatē q; sit suus gradus essentialis. ergo ens per accēs erit ita pfectū sicut ens p se qd vī falsum.

¶ Rñdeo q; ens per accidens pōt esse nobilē aliquo entē p se. i. accē-

dente cōstitutus ipsius: s; vnitatis sit maior in accidente q; in ente p accidens.

¶ Quinto. Si ex vniōne accidentis ad s̄m causā tertia entitas sequit q; talis entitas sit p̄t minus alteratiōis. sed hoc est falsū. ergo maior p̄t. minor p̄bat. Si alteratio hz per se terminū: sequit q; sit per se p̄ductio: sed hoc est falsum: q; est mutatio accētis: et non p̄ductio per se.

¶ Rñdeo q; illa p̄positio est vera. alteratio est p̄ductio et est in p̄mo mō dīcēdi per se vel scdo mō. dīstignit tm̄ ratione: q; dicit alteratio respectu subiecti quod alteratur. et dī p̄ductio respectu illi qd constituitur ex sbo et accēte. sicut etiā eadē est mutatio materie et p̄ductio sine ḡnario p̄positi. sed implicat diuersos respectus: quia dicit mutatio respectu materie. et ḡnario respectu p̄positi. et sicut idē ē formā itroducit materiā et ipsam cōstituire p̄positū. tm̄ prius fm̄ rōnem itroducit in materiā q; p̄tūtiat suppositū. nec ipm̄ posset cōstituire nisi materiā vniuerū.

Questio. iij.

Querit tertio. vtrū silū dei assumptit naturā humanā in vniuersali?

Pro qōne p̄mo rñdet ista cōclusiōe negatiua filius dei non assumptit naturā humanā in vli pnt vli est: nec ab idiu dnis separata.

¶ Hāc sic pbat. 3. p. q. 4. arti. 4. filius dei assumptit nāz humanā put est in rex natura et in indiu dno. sed in rex natura extra intellectū nō est vniuersalis. ergo &c.

¶ Quātū ad hāc p̄tōnē nullū du vtrū bitat in se. sed dubiū est vtrū vliā vliā sint est intellectū. et iō ad hāc dīstī est itelz cultatē declarādā p̄mitto q; vīe p̄t accipi quatuor modis. Uno mō p eo q; denotat vīe actū vel p̄tētia. et hoc est accipere vīe materiātr. Scdo accipit vīe formāl. i. p̄ intē

stone q̄ aliqd̄ denoiat̄ v̄le. Tertio accipit̄ v̄le pro aggregato ex materialibus et forali. Quarta accipit̄ p̄ ipso v̄li materiali: nō q̄dē absolu te. sed vt̄ stat sub formali.

Ex his pono. tres p̄ctones de v̄lib⁹. Quaz̄ prima. hec est v̄le māle d̄cū nullo mō ē p̄ actus intellectus n̄ri. p̄bat. Nulla nā exst̄ens in singularib⁹ est facta per itell⁹ n̄ri: s̄z tale v̄le q̄ h̄mōi s̄z.

Loco. ij. v̄le formaliter dictum est per actum n̄ri intellectus. p̄bat. Ois̄ it̄tio ē per actū intellectus. sed v̄le hoc mō non est aliud q̄ intentio. ergo zc.

Scot⁹
sup. 7.
meta.
q. 18.

Cōtra arguit Scot⁹. oīm intellectus nō fit ab intellectu cū p̄cedat intellectus sicut oīm potētia. sed v̄le est oīm intellectus. s̄z.

Ad hoc argumentū r̄ndetur tripliciter. prima r̄sio est q̄ v̄le est oīm intellectus possibilis et p̄cedit ipsuz̄. nec fit ab itell⁹ possibili: s̄z ab intellectu agente cui⁹ nō est oby.

Cōtra hāc r̄sionē arguit multipliciter. p̄. Id q̄d est p̄ itell⁹ agētē est pura intentio. s̄z v̄le nō ē pura intentio. alioq̄n nullū v̄le p̄dicaret de suis inferiorib⁹ in q̄d: q̄ intentiones nō p̄dicant de reb⁹ quiditate. ergo zc.

R̄ndeo. negat̄ mior de v̄li formaliter accepto. nec tale v̄le p̄dicatur in q̄d ē aliq̄ s̄ba. s̄z v̄le q̄d p̄dicatur i q̄d de s̄ba: ē v̄le mātr̄ acceptū vt̄ stat s̄b v̄li forali. ita q̄ solū māle p̄dicat. s̄z vt̄ stat sub forali. Nā nā aialis vt̄ est cōcepta ab itell⁹ p̄dicat de nā hois vt̄ est cōcepta. non t̄n̄ p̄dicat. int̄tio de intentione: puta q̄ sp̄s sit genus: sed p̄dicatur res de re.

Scōdo si v̄le fit ab intellectu agēte et nō ab intellectu possibili: sequitur q̄libet hō habeat duos intellectus. hoc est falsum. ergo zc.

R̄ndeo. negat̄ minor: et dico q̄ hō h̄z duos intellect⁹ pariales sed vnicum totalem.

Tertio sequit̄ q̄ nulla ḡnatio

fit vnioca sine cōsideratione intellect⁹ agētis. hoc est falsum: vt̄ p̄t. 7. meta. s̄z. maior. p̄batur. Nulla ḡnatio d̄ vnioca: nisi q̄ genitū et ḡnans h̄nt eandem n̄z cōem et v̄lem: sed v̄le nō est nisi p̄ actum intellectus per te. ergo zc.

R̄ndeo q̄ in ḡnante et in genito non est aliqua vna nā vnitare reali sed vnitare rōnis. illa. n. h̄manitas que est in socte nō est in platone. sed bene dico q̄ ḡnans et genitū h̄nt similitudinē in nā cōi.

Cōtra primū fundamentū realit̄ similitudinis est vnum. vt̄ d̄. 15. meta. sed fundamentū similitudinis q̄ est inter ḡnans et genitū nō est ipsuz̄ generās nec ipsium genitū. ergo est aliquid cōv̄trio.

R̄ndeo. dico p̄mo q̄ nā cōis in qua genitū ē simile generāri pōt cōsiderari tripliciter. Uno modo absolute abstractedō ipsam ab oby⁹ q̄ nō sunt de quiditate ei⁹ et oi esse q̄ h̄z i suppositis. et sic h̄z quādam vnitare i esse q̄ditatis et essentie. est. n. vna essentia quā q̄dem vnitates non h̄z ab intellectu. sed ex seipsa. Ita aut̄ vnitās nō est realis in actu: q̄ nec quiditas considerata extra oia sua supposita est q̄d p̄p̄ie reale in actu: sed solū in potētia: q̄ perfectū realitatez accipit̄ p̄ sua inferiora sicut et esse.

Alio mō considerat̄ nā vt̄ est in suppositis. et sic accidit ei vnitās et p̄alitas s̄z q̄ ē i vno v̄li p̄tib⁹.

Tertio mō p̄siderat̄ s̄m esse q̄d h̄z i intellectu. et sic h̄z quādam vnitates rōnis quā dat ei intellect⁹ abstractendo eā a principijs individuantibus que talem naturā distinguū: abstractis enim principijs distinctius res remanet in distincta.

Dico sc̄do q̄ primū fundamentū similitudinis est vni vnitare reali in potētia et nō in actu. Nā em̄ albedinis h̄z aptitudinez ad vnitare realem: si ea q̄ sunt extra rōnez albedinis auferant̄ et similiter. natura humana.

Dico tertio et melius q̄ nā cuiuslibet v̄lis est in potētia ad vnitare rationis que cōplet per actū intellectus. vt̄ sic est fundamentum similitudinis.

De hac materia diffuse dictum est in p̄. dist. 31. vbi dictum est in quo fundatur similitudo.

Sc̄da r̄sio ad principale argumentū est ista q̄ v̄le formale. i. ipsa int̄tio v̄litaris vel ipsa v̄litas nō est oīm intellectus: s̄z est t̄n̄ cōditio oby. nec est id q̄d intelligit̄: sed est id sub quo oīm intelligitur.

Cōtra. Aut ista cōditio est facta ab intellectu: aut nō. Si non habeo p̄positū. Si sic. ergo nō est conditio necessaria: q̄ prius fuit obiectū intellectū q̄ in intellectu: daret ei talem cōditionem.

Respondeo. q̄ ista cōditio nē facit intellectus agens. nec obiectū prius intelligitur ab intellectu possibili q̄ habeat hanc cōditionē. licet prius abstractatur a cōditionibus individuātib⁹ per intellectum agentem.

Et hoc sequit̄ q̄ nullū v̄le est in re: ante omnē actionē intellectus. Sequit̄ etiā q̄ nullū intellectu cōsiderate nullū est v̄le i actu. et per q̄ns q̄ oīm sc̄ie habitūalis nō est v̄le in actu sed t̄n̄ in potentia.

Cōtra. oē mouēs est pri⁹ moto. s̄z v̄le mouet intellectū: q̄ est pri⁹.

R̄ndeo. negat̄ minor: q̄ v̄le nō se h̄z ad intellectū agentem sicut mouēs ad mobile: sed sicut cā ad effectū. secus est de pot̄ intellectu.

Tertia r̄sio ad principale argumentū est ista. q̄ s̄z obiectuz̄ in potētia p̄cedat potētia: t̄n̄ obiectū in actu est simul cū potētia. vniuersale aut̄ est obiectū in actu vt̄ stat sub int̄tione v̄litaris.

Cōtra. oīm etiā in actu est pri⁹ natura potētia: ergo in illo p̄iori p̄cedit potētia. sed v̄le est obiectū intellect⁹ possibilis: ergo est pri⁹ intellectū.

R̄ndeo cōcedo totū. sed cui⁹ hoc dat̄ q̄ est posteri⁹ intellectu agēte.

Loco. iij. v̄le aggregata ex materia et forma simul est partim in re extra et partim ab intellectu. Ipsa natura cui attribuit̄ int̄tio vniuersalitat̄is est extra animā. int̄tio aut̄ v̄litaris est ab intellectu.

Est autē d̄tia inter: istud v̄le et v̄le acceptū p̄mo vel sc̄do vel t̄rto modo sup̄positus: q̄ istud est ens per accidens: q̄ in recto dicit res diuersoz̄ generū. s̄. naturaz̄ et intentionē. alia vero sunt ens per se: q̄ vel significant t̄m naturam: sicut est v̄le p̄mo modo. vel t̄rto intentionē sicut v̄le sc̄do modo vel naturā in recto et intentionem in obliquo sicut v̄le quarto mō.

Cōtra arguit Scot⁹ primo: id q̄d partim est in re et partim in intellectu non h̄z vna rationē. sed vniuersale habet vna rationē cū p̄dicetur vniuoce: ergo zc.

R̄ndeo q̄ ratio accipit̄ tripliciter. vno modo pro conceptu formali. alio modo pro conceptu obiectiualli q̄ est ipsa natura in esse. q̄d t̄rario. tertio p̄ ipsa natura vt̄ est in singularib⁹. Ad predicationē vniuoce sufficit vnitās rōnis p̄mo modo et talē vnitare h̄z v̄le.

Dico sc̄do q̄ v̄le isto tertio mō sumptū de quo fit mentio in ista cōclōne nō p̄dicat̄ vniuoce nisi s̄m suas partes: nec h̄z vna rōnē nec est diffinibile p̄ q̄ hō albus.

Sc̄do singularia contenta sub vna specie conueniunt in vna ratione: ergo vel illa ratio est realis vel rationis. si realis ergo datur aliqua realitas cōis multis. et sic v̄le est totat̄ extra intellectu. Si rōnis: ergo in diuidua differūt solū ratione. tener q̄ns. q̄ per idem est aliquid vni in se et distinctum ab alijs. sed singularia per se sunt vni solū vnitare ratiōis. ergo zc.

R̄ndeo q̄ diuidua eiusdē speciei non sunt vnitās rationis realit̄ actu vel potētia cōpleta realitate vt̄ supra dictū est et infra dicitur. sed sunt vnitās rationis s̄m r̄

tionē. et ad improbatōnē negat
 p̄na: q̄ distinguunt p̄p̄is reali-
 tatis: imo et q̄libet singulare
 est in se vni unitate reali: sed cū
 alijs est vni unitate rōnis.
¶ Tertio q̄libet predicamentū
 est vni: ergo vel unitate reali vel
 rōnis. Si realit̄ habet̄ prop̄ositi.
 Si rōnis: ergo distinguit̄ ab alijs
 p̄dicamētis tm̄ rōne: q̄ per idē est
 aliqd̄ vni in se et distinctū ab alijs.
¶ R̄ideo q̄ predicamētū est vni
 unitate rōnis. Ad improbatōnē
 negatur p̄na: q̄ vni predicamen-
 tū non differt ab alio unitate cor-
 respondente toti predicamento
 que est unitas rōnis: sed etiā uni-
 tatis singulorū cōtentorū in pre-
 dicamento illo quarū multe sunt
 reales: saltē unitates singulārū.
¶ Quarto v̄te est qd̄ est aptū na-
 tū esse in pluribus vt dicit̄ a p̄o:
 p̄p̄io et a p̄o primo periber. et p̄
 hoc distinguit̄ a singularibus et a
 predicabili: cuius diffō est q̄ est
 aptum natum dici de multis: sed
 circūscripto omni opere intellect̄
 res est apta esse in plurib⁹: et cir-
 cūscripto omni actu intellect̄ res
 est v̄tis. maior p̄z. minor p̄bat. Si
 res nō esset apta nata esse in plu-
 rib⁹ circūscripto actu intell̄s. tūc
 talis aptitudo repugnaret natu-
 re: nec posset ei dari ab intellectu
 sicut nec potest dari forti.
¶ R̄ideo negat̄ minor. Ad p̄ba-
 tionē negat̄ p̄na: q̄ intell̄s confe-
 rens rei v̄tate dat ei ad qd̄ est ei
 attribubile in esse intelligibili et
 qd̄ ei repugnat i esse reali nō pos-
 set hoc dare forti: q̄ nullū indivi-
 duū h̄z aptitudinem ad v̄tate in
 esse intelligibili sicut h̄z natura: q̄
 natura p̄t abstrahi a principijs
 individuū: nō aut̄ individua.
¶ Quinto. Si nihil est in re nisi
 singularare sequit̄ q̄ nulla sit uni-
 tas realis nisi numeralis que est
 p̄p̄ia singulari. h̄z hoc est falsum:
 ergo in rerū nā est aliqd̄ p̄ter sin-
 gularia. hoc autē non est nisi v̄te.
 maior p̄z. minor p̄bat. Si ois vni

tas realis est numeralis. sequitur
 q̄ ois d̄tia realis est numeralis.
 h̄z hoc est falsus. nā d̄tia specifica
 inter hominē et asinū est realis: et
 tū nō est numeralis. ergo et c. mi-
 nor: p̄bata est. maior: p̄bat. Omne
 diuini⁹ ea unitate est diuini⁹ qua
 est vni in se: sed nihil est vni reali-
 ter ergo nō distinguit̄ realiter nisi dē
 stinctione numerali.
¶ R̄ideo primo cōcedo totū. s. q̄
 v̄tis sunt extra intellectū: q̄ nā p̄
 qua supponit hoc nomē v̄te est ex
 intellectū: h̄z illi nā nō cōueniat
 ratio v̄tatis vt est ex intellectū.
¶ Dico scdo q̄ natura q̄ est extra
 intellectū h̄z duplicē unitatē: q̄rū
 vna est realis: et alia rōnis. Ipsa
 em̄ nā est vna in esse quiditativo
 cū sit vna unitate essentie. h̄z hanc
 unitatē nō cōicat̄ individuis: ita
 q̄ duo individua sint vni realiter
 in tali natura. nec illa unitas est
 cōplete realis in actu q̄ conuenit
 nature vt precedit̄ individua in
 quibus incipit̄ completa realitas
 actualis ipsius nature. Ita autē
 unitas realis non sufficit ad rōnē
 v̄tis. sed op̄z q̄ adueniat nature.
 Scda unitas que est unitas ratio-
 nis quā h̄z ab intellectu. h̄z autē
 unitas rationis dicit̄ essentialis
 rōne obiecti q̄ est unitas essentie.
 dicit̄ etiā intensionalis rōne sub-
 iecti: q̄ habet̄ esse in intellectu.
¶ Dico tertio q̄ etiā cōcessa maio-
 re ad argumentū: minor nō bene
 probatur. nā ad eius probatōnē
 negatur maior. nam si esset vera
 eodē modo p̄baret̄ q̄ duo indivi-
 dua eiusdem sp̄ei differunt specie.
 arguā em̄ sic. Omne diuini⁹ ab
 alio eadem unitate differt ab alio
 qua est vni in se. sed fortes est qd̄
 vni in se unitate numerali et speci-
 fica: h̄z d̄tia a platone numero et sp̄ei.
¶ Sexto. Si fortes et asin⁹ nō cō-
 ueniunt in vna humanitate rea-
 li que eadem sit in vtroq̄: quare
 intellectus magis abstrahit vni
 conceptum a forte et platone q̄ a

forte et ab asino.
¶ R̄ideo q̄ hoc ideo est q̄ intel-
 lect⁹ p̄t attribuerē forti et plato-
 ni vna intellēctōnē: q̄ in vtroq̄
 est aliqd̄ cōrespōdēs illi intellē-
 ctioni licet humanitas non eadē.
¶ Contra. In naturis penitus di-
 stinctis non p̄t fundari eadē in-
 tentio: sed humanitas fortis et hu-
 manitas platonis sunt penit⁹ di-
 stinctio: ergo nō possunt fundare
 eandem intentionem.
¶ R̄ideo q̄ nō est incōueniens eū
 dē effectū inadēquarū cause p̄du-
 ci a diuersis causis: et sic diuersę
 species possunt imp̄m̄ere intel-
 lectū eandem intentionem.
¶ Septimo. operatio realis p̄o et
 adēquate in esse v̄ti: p̄ta intelli-
 gere homini: nō em̄ uenit ei per
 individua cū cōueniat ei p̄o et per
 se: ergo v̄te est extra intellectū.
¶ R̄ideo q̄ vniuersale primo mō
 est extra intellectū. et talis vniuersa-
 li cōuenit operatio realis nō tāq̄
 ei quod operatur: sed vt quo.
¶ Octauo. secūde s̄be sunt v̄tis: h̄z
 sc̄be substantiē nō sunt facte ab intel-
 lectū: cū nihil factū ab intellectu
 sit s̄ba: h̄z nō oē v̄te ē factū ab intellectu.
¶ R̄ideo q̄ licet sc̄be s̄be non sint
 ab intellectu q̄tū ad hoc q̄ sunt
 s̄be. sunt tñ ab intellectu q̄tūz ad
 hoc q̄ sunt secūde.
¶ Nono. Id qd̄ est v̄tis et semper
 et incorruptibile nō est factum ab
 intellectu: sed v̄tis sunt hm̄oi. vt
 dicit̄ primo posteriorū. ergo.
¶ R̄ideo. Aliqd̄ d̄: incorrupti-
 bile dupl̄r. vno modo q̄ ei repu-
 gnat corruptio: et tale non est ab
 intellectu. v̄tis autē non sunt hoc
 mō incorruptibilia. Alio mō d̄: ali-
 quid incorruptibile: q̄ nō corrup-
 pit per se sed bene per accidēs ad
 corruptionē alteri⁹. et tale p̄t esse
 ab intellectu. et hoc modo vniuersa-
 lia sunt incorruptibilia: vt dicit̄
 s. d. i. q. 5. de potētia dei. ar. 9. ad
 16. Sicut esse v̄tis non uenit v̄ti
 quasi q̄ se extēdat ad oēm locū et
 ad oē t̄p̄s: h̄z q̄ nō h̄z in se v̄tis d̄ter

minet ad locū vel ad aliqd̄ t̄p̄s vt
 dicit̄ s. d. i. p̄te. q. 16. ar. 7. ad 2.
¶ Nō est ergo intelligēda perpe-
 tuitas v̄tis ad hūc sensum quē te-
 net sco. q̄ est qdā essentia distin-
 cta a deo q̄ nō p̄t incipere nec desin-
 nere esse: nec creari nec annihilari:
 sed pot⁹ q̄ est quedā entitas
 que ex se nō determinat sibi locū
 certū aut t̄p̄s. Et q̄ nō corrupit̄ p̄
 se s̄z per accidēs. et q̄ h̄z perpetui-
 tatē in intellectu diuino. et q̄ semp
 sunt individua vniuersalium hm̄
 eos qui ponūt eternitatē mundi.
¶ Decimo. Oppō: realis h̄z extre-
 ma realia. sed p̄tarietas est oppō
 realis et nō h̄z extrema duo singu-
 laria nec aliqd̄ ens rōnis: h̄z quidi-
 tatē realem aut duo vniuersalia.
¶ R̄ideo q̄ extrema p̄tarietas
 sunt res singulares tanq̄ oppō
 nunt̄: h̄z nā v̄tes mō p̄dicto sunt
 extrēa tāq̄ rōes fundādū oppōnē.
¶ Undecimo. In p̄dicamēto sub-
 stantie est ordo fm̄ sub et supra. h̄z
 extrema illius ordinis non sunt
 aliqua individua nec aliqua en-
 tia rationis: ergo in predicamēto
 substantiē sunt vniuersalia realia.
¶ R̄ideo q̄ talis ordo nō est inter
 individua h̄z inter naturas indivi-
 duorū q̄ sunt v̄tes in potētia. Itē
 aut̄ ordo est per intellectū adinūē-
 rus sicut et p̄dicatio et superioritas.
 Nam extra intellectū nō est ordo
 realis inter hominē et aial. ordo
 em̄ realis nō est eiusdē ad seip̄s
 et ideo ordo predicabilū in p̄di-
 camēto est fm̄ rationē: h̄z quodli-
 bet extremum sit quedam res.
¶ Sicut dico q̄ p̄na nō distinguit̄
 tur ex hoc q̄ vni p̄tū dicat vna
 nām cōez et aliō aliā. nō n. est aliq̄
 nā cōis oib⁹ q̄ sunt in p̄dicamēto
 s̄be sicut docet p̄s. 4. meta. h̄z di-
 stinguuntur p̄na sine ḡna logica
 penes modū p̄dicādū: ita q̄ oia q̄
 habēt eūdē modū p̄dicādū de s̄bo
 primo/primē ad idē p̄dicamētū.
¶ Et ista sufficiat quo ad m̄z de
 vniuersalib⁹ quā p̄missum nos
 tractaturōs in primo dist. 8. q. 2.

Tex. 2

Concl'o. ij. fili⁹ dei non assumptis, sicut dicitur in epi⁹ p^ona aut suppositu creatu. **F**ac sic pbat. 3. p. q. 4. ar. 2. **M**ihil inducens pluralitate psonaru in xpo e assumptibile. s; si assumptisset psona i eo eent ptes psona i. psona diuina z psona huana. **C**orrel. persona addit aliquid supra naturam. probatur. **I**d cui repugnat assumi addit aliqd supra id cui no repugnat assumi. et hoc est illud a quo habet talem repugnantiā. sed persone repugnat assumi z no nature. ergo. **T**ale at additu non est aliquid intrinsece constitutu nature tanq; pars ei⁹ neq; est aliqd accidens absoiutu aut respectiuu per se consequens naturam aut per accidēs : sed est actus nature no tanq; forma substantialis aut accidentalis : sed est spūs esse actualis existētie qd est actus essentie : z est actus suppositi vt qd subsistit. **D**ico autē q persona z suppositu addit hoc ad naturā : q; de ratione suppositi est q habeat propriū esse. hoc autē non est de ratione nature : q; natura potest trahi ad esse alterius.

Contra correlariū arguit **Scot.** in lib. 1. q. pmo. **S**i psona diceret aliqua entitate quā no dicit nā : sequit q cū filius dei no assumpserit personā q eēt in hoie aliqua entitas quā no assumpserit. hoc est falsum : ergo maior pty. minor pbat. tum q; oppositu dicit **Damasce.** tū q; quelibet entitas est equaliter in potētia obiectuali ad deū : ergo quālibet potest equaliter assumere.

Rnde. negat minor. **A**d p^oz pbatōne b; q; **Damasce.** intelligit de entitate que dicit aliquam nām sbalē vel accidentale. non aut stelligit d actu nāe q est eē exstie.

Ad scdam negat aūs. **E**sse em actualis exstie ipsi⁹ suppositi h; inseparabilē annexā quandā negationē repugnātē assumptioni suppositi. **N**am esse suppositi no pot esse pars : nec pot colcari ali

supposito : nec pot vniri cōplettoz ri aut perfectioni : sicut nec suppositu cui⁹ est esse. **I**llud autē esse est actus z termin⁹ sine determinatione ipsius nature in supposito.

Scdo si persona addit entitatē ad naturā : seqt q fili⁹ dei no possit mittere naturā assumptā vt per se subsisteret : nisi cōdicando ei aliquā entitatē : hoc est falsum : q; deus no agit necessario ad extra. z q; deus potest suppiere causalitate cuiuslibet entis creati. z per cōsequens possit facere q illa natura subsisteret sine tali entitate.

Rnde. negat minor. **N**o enim posset fieri q natura huana subsisteret nisi daret ei esse qd recitaret ex pncipijs eius intrinsecis.

Dico scdo q licet deus no agat necessario ad ex necessitate absoiuta : agit tñ necessario ex suppositione : sicut supposito q velit aliq; fieri hominē vult necessario q sit animal. ita etiam supposito q faciat naturam subsistere necessario dat ei esse.

Dico tertio q de⁹ no pot suppleri vice cause formalis : esse autē est act⁹ quo res subsistit. z pp hoc implicat cōtradictionē essentia ponit in rerū natura sine esse quo actetur : aut saltem ad qd trahat : sicut etiā repugnat māz eē sine forma.

Tertio quicqd pot habere dependētiā ad p^oz diuinū / p^o ab eo assumi : sed esse suppositi est huius di. ergo.

Rnde negat maior : s; em esse suppositi dependeat a verbo non pot et vniri psonaliter : q; sicut ref deo per tale esse nihil esset. no qui dē creatura : q; no esset subsistens cū esset alteri vnitu. nec esset non subsistens q; haberet p^oz esse. z etiā q nullū suppositu est no subsistēs. no ē eē de⁹ : q; de⁹ no ē natura subsistere p eē suppositi creati.

Cōtra candē arguit **Aureolus** **Aureolus** p^o **Aug.** p^ora **f**eliciāū et **Damasce.** in elementario suo dicit q fili⁹ dei assumpserit totū qd in hoie planta

Scot. in lib. 1. q. 19. ar. 3.
Damasce. lib. 3. ca. p^o 6.

niti : s; no assumpserit aliquā entitatem nisi nām : ergo no est in hoie alia entitas.

Respondeo q doctores illi loquantur de entitate assumptibili. esse autem non est entitas assumptibilis.

Scdo si terminatio nāe z psonalitas est realitas aliqua : s; est esse si est ens : s; est qditas : s; illud esse sine psonalitate hois est ipsa quiditas sine humanitas.

Rnde ens accipit dupl^r. vno mō p eo qd est : z sic negat prima p^oz. **A**lio mō p eo qd est vel quo aliqd est : z sic pcedit prima p^oz s; negat scda. **I**psam autē esse est id quo aliqd est : vñ non est qditas : sed actus qditationis.

Tertio si suppositu subsistit p realitate additā sue nāe : sequit q nullum suppositu subsisteret p se sed p illā entitatem ei additā. z ē sequit q prima sba no hfer rōnez p^oz sbe. s. per se subsistere p eēntiam suā s; per realitatē ab ea distinctā : z sic scda sbe essent magis sbe q; prime : q; p^oz inquitū p^oz magis esset subsistens.

Rnde dico p^oz q nulla creatura per se subsistit tanq; p actus subsistendi : q; nulla creatura ē ipse actus existēdi. aliqua tñ creatura est subsistens p se ad hūc sensū q; h; primum elicitium ipsius esse z primum eius susceptiuum. z sic oīs prima substantia est per se subsistens.

Dico scdo q prima sba no subsistit p eēntiam quasi essentia sit ipm subsistere : sed subsistit p eēntiam tanq; per immediatā z proxiam rōnem pncipiatiū actus subsistēdi z suppositi ad i psonā di. **Q**uo aut se habeat esse ad eēntiam z ad suppositum diffuse declaratum est p^o dist. g. q. 1. conclusionē prima. z ideo multa omitto que tēgit **Aureolus** : q; ibi ad plenam dicta sunt.



X. s. distin. queritur vtrū in xpo sint plura esse?

Respondeo qdōne hec est p^oz cōclusio. **I**n xpo non sunt duo eē substantia actualis existētie. **H**ac sic pbat. 3. q. 17. art. 2. z 3. distin. s. q. 1. ar. 2. **M**ihil p^oz p^oz vnū habet duo esse sbalia. sed xps est p^oz vnū : ergo. **Q**uo autem humanitas subsistat in xpo : ideo est q; trahitur ad esse diuini suppositi. **N**ā sicut si homini adueniret nona manus : alia p^oz sbe eā informaret. sic per esse p^oz existēs diuini suppositi humanitas ei vnita subsistit. nec ad hoc opz q; esse diuinū informet humanitatem : sed sufficit q; informet suppositū humane nature qd est verbum diuinum in ea subsistens.

Cōtra arguit **Scot.** p^o. **O**ē gene **Scot.** **R**atū acquiri ad esse de nouo. s; xps q. 1. est a virgine genit⁹ : ergo acquiri eē pter esse diuinū. minor p^oz maior : q; termin⁹ gñatiois est eē.

Scdo qd quid corruptū pdit esse s; xps est corrupt⁹ cū sit mortu⁹. s; pdit esse sed no esse diuinū : q; illud est incorruptibile : s; aliud.

Tertio aia xpi est creat⁹ : s; acq^osiuit nouū esse sibi propnū. tenet p^oz : q; creatio terminat ad esse.

Rnde ad illa tria argumēt a simul z dico p^oz v^o dicit. s. **D**o. quoli. 9. q. 3. q; no est de rōne gñationis q; terminet ad esse de nouo p^oz : sicut p^oz in gñatioe noue carnis in hoie que trahit ad esse p^oz existēs. opz tñ in of gñatione p^oz ei nouā essentia v^o nouā entitatē. **I**dē dico de corruptioe q; no opz in of corruptioe corrupti esse. s; sicut rem corruptā no participare esse qd ante participabat : sicut p^oz in corruptioe man⁹ in hoie. **I**dē dico de creatioe qd diri de gñatioe. **D**ico scdo q; illa gñatio z illa creatio terminatē sunt ad nouā entitatē : z etiā ad esse diuini suppositi. no q; illud esse de nouo sic

Distinctio. vi.

ver: sed qz diuinu suppositu qntuz ad suu esse nouu respectu acquisi-
tuz: qz illud esse nouiter se exte-
dat ad aliquid ad qd no prius: et
nouiter specificabat: qz poterat
ips dici hie non solum esse diuinu:
sed etia esse humanu. no tñ d: sa-
cta assumptio tm rone istu? respe-
cti? s; pp vnione duaru naturaru
in vno supposito z in vno esse ad
qua vnione sequit ille respectus.
¶ Dico tertio qz i xpo fuerit tm
vnu esse: pot tñ dici in eo esse du-
plex viuere: accipiedo viuere pro
esse viuentis. z hoc ideo qz in xpo
est duplex principium vite ad qd
viuere hz respectu: no qz esse diui-
nu realiter principies: sed fm mo-
du intelligedi. Nec sequit in xpo
est duplex viuere: ergo duplex esse
qz viuere impoztat respectu cono-
tatione ad principiu vnedi que no
conotat esse. z qz in xpo erat duo
talia principia. s. diuinitas et aia:
ideo dicit duplex viuere. no qz ani-
mus esset in xpo principiu viuere
distincti a viuere diuinu supposi-
ti: sed qz de se est principiu vite.
¶ Quarto si humana na dimitte-
ret a verbo ipsa haberet aliquod
esse: qz no esset annihilata. nec esset
ens in pura potentia: ergo aliqd
esse haberet z no de nouo acquisi-
tu: qz no esset nouiter genita nec
creata: ergo haberet esse aliquod
quod habebat ante. non autē esse
diuinum: ergo aliud.
¶ Rñdeo qz natura humana di-
missa a verbo haberet nouuz esse
actualis existētie: vel potius ipsa
daret pp: io supposito tale esse: qd
quidē esse acquireret primo z per
se tali supposito: nature autem ex
cōsequēti. nec hoc ideo esset quia
generet aut creet de nouo: sed qz
constitueret suppositu qd ante no
constituebat: esset tñ eadē natura
sicut z pars in toto z peisa a toto
est eadē lz no heat eadē existētia.
¶ Quinto. Omnis forma vnita
materie dat sibi esse. sed asa chri-
sti est vnita materie. ergo.

¶ Rñdeo negat maior qm ex illa
forma z illa ma no constituit pro-
pitiu suppositum quod est in xpo.
¶ Contra eadē arguit Aureolus
duob? argumentis quoz aliud est
formatr. s. d. z. dist. 6. q. 2. arti. 2.
Alteru vero est istud. Esse actuat
essentiā. sed esse diuinu no actuat
humanitatem in christo: ergo ab
alio esse actuat.
¶ Rñdeo p^o negatur maior. nam
esse no est actus essentie tāq? eius
qd existit s; suppositi: lz sit actus
essentie tāq? eius quod formaliter
aliquid existit. Si ho dicat qz oia
essentia actuat a proprio esse. hoc
negat qm essentia non habet pro-
pitiu suppositum cuiusmodi est
humana natura in christo.
¶ Contra eadē arguit aliq quos
recitat Durāndus. Quicquid desin-
nit habere omne esse qd ante ha-
bebat aut corrupit aut annihilat-
tur: sed si humanitas dimitteret
a verbo nec corrūperet nec anni-
hilaretur ergo retineret aliquod
esse no diuinum. ergo aliud.
¶ Rñdeo. si loquamur de eē essen-
tie cōcedit maior: z per pns qz hu-
manitas in illo casu retineret esse
qd ante habebat. Si vero loqua-
mur de esse exētie: dico qz amissio
talis esse pot pūgere duplr. Uno
mō pp deperditionē noue forme
z ppter motū pñcti: z sic cōcedit
maior in quo sensu humanitas
xpi sibi derelicta no desineret ha-
bere eē quod ante habebat. Alio
modo aliquid deperdit esse quod
ante habebat qz no trahit ad esse
alicuius dignioris ad quod ante
traheretur. et sic negatur maior.
hoc autē modo est in proposito?
¶ Secūdo si in christo est tantum
vnu esse: qz ibi est tm vnu supposi-
tu: ergo in trib? personis diuinis
sunt tria esse: qz sunt tria supposi-
ta: quod tamen negatur.
¶ Rñdeo. negat pna. cuius rō est:
qz persone diuine sunt relatiue z
esse est absolutu: z maxime esse di-
uinu. magis aut rationi cōsonum

Duran-
dus hic
9. 2.

Joā. de
neapo-
li qlib.

est qz i vno absoluto fundent plu-
res relesones: qz qz plura eē absolu-
ta reat distincta z p se subsistētia
fundent vno supposito relatiuo.
¶ Contra eadē arguit Jo. de nea-
poli p^o. hūana nā in xpo habuit
maximā hois pfectionē: s; actua-
lis exētia est homōi pfectio. s.
¶ Rñdeo. dico p^o qz hūmkr posset
argui qz hūanitas in xpo habue-
rit proprium suppositum.
¶ Dico scdo qz esse no est maria
perfectio alioqn esset felicitas.
¶ Dico tertio qz habuit omnem
pfectionē que est ppria nature:
no aut que est ppria persone: cu-
inimodi est esse.
¶ Dico quarto qz habuit omnē p-
fectionē qz cōuenit humane natu-
re vt distinguit a qualibz alia na-
tura sicut est risibilitas rōalitaz
hōi. no aut acceptit oēm perfe-
ctionem qz cōuenit hēi vt cōuenit
cū alijs nātis z hōi. est psonali-
tas z suppositatio z subsistētia.
¶ Secūdo. qntitas in eucharistia
existit p illd eē p qd existebat qn
erat in ipsa panis: ergo nā huma-
na in xpo per idē existit per quod
existere si eēt in seipsa. tenet pna
qz sicut qntitas nāliter est in sup-
posito alteri? nāe et naturat est
per se. sic eōtra est in pposito.
¶ Rñdeo. negatur pna: qz natu-
ra humana in xpo se hz p moduz
partis vel forme vel nature sub-
stantialis. pars autem z forma z
natura nunq? existit nisi per esse
tonuz vel cōpositi vel suppositi.
no sic autē est de accidentibus.

Dis. vij. et. viij.



¶ 7. 2. 8. dist. q. qrit
virtu i xpo sint due fi-
liationes?
¶ Pro qōne hec ē pi-
ma pco. In xpo est
tantum vna filiatio
realis. hac pbat. 3. p. q. 35. ar. 5.
ex hoc qz suppositum filij non est
capax realis filiatiōis tempora-
lis: nam filiatio directe respicit p-

sonā. natura autem humana in
xpo no hz propriam personā. Cū
enim in supposito xpi eterno sit
tm vna realis filiatio: si eēt ibi
plures hoc esset per aduentu no-
ue realis filiatiōis. Si autē illa
adueniat non pot recipi nisi aut
in supposito eterno: aut in natu-
ra humana. no in supposito eter-
no: qz fm se no est capax acciden-
tium. non in humana autē: qz non
est suppositu omne aut subiectu
realis filiatiōis est suppositum.
¶ Contra agruit Seco. p^o. In ibi
sunt plures relesones reales quib?
refert ad filius z. ss. s. no obitate
vnitate suppositi pnt eē et i xpo.
¶ Rñdeo. dico primo qz pccia ra-
tio quare in xpo non sint plures
filiatiōes reales: non est quia
non sint ibi plura supposita: sed
qz diuinum suppositum no est ca-
pax noue filiatiōis realis.
¶ Dico scdo qz in xpo est alia fi-
liatio a filiatiōe eterna qua dē
filius virginis. s; illa filiatio non
est realis s; rōis tm. cū qz tm stat
qd dē reat filius virginis. Tum
qz mater hz ad ipz rekonē realem
maternitatis. Tum qz ipse reat
terminat per reale fundamentuz
qd est. ipsa hūanitas a matre ac-
cepta. z per reale suppositu illam
maternitatem.
¶ Dico tertio qz in xpo licz sit tm
vna realis filiatio: sunt et plures
relatiōes reales. Refert enim ad
matrē reali rekonē pducti ad p-
ducēs. Cuius rō est: qz tm suppo-
siti est capax filiandi. humanita
aut natura in xpo no ē suppositu.
Esse aut pductu vt genuū no con-
uenit tm supposito: lz et nāe. nāz
albedo est producta. z in hoc dēet
pit Seco. z multi alij purates hāc
pnam. valere. in xpo sunt plures
relesones reales: ples filiatiōes.
¶ Seco in xpo sunt plures origi-
nes cū sit originat? eternat a pa-
tre z ex rēpoze a matre: s; z plures
filiatiōes. lz pna: qz plurificatis
fundamētis plurificat relo. ougo

Seco. h
di. 8. q.
vnica.

aut passiva & secundum filiationis.
Rñdeo. cōcedo q sunt in christo
due filiationes quarū tm̄ vna ē rea-
lis & altera ratiōis. nō ipp defectū
originis: sed quia non est ibi sup-
positum. capax vt dictum est.

¶ Dico scdo q nunq̄ ad origines
sedq̄ realis filiationis nisi qñ nā acce-
pta p̄ originē p̄stituit. p̄p̄iū suppo-
sitū qd nō p̄uēit nāe hūane i xpo.
¶ Tertio in xpo erāt plures opa-
tiones reales: q̄ & plures relatio-
nes. t̄z p̄na qz magis opatiōes sūt
suppositiōis q̄ relationes.

¶ Rñdeo q sunt in xpo p̄tes rela-
tiones reales nō tñ filiationes. ne-
gā ē p̄na: qz lz tñ filiationis q̄ ope-
ratiōes cōueniāt tm̄ suppositiōis vt
quibus: qz tm̄ suppositū agit & dī
filius. est tñ duplex dīa. p̄ma: qz
p̄p̄iū & adequatū s̄bm opationis
nō semp est suppositū: imo aliqñ
pōt esse pars integralis vel essen-
tialis vel potentialis suppositi: vt
p̄z de volitione & de opatione qua
aliq̄s scribit. secus est de filiatione
enī s̄bm semp est suppositū. Secū-
da differētia est qz lz actio. p̄ncipa-
liter attribuat supposito: tñ qñq̄
minus p̄ncipalr̄ attribuit parti
sicut qz ocm̄ videt & volūtas vult.
secus ē de filiatione: qz nulla p̄s ē
scbario pōt dici filius vel filia.

¶ Quarto si xps genuisset duos fi-
lios habuisset duas p̄nitates: q̄
cū sit genitus a duobus ex distin-
cte habet duas filiationes.

¶ Rñdeo negat añs: qup̄ eadē p̄-
nitare refer̄ ad oēs filios q̄s lz.

¶ Contra ex hoc sedq̄ idē sūt ma-
neat & nō maneat. lz hoc ē ponere
contradictoria simul: q̄ añs pbat.
remoto termino remonetur refo.
lz destructo vno filio destruitur
termin⁹ p̄nitatis: q̄ ipsa dīstruit̄
p̄ te adhuc māet ad alios filios: q̄
¶ Rñdeo negat p̄na: qz q̄d̄m est
aliq̄s filius in p̄se manet p̄nitatis
lz nō respiciat oēm terminū quez
ante respiciebat: de hoc dictum
fuit in p̄o distin. 30.

¶ Contra eandē arguit Aureol⁹

In xpo sunt due natiuitates rea-
les: q̄ & due filiationes reales. añs
est dama. li. 3. ca. 53. p̄na pbat̄
natiuitas passiva & filiationis sunt
idē reār: q̄ si due gñatiōes & due
filiationes. p̄na p̄z. añs probat a
cōngatis. Nam idem est esse ge-
nitum & esse filium. ergo idem est
generatio et filiationis.

¶ Rñdeo negat p̄na. Ad pbat̄z
negat añs. Ad pbat̄ōes sūt negat
añs. Si. n. accipiat ēē genitū p̄ ac-
tuat̄ gñari p̄nar qz añs est s̄z. nā
puer. sannoz. est filius: nō tñ actu
generat. Si nō accipiat ēē genitū
p̄z pro habuisse gñationē s̄z est
falluz. nāz Abel habuit gñatiōes
nō tñ est filius: qz nō h̄z patrem.
¶ Ex q̄bus sedq̄ qz gñatio pas-
siva & filiationis distinguūt. sicut ē
gñatio actiua & p̄nitatis. imo pa-
ternitas fundat sup potētia ge-
neratiua vt genuit de p̄erito: ita
qz gñatio est ei rō fundadi. vel vt
dicit. s. d. 3. dist. 8. q. 1. arti. 5. pa-
ternitas fundat sup quōdā in pa-
tre derelicto ex gñatiōe. qz respo-
ctus est ipsamet p̄nitatis. sed vt
est accēs inherens s̄bo fundat: et
vt est relatio fundatur.

¶ P̄imus tñ modus dicendi ma-
gis est cōformis. s. d. in alijs lo-
cis. Multa alla dicit Aureolus
q̄bus tm̄ p̄cludit in xpo ēē duas
filiationes. sed nunq̄ ēt apparēter
pbat qz vtraq̄ sit realis.

¶ Cōtra eādēz arguit Durādus
p̄o. Si hūanitas dimitteret ap̄bo
ipsa referret ad m̄fz filiationē rea-
li. qz r̄ mō referret. t̄z p̄na. qz ex
tali dimissionē nulla fieret in ea muta-
tio. qz nullū nouū accēs acq̄reret.

¶ Rñdeo. negat p̄ntia. fieret. n.
mutatio in illa nā: qz nouū esse &
nouū suppositum acq̄reret.

¶ Scdo. Supposito diuino adne-
nerūt alia accētialer tpe. vt albe-
do quāritas &c. qz filiationis realis
potuit aduenire.

¶ Rñdeo. negat p̄na: qz supposi-
tuz eternū s̄m. se. nō est capax ali-
cui⁹ accētis/ nisi p̄ xpo nā ei vni-

ta capax est: ipsa autē est capax acci-
dentis absoluti non autē filiationis
est capax lz sit capax multozū
aliozū respectum.

¶ Tertio. qñ cā reār refer̄ ad ef-
fectū: cōtra refer̄ effectus rea-
liter ad cām. lz b̄na p̄go q̄ ē cā filij
refer̄ ad eū reāl̄ m̄nitare. q̄.

¶ Rñdeo. negat maior. qñ effect⁹
nā est capax cuiusmodi est nā hu-
mana in xpo respectu filiationis
realis.

Distin. ix.



Nonna dist. argitur.
Utrum humanitas
xpi sit adoranda ado-
ratione latrice?

¶ Pro qdē hec est
p̄na p̄cto.
Hūanitas xpi est adoranda adora-
tione latrice. lz tñ ipsa nō est rō talis
adoratiōis. Hanc ponit. s. d. 3. q. 4.
2. ar. 2. Et p̄nti dist. ar. 1.

Scotus
hic. qd.
vnica.

¶ Cōtra sc̄bam partē p̄sonis ar-
guit Sco. Illa est rō adoratiōis
latrice per quā alicui cōuenit sum-
mū dñum. lz rōne hūanitatis
p̄uenit xpo summū dñum. qz maior
p̄z. minor. probat. qz dicit ap̄ts.
Emp̄ri estis p̄cio magno. qz iō su-
mus serui qz redempti. & ipse dñs
qz redemit. rō autē redemptionis
est humanitas. ergo.

¶ Rñdeo. dico p̄o qz fundamētuz
sumi dñij ex se cōuenit deo. lz do-
minū nō ponat in actu nisi posita
creatura.

¶ Dico scdo qz tāta rō dñij conue-
nit deo rōne redēptiōis sicut rōe
creatiōis: qz iustificatio imp̄y: vt
dicit. s. d. p̄na. 2. q. 73. isert tm̄ bo-
num creature. sicut creatio bono-
rum pure naturalū.

¶ Dico tertio qz m̄ior argumenti
est falsa. p̄m̄. n. p̄ncipiū redēpti-
ōis est tota trinitas & non hūana
nā: vt dicit. s. d. 3. q. 4. 8. ar. 5. & 6.
lz hūanitas fuerit iustm̄ redem-
ptionis. id autē qd est rō adoratio-
nis latrice est primaria rō dñij et
creatiōis ac redemptionis.

Cōclo. ij. Imagō xpi ado-
ratione latrice. h̄nc ponit. 3. 25. 3.
Et hoc qz idē est motus in imagi-
nem vt imago est. & in rem cuius
est imago.

¶ Cōtra arguit durādus. imago
& imaginatū s̄z honor distincta s̄m
rē & p̄ceptus. qz honor qz attribuit̄
imaginato non debet attribui
imagini.

Duran.
hic. 42.

¶ Rñdeo. p̄o negat sc̄ba h̄s autis
qz cū alā app̄hēdit imaginem vt
imago est. i. in ordine ad imaginan-
tum app̄hēdit vtrūqz vnico cōce-
pitū. & qñqz es qz dicunt de vno corp̄
dicuntur et de alio. vñ dicit. s. d.
de veri. qd. 10. 8. qz iō oīs creaturā
s̄z ēē vita in deo. qz s̄z itudo & idea
creature est vita in deo.

¶ Dico scdo qz reuerētia qz exhibe-
tur imagini vt est imago nō s̄z itur
in easdē refer̄ ad rem cuius est
imago. & sic adorare crucē est ad-
rare xpm̄ vt est crucifixus pp̄ nos
ita qz xps & cruc̄ sunt vñū rotale
oīm adoratiōis: r̄ eius rō non est
cruc̄ sed diuinitas.

¶ Cōtra eādēz arguit th̄ricus
quol. 4. Dei nulla est imago. qz
nō est adoranda.

th̄ric⁹

¶ Rñdeo qz lz dei vt deus est non
sit imago: tñ dei vt est hūanatus
ē imago: qz ē adorāda vt diximus.

¶ Cōtra eādēz arguit holcoth⁹
sup libzū sapie. le. lxx. trib⁹ rōmib⁹
tū qz latrica debet̄ soli deo. lz ima-
go nō est deus. tū qz imago ē crea-
tura. qz non debet̄ ei latrica. tū qz q̄
adorat quicqz adoratiōe latrice: cō-
fiteatur illud esse deū. ergo.

holcoth⁹

¶ Rñdeo ad ista simul qz adora-
tio latrice cōuenit p̄o & p̄ se tm̄ deo
in quo est cā talis honoris. lz per
accēs pōt cōuenire creature in or-
dine ad deum: nō vt seorsuz & deo
adoretur: sed simul cū deo: qz ē rō
adoratiōis.

Cōclo. iij. Cruc̄ xpi est
adorāda ad-
ratione latrice. hanc ponit vbi su-
pra eadem ratiōe.

Duran. vbi. 3. ad. 3.

Contra arguit Durā. vnica rōe q̄ crur inq̄tū ē qdā res nō ē adō rāda adozatiōe latric qd̄ pcedit.

Distinctio. x.



dist. 10. querit. An rōe inq̄tū hō sit psona dīna.

Loco. j.

Ista ppositio rōe fm q̄ est hō est de⁹ ē in vno sentū hā r in alio falsa: magis tñ est dīceda falsa q̄ hā. hāc ponit. s. d. 3. q. 16. ar. 11. rēclarat. Nā si ly in quantū reduplicat nāz: est falsa: qz hūana nā ē distincta a dīna. Si hō reduplicat suppositū: est hā. nā suppositū hūane nāe in xpo ē psona dīuina: qz tñ pot⁹ reduplicat nāz q̄ suppm. iō pot⁹ dī falsa q̄ vera. Idē t3 pnti dist. ar. 1.

Loco. ij. Ista ppō. De⁹ na aut hypostasis vel res nāe in vno sentū ē falsa r in alio vera.

Hāc ponit. 3. q. vbi. 3. art. 12. Si n. sit sensus q̄ suppositū humane nāe in xpo est psona filij. sic est hā Si vero sit sensus q̄ nā hūana s̄sistat in aliqua psona. sic est ēt hā Si aut sit sensus q̄ humana nā in xpo habeat p̄tiam psonalitate: sic est falsa.

Loco. iij. Quelibz ista rum est sim- p̄r hā. xps fm q̄ iste hō est dens. xps fm q̄ iste hō est psona.

Hāc ponit. 3. di. 4. q. 1. arti. 1. r arguit sic. Ad veritatē ppōnis reduplicatiue sufficit q̄ predicatū p se cōueniat ei qd̄ reduplicat. s̄bō at pueniat simplr. s̄z i illa rps fm q̄ ē iste hō ē de⁹ est hōmō. nā pdicatū p se puenit huic q̄ dico iste hō qd̄ dem̄fat dīuinū suppm. g.

Duran. hic. q. 1.

Contra arguit Durādus. p̄. In illa ppōne ly iste dem̄fat dīuinū suppositū: nō māliter: s̄z formatr. s̄z h̄z hūanitatē. ḡ illa ppō ē falsa: s̄z p̄na. qz in oi reduplicatiuave ra natura que reduplicat d̄z esse

p̄sca cā iherētie pdicatu ad s̄bz; humanitas aut nō est rō q̄ hoc p̄dicatuz dens cōueniat supposito dīuino. ahs p3. qz ly iste nō demōstrat dīuinū suppositū nisi ex additiōe huius nois hō. ergo.

Contra. p̄mo negat ahs. s̄z enim in illa rps inquantū hō est dens. suppositū dīuinū ipoteet formatr p hoc nomē hō. tñ in ista. xpus in quantuz hic hō est dens. dem̄fat māliter dīuinū suppositū. Cuius rō est qz cū p̄nomē significet puram sbaz sine qualitate. i. suppm sine exp̄sione additiua. nāz cum dico iste currit: nō exp̄m̄it: qd̄ sit illud qd̄ currit. vtrū hō vel lapis. iō eoz additiō ad noia concreta trahit ea ad s̄bādū pro suppositis potiusq̄ pro nā: r magis māliter q̄ formatr quātūcūq̄ reduplicatio cadat sup aggregatū ex noie dem̄fatiuo r noie cōncreto. vt in n̄uit. s. d. 3. p. q. 16. ar. 4.

Dico sc̄do q̄ nō o3 q̄ illud quod reduplicat sit rō inherētie. pdicatu ad s̄bz fm se totuz. r iō dato q̄ hoc complexū: iste h̄r: teneret formatr in illa ppōne: nō tñ oporteret q̄ ois forma imp̄ortata p hoc cōplexū sit cā talis inherētie. pura forma ip̄ortata p ly iste que est p̄p̄ietas cōstitutua filij: r hūanitas ip̄ortata p ly hō. p̄ta tñ r̄sio ē melior. s̄z t̄et māliter r nō formatr vt d̄t. s. d. 3. di. 4. q. 1. arti. 1. q. 2. Ad ppōnē aantis negatur assūptum. qz ly iste de se demonstrat indifferēter quodl3 suppositū ad placitū loquētis. nec iste termin⁹ hō h̄z q̄ supponat discretē p filio dei nisi ex additione p̄nois.

Dico tertio q̄ i illa ppōne dem̄notat rōne reduplicatiōis q̄ hoc pdicatū de⁹ puenit xpo rōne suppositi dem̄fati p hoc p̄nomē iste.

Sc̄do. Si implicatio cadit sub reduplicatiōe dicēte cām: oportet q̄ pdicatū insit s̄bō rōne omniū pdicatōz. Cū sicut hec est hā. iste hō est psona. ita r hec hō est persona ēt pro xpo. ḡ s̄r sit est falsa. xps p3 q̄ hō

q̄ hō est psona. eadē rōne illa erit falsa rps fm q̄ iste hō est psona. Contra. negat ahs. qz l3 ad veritatē reduplicatiue req̄rat q̄ pdicatū verificet de qualz pte complexi reduplicati vt argumentuz pbat. nō tñ opz q̄ de qualz verificetur cū illa additiōe inquantum hōmō sine p se: sicut l3 ad veritatē istius hō inquantū alb⁹ est visibilis requirat hōtem esse visibile et alium esse visibile: non tñ opz q̄ ista sit per se: homo est visibilis: sicut illa album est visibile. Similr in pposito vtraz istarū est vera. Iste est psona: hō est psona. sed p̄ma: est vera per se. sc̄da aut non vt dicit. s. d. 3. di. 4. q. 1. ar. 2. questi. 1. ad sc̄dm.

Distin. xi.



dist. 11. queritur. An ista sit concedenda sine q̄cūq̄ de terminatione. xps ē creatura xps icipit esse?

Loco. j. nō est absolute r sine determinatione cōcedendū q̄ xps sit creatura. hanc probat. s. d. 3. part. q. 16. arti. 8. Et hoc q̄ videretur facere heresi arrianorū qui dicunt filium minores esse patre: ēt rōne diuine persone r esse creaturam. In tertio aut dist. p̄nti. sic arguit. Id qd̄ subsistit per esse increatuz nō pot̄ dici creatura. sed xps subsistit per esse increatum. ḡ. Et ad maiorem notitiam sciendum est vt dicit. 3. pte vbi supra q̄ ea de q̄ bus nō pot̄ esse suspitio q̄ cōueniant diuine persone fm seip̄sam p̄nt simplr dici. de xpo rōne nature humane: vt esse mortuum: esse passū. Et autē de quibus pot̄ ē suspitio q̄ et cōueniant rōne dīuini suppositi: nō debent dici de eo sine determinatione: vt esse creaturam. Sicut etiā simplr dicimus hōies ēē crispū absq̄ determinatiōe: qz crispitudo ē nara puenire

tñ pti r nō toti. non aut dicimus ethiopē esse albus simplr: sed fm dentes: qz albedo nata est esse in alijs mēbris q̄ in dentibus.

Contra istā dectōnē arguit Durādus. p̄. xps dī simplr ēē natus hic. q. 1. vel genitus. ergo pot̄ dici simplr esse creat⁹. ahs p3. p̄na pbat. quia sicut esse genitū est natū puenire nāe r supposito: ita r creati.

Contra. negat p̄na. qz nasci vel gnari aliter respicit nām q̄ creatio: qz termin⁹ creatiōis pp̄ie est esse qd̄ respicit suppositū. termin⁹ vero natiuitatis est ipsa forma. s̄z n. tam gnari q̄ creati r ip̄si? suppositi vt qd̄ tñ nasci r gnari nō cōuenit supposito nisi rōe nāe. creati vero rōne ip̄si? ēē. r qz rps nullum nouū ēē ēntie accepit in sua icarnatiōe: accepit tñ nouā nām. iō pot̄ simplr dici nat⁹ r nō creatus. ipsa vero humanitas creata est r non nara.

Sc̄do. Ille ptes. f. capilli r dentes non pdicant s̄bāt de toto. nā aut hūana pdicat s̄bāt de rpo. ḡ illa s̄sistudo nō est ad ppositum. Contra. negat p̄ntia: qz s̄sistudo tenet quantū ad hoc q̄ p̄p̄ietas p̄tia nō denotat totū absolute: q̄ talis p̄p̄ietas pot̄ puenire toti r partibz nā humana in xpo nō sit pp̄ie para: vt dicit. s. d. 3. dist. 6. q. 2. ar. 3. ad. 2.

Tertio arguit p̄ dectōnē. Oē factū est creatū. pp̄ie r absolute: sed xps absolute dī fact⁹. ḡ r creatus maior nota. minor probat. Oē qd̄ simplr dī: genitū dī: ē simplr scm̄. cuz gnari sit fieri. s̄z xps dī simplr genitus. ergo.

Contra. negat minor. vt dicit. s. d. 3. di. 7. q. 2. ar. 1. Ad p̄bationē negat maior. nam generari simplr non est simplr fieri q̄ p̄talē gnationē nullū nouū suppositū constituit sicut est in pposito. gnatio ergo xpi dī gnatio simplr qz p̄ eā acq̄ritur noua forma. nō tñ dī simplr factio: qz nō acq̄rit nouum esse nec nouū suppositū.

Scotus **C**ōtra eandē arguit Sco. pmo. Quicqd hz nō ēē p^o ēē est creatū. s; xps fuit hmoi cū sit mortu^o. **C**ōtra rōne negat minor. qz sicut p assumptionē nature hūane xps nullū ēē acq̄sirit a p mortē nullū esse amisi. sed illud esse post mortē non erat qdē esse humanū: qz p tūc nulluz respectū habebat ad humanitatē: cū ipsa nō eēt pp separationē aie a corpore. **C**ōtra rōne dicit simpliciter mortalitas ergo dicit simpliciter creatus. aīa p; qz dicit absolute qz est mortuus. p̄a p; qz. quia immortale et increatum idem sunt: et similiter mortale et creatum.

Cōtra rōne negat p̄a nā mora est proprietates partis in xpo. f. corporis: et rōne hui^o dicitur de toto sine de terminatione: creati aut natū est euenire toti sicut pti. nā et fortis creati humanitas eius creatur. **C**ōtra rōne. Sicut repugnat nature diuine creati. ita repugnat nature humane creare. ergo si non pot xps dici creatura: nec poterit dici creator.

Cōtra rōne negat p̄a nā. qz lz repugnet hūane nature creare: non tñ repugnat cuilibet supposito eius puta xpo. Creati aut repugnat n̄ tñ nature diuine: sed ēē cuilibet supposito ei^o. **D**ico tñ qz aliqui doctores vt Hugo. Hiero. et Damascenus dicūt xpm esse creaturā. s; subintelligenda est determinatio s; qz est creatura inquantuz hō. nō aut absolute et simpliciter.

Cōtra rōne. Ita ppositio pcedēda. xps incepit esse. hanc pbat. s. d. 3. q. 16. 3. Et p̄nti dist. qz sensus esset qz filius dei incepit eē nam lz xps stat m̄lter. i. p̄o supposito: nō formaliter cū sit a parte subiecti.

Cōtra rōne arguit Durāndus p^o. Licet termin^o a parte subiecti stet m̄lter: tñ si dicat duas naturas aliquid pot ei attribui rōne vtiusq; dicuntur. n. q. albū dispu-

tat et hoc cōuenit sbo rōne supposito. i. dicitur qz albū disgregat et hoc eī cōuenit ratione forme. sed xps dicitur duas naturas. ergo cū dicitur qz incepit esse hoc est verū rōne alteri^o illarum naturarum.

Cōtra rōne qz lz multa p̄dicata possunt verificari de aliquo sbo rōne forme. vt in illa albū disgregat hoc tñ nō est in pposito: p̄p̄ duo. p̄tmo: qz disgregare nō est natū conuenire alicui supposito s; m̄lter: sed tñ rōne albedinis. scilicet aut esse est natum cōuenire nō tñ forme s; ēē supposito. **C**ōtra rōne. Disgregare nō includit in suo significato negationē alicui^o qd p se cōueniat supposito albedinis. incipere aut esse includit negationē alicuius quod p se cōuenit supposito nature humane in xpo s; non semper fuisse.

Cōtra eandem arguit Sco. Ad hoc qz dicat incipere esse id qd dicit aggregatū p accēs sufficit alteri^o corū de nouo incipere esse. Illa est vera. albū incipit esse. dicitur qz res subiecta albedini ante fuerit dūm albedo incipiat in ea eē. s; lz xps dicit aggregatū p accēs: s; ad hoc qz dicat incipere esse sufficit nām humanā de nouo h̄re esse. **C**ōtra rōne negat maior. Illa. n. albedum incipit esse nunq; est d̄a nisi res alba nouiter fiat: qz lz albedum lz significet albedinē: tñ supponit tñ p̄o sbo. negat ēē minor: qz nā hūana et diuina non sunt p accēs vnite in xpo: s; s̄bat^o et in vno esse vt in superiorib^o dicitur est.

Distin. xij.



Dist. 12. queritur. Curā xps poterit peccare?

Pro qdne hec est prima p̄ctio. Similiter loquēdo, christus nullo mō poterit peccare. hanc sic probat presentis dist. qd. 2. 1. Actiones sunt suppositio rum. sed peccare est agere. ergo;

Scotus hic. q. 3.

Si dicitur qz xps potuit peccare: sequitur qz diuinū suppositū potuit peccare. **C**ōtra rōne arguit Durāndus. **D**uran. Si peccatū factuz a nā humana dicitur hic xpi imputaret diuino supposito qz. 2.

nām moueret ad illum actū: aut qz deberet phibere et nō prohiberet. nō p̄mū qz mouere creaturam est cōe toni trinitati. s; deietus sequens tales motioez non plus imputat vni p̄one diuine qz alteri. nō scd; qz deus inibit nāz humanā liberi arborū. ergo nō tenet eam impedire ab agendo quicqd vult. et si non impedit non est malum.

Cōtra rōne. Si diuinū suppositum assumpsit nām ignis non teneret eā impedire qn indifferēter cōburneret. ergo et in pposito.

Cōtra rōne negat maior. sed hui^o rō est qz nā assumpta trahit ad esse p̄one assumētis. nō sic autē; trahit ad esse p̄one nō assumētis. sicut nec trahit ad eē diuine p̄one nā nō assumpta. Et ex hoc p̄ona assumēs p̄currit ad actionem nature assumptę nō solū vt mouens: vel vt non phibens. sed vt eliciens actionem principālī. cū etiā principālī ei cōueniat eē: et ideo si aliqua operatio chūiti esset vitiosa ei principālī imputaret tanq; principālī agentī.

Cōtra rōne. Ad exempluz deigne assumpto dicit qz actio ignis nō indiget regula eo mō quo opatio liberi arbitrii in quo pot esse culpa et meritorium. de his loquitur. s. d. 3. dist. 23. arti. primo.

Scōlarō p̄ctone. Ope-

ratio instrumenti attribuit principālī agentī s; humanitas in xpo erat instrū diuinitatis. ergo si peccaret: illud peccatum attribueretur diuinitati.

Cōtra arguit Durāndus. qz lz p̄tmo humanitas fuerit m̄lter: potuit in assumi: ita qz nō eēt instrūmētum. s; tūc si peccaret hoc non attribueretur diuinitati.

Cōtra rōne qz impote est humanaz nām vniri diuino supposito s; esse quin sit eius instrūmētū: tñ specialius instrūmētuz verbi qz aliaruz personaz nō quia specialī^o ab eo moueret: s; qz tracta erat ad esse p̄sonae ipsius verbi quāuis dici posset qz mouebatur a verōo motione efficientis p̄sonam et ab alijs personis motione efficientis p̄sonam.

Cōtra rōne. Secūdo qz deum quomō mō peccare posse est impote. et hoc dicitur eē hereticū: et p̄ra hoc dicentes cuiusmodi ē Durānd^o magis disputādū eēt igne qz verbis: qz dicit qz possibile est deū eē dānatū: qz posset assumere nām dānatā. hoc nephariū est: qz nā dānata dicit nām simul cum culpa pp quā eēt dānata: quā culpā deū assumere non potest.

Cōtra rōne. Contra rōne arguit. Si nō humana esset assumpta sine gra potuiss; peccare: s; possibile ē p̄p̄ peccare. p̄a p; aīa pbat. talis nā sic assumpta nullā actū p̄mūz perreiorē haberet qz nā nō assūpta: ergo sicut illa posset peccare: ita et ista.

Cōtra rōne negat antecedens. Ad pbationem simplr aīa: qz natura assumpta hēret latē eē diuini supposito: lz nō haberet gratiam.

Distictio. xij.



Xij. dist. 13. queritur. Curum anima christi habuerit gratia mai^o et actu infinita?

Loco. j.

In aīa xpi fuit gra habitualis. hanc sic probat. s. d. 3. q. 7. 1. Qd qd perficit formaliter animaz in esse spiritali ad eliciendum operationes excedentes naturalem facultatez eius est gra habitualis: sed in anima christi fuit aliqd tale. s; potuit in assumi: ita qz nō eēt instrūmētum. s; tūc si peccaret hoc non attribueretur diuinitati.

Loco. ij.

In aīa xpi fuit et est alie quo mō infinita. hanc pbat vbi

Duran. m. 2. di. 12. q. 1.

3. arti. xi. Et pñti dist. q. 1. ar. 2. q. 2. Et de veri. q. 29. ar. 3. Dis forma aliquo mó illimitata est aliq mó infinita: sed gra aie xpi fuit hmoi. 8. maior piz. minor pbat. Ubi sciendú q pdicta gra fuit z e finita fm essentia cū sit quoddaz actus: est et finita fm eē cū sit in alio sbiue. Sed est infinita triplr. Uno mó pp cōsūtionē cū diuino supposito. nā actus quos xps mediante ea elicit non solū sunt act? hois sed et dei. Alio mó qñuz ad effectū: qz pōt xps p illam gram opari redēptionē infinoz hoium. Tertio qñuz ad rōnē gfe. Sicut eis calor sepatus ab ois sbo eēt infini? quo ad rōnē calouis. ita gra xpi est infinita quo ad rōnē gfe: qz qēd pñet ad pfectionēz gfe fuit in xpo. Cum. n. infinitis modis pōt cōsiderari perfectio alicuius quantum gratiam nullus eorum desinit chusto.

Aureo- lus.

¶ Cōtra arguit Aureolus. p. Si sic ergo de? ab illa gra pōt remouere aliqē graduz finitū z residuū adhuc erit infinitū. infinito aut nō pōt fieri ad ditio z per cōsequēns deus nō poterit restituere illum gradū ablatuz. sed ista oia sunt falsa. ergo z cōclusio ex qua sequūtur.

¶ Rñdeo. pmo negat prima sequella: qz forme nō remittunt per subtractionē alicui? partis forme a forma vt dictū fuit. 1. dist. 17.

¶ Dico scdo q hoc etiam admissio deus posset illū gradū reddere sicut etiaz infinite multitudini partū. pportionalitū alicuius cōtinui pōt fieri additio et subtractio: nec est impossibile q infinito addatur aliqua pars que nō se ha beat ap ipsuz in certa et determinata pportione. vt dictum fuit in prima. q. 2.

¶ Dico tertio q argumētū nō est ad ppositū: qz nō dicim? q gratia sit infinita intēstue aut quo ad eē vel actuationē subiecti: sed solum quo ad illimitationē rōis gratie.

hoc enim mó pñt esse infinita etiaz ea que participāt ab aliq sbo. ¶ Scdo gra xpi potuit augeri in infinitū. ergo nō fuit infinita. pñta patet. añs probat. tum qz forma respiciēs potētia sine aliq dispositione pōt ab illa potētia recipi s3 omnē gradū. sed gratia hoc modo respicit animam. ergo.

¶ Rñdeo. negat añs. loquēdo de augmēto quantū ad rationē gfe. Ad pbatōnē negat maior. nō solum de tali augmēto: sed etiaz ab solute: alioqn aer posset naturalr recipere infinitū lumen cū respiciat ipsum absqz omni dispositione.

¶ Dico scdo q lz in quolibet viatore possit augeri gra quantuz ad esse pfecti? in sbo. hoc tñ non pōt esse in beatis de potētia dei ordinata: lz esse possit de potētia ablo luita: qz capacitas subiecti ad talē formā est obiectinalis z nunqz potest impleri totalr: z talis capacitas dicit non repugnantia aie ad recipiendū quicquid deus potest velle eam recipere.

¶ Cōtra eandē arguit Durāndus Durāndus duobus medijs q gra xpi est finitū ta quantū ad esse qd gratis conce q. 1. diuinus.

¶ Cōtra eandē arguit Adam q data quacūqz forma intēstibili de? potest facere maiorē quod etiaz cōcedit quantū ad esse: sed non quo ad rōnem talis forme. hoc autē pbat vnico medio.

¶ Cōtra eandē arguit Gerardus odonis ad idē ppositū sicut z pdicti tribus medijs. Et Ocham vnico medio que oia ita pccite solūtur sicut argumēta. Aureoli.

Distin. xiiii.

¶ Dist. 14. queritur primo. Utrū sia xpi sit sciens formaliter scientia increata?

Conclō. 1.

¶ Sia christi nō pōt esse formaliter sciens scientia increata tanqz actu

scdo. hanc sic probat de veri. q. 20. arti. 1. Et. 3. par. q. 9. arti. 1. Tārum repugnat diuine essentie esse formaliter notitia intellectus creati: quātuz repugnat ei esse vitam qua coz? formaliter vnat. sed fm ei repugnat. ergo z pñtū. maior pbat. qz plus ei repugnat eē formā accētalē qz essentialē. minor parer. vt ibi diffusē deducit contra Apollinarem et Armo nium.

303. de p3.

¶ Cōtra arguit Joānes d ripa pmo. Essentia diuina potest vniri intellectui vt species intelligibilis. sicut etiaz dicit. s. D. 4. fen. dist. 4. 9. ergo pōt ei vniri vt intellectio. maior piz ex dictis. s. D. z etiaz qz quelibet pars imaginis pōt beatificari: s3 memoria intellectina est ps imago: 8 pōt beatificari. sed memoria nō est nisi cōseruare spēs: ergo cōseruat diuinam essentiam per modū speciei alioquin non beatificaretur.

¶ Rñdeo pmo negat pñta: qz opz intellectio nōt esse idē cū intellectu q ea itelligit sicut est in deo: aut esse pductā ab intellm sicut ē in oī intellectiōe creature. diuina autē essentia nō pōt esse pducta ab intellectu creato: z id nō pōt esse eius intellectio. Spēm autēz nō opz esse idem cū intellectu nec opz q ab eo pducta sit. nec etiam opz q inheret intellectui. qd p3. nam eēntia angeli se lz respectu intellectus angelici loco specie intelligibilis dum angelus intelligit seipsum: z tñ nō inheret intellectui angelico: s3 ecōtra. optz tñ q actus intelligēdi pducatur ab intellectu mediante spē: qz ex intellu z re intellecta fit vnū principium productuum intellectio nis: vt dicit. s. Doct. de veri. q. 8. artic. 6.

¶ Dico scdo q lz diuina essentia non possit fieri vnū cū intellectu creato vel ei vniri in essendo: pōt tamen ei vniri in intelligēdo. Et huius rō est qz forma per se substi

stens que est suū esse pōt esse act? primus ip sūs intellectus: vt dicit s. Doct. tertio ptra. ca. 4. 9. Ille aut que non sunt suū esse et per se subsistunt non possunt vniri intellectui vt act? primus: nisi forte illi intellectui cui vnif i eē reali z suppositaliter. qd dico: qz cū angelus intelligit se sua essentia vnif eius intellectui vt forma. nulli tamē alteri vniri posset sicut potest essentia diuina.

¶ Dico tertio q eēntia diuina dicitur se habere ad intellectū creatum vt forma put illud dicitur se habere ad aliū vt forma qd est actus alius eo in codē inceptiuoc: z ambo cōcurrūt ad eundē effectū sicut lux dicit esse forma colorum intentionalitū que sunt in medio: quia vtrūqz est in diaphano z lux est actualioz specie coloris: et ambo concurrūt ad mouēdū potētia vifnā. ita in pposito intellect? recipit in essentia anime. z similiter diuina essentia in qz inhabitat aiam. que diuina essentia ē actualioz intellectus: et ambo concurrūt ad actū intelligēdi: id essentia diuina dī esse forma intellectus creati qz sunt vnū intelligēdo: sed nō in essendo. nec tñ sequit q memoria intellectina plus eleuet q intellectus lz diuina essentia nō sit intellectio intells z sit spēs mēorie: quia sicut vnif memorie vt teneatur. ita vnif intellectui cōcurrēdo cum eo ad actum vifionis.

¶ Scdo arguit q lz diuina eēntia nō possit esse intellectio informāis intellectū creatū: pōt tñ esse ei? in intellectio ipsum imutans. tum qz forma que pōt vifatr imutare ali quā potētia: pōt vifatr imutare oēs potētia vitalē. 8 cū diuina eēntia sit intellectio diui intellect? pñt eē imutare intellectū creatū. q ē potētia vitalis. Tū qz diuinū eē ē qz formā aliq creatura substi vif piz de xpo: ergo diuina intellectio potest esse qua formalr creatura intelligit.

¶ Rideo. negat maior. nā species que sūt in imaginatiua hominis non possent imutare imaginatiua affini: nec spēs intellectus angelici intellectus humanam.

¶ Dico scđo q intellectio non imutat potētiā: sed est ipsa imutatio: hz spēs imuret: et iō iste loq̄t ipsope.

¶ Ad scđm negat p̄tia: q intellectio nulli potentie uenit nisi cui inheret reat nō sic est de esse diuino qđ pōt alicui cōicē: nō tāq̄ per ipm formatr subsistēti sed qđ cōicēti diuino supposito.

¶ Dico tertio q diuina intellectio cū sit finita et sit secūda act⁹ non pōt aliqd imutare nisi infinite. intellectus autē creatus non est capax infinite immutationis. Secus est de specie que est actus primus: et ideo diuina essentia hz uitatū et spēs: tñ imutat tñ finire intellectum creatum.

¶ Tertio. in cognitione nullo mō enigmatica idē est cognitio et obiectū. sed aliq̄s intellect⁹ creat⁹ pōt habere de diuina essentia notitiā nullo mō enigmatica sicut habet beati: ut dicit Apostolus. p̄mo corin. 13. ergo illa cognitio est diuina essentia. minor: patet. maior: p̄bat. q: ubi obiectū distinguit a cognitione: talis cognitio est per spēm: et p̄ h̄s obiectū non uidet omnino p̄p̄ssime in se intrinsece sed p̄ mediū. oē autē mediū facit cognitionē aliquo modo enigmatica.

¶ Rideo. negat maior. Et ad probationē dico q mediū in quo aliquid uidet: facit notitiā enigmatiā: sicut enim cognosco fortē in speculo uel eam ut relucet in effectu suo. mediū autem quo cuiusmodi est species nō facit uisionē enigmatica: si talis species sit adequata obiecto: uel saltē perfecte ipsū representat s̄m omnes eius essentialēs dītas: ut dicit san. Doc. 3. sē. dist. p̄senti. art. 1. Et. 1. parte. q. 14. art. quinto.

¶ Dico scđo q datus duabus notitijs quarū vna sit per speciem et alia

nō. nō opz q prima sit speculativa respectu scđe: imo qh̄q est perfectior: q̄ scđa. qđ p̄z. nam angelus superior. Gabrielis cognitio per speciem. essentia gabelis nobilitior modo q̄ p̄femer gabriel qui sine specie seipm cognoscit. P̄ Urū autē aliqua cognitio creata sit cognitio sua.

¶ Rideo q idem potest esse cognitio sui cōfusa et vltis et cōis sibi et alteri obiecto. nō autē p̄p̄ia et disticta ita q nō sit cognitio alteri: nam actus rect⁹ alio est a reflexo.

¶ Quarto cuiusq̄ apper aliquod obiectū simpliciter apparetia obiecti: uel esse imēsz in eo est formalis apparetia infinita: s̄ intellectus beato apparet simpliciter apparetia et nō discursiua q deus sit infinit⁹: alioquin nō plus quiescit reat intellect⁹ in tali obiecto imēsz q̄ si per impole nō haberet immensitatē: ergo formalis apparetia in intellectu beato est finita: talis autē apparetia est ipse actus cognoscēdi. minor: p̄z. maior: p̄bat. Apparetia obina et apparetia formalis sunt idē: q̄ apparetia obina ē infinita et formalis est finita. p̄tia p̄z. ahs p̄bat q̄drupt.

¶ Primo licet obiectū sit unum in se: multiplicat tñ apparetia obiectiua ex multiplicatiōe specierū sicut p̄z cum supponit oculo dignus eadē res vna in se apparet due: ergo eodē modo ex unitate speciei sequit unitas apparetie obiectiue. et per p̄s spēs est que immediate obicit. sed ipēs est apparetia formalis: ergo formalis et obiectiua sunt idem.

¶ Scđo. stante unitate obiecti per remissiōe speciei remittit apparetia obiectiua: ergo apparetia obiectiua nō est ipsa res hz spēs q est et apparetia formalis.

¶ Tertio. corrupto obiecto et seruata specie p̄ dei potentia adhuc manet eadē apparetia obiectiua q obiectū: eque est p̄s potentie sicut p̄s. ergo apparetia ob-

iectiua nō est aliud q̄ species.

¶ Quarto. cuiuslibet obiecti cognitio idē est esse cognitū et cognitio: sed esse cognitū et esse apparetis obiectiue sunt idē: ergo cognitio et esse apparetis siue apparetia obiectiua sunt idē. minor: p̄z. maior: probat. Tum qz posita sola cognitione et omni alio. circūscripto obiecti ponit esse cognitū. Tum qz esse cognitū est esse intētionale in alia: q̄ est esse relucētia. et p̄ p̄s est ipēs q est ipsa relucētia obiti.

¶ Rideo. negat maior et dico p̄o. q beati iudicāt deū esse infinitū: et uidet omnē modū diuine essentie: licet non cōprehendant.

¶ Dico scđo q duplex est apparetia formalis. vna est ipsa species obiecti. alia est ipsa cognitio. Similiter duplex est apparetia obiectiua. vna est verbū formatū per actū intelligendi de obiecto. alia est ipsum obiectū ad extra.

¶ Dico tertio q apparetia obiectiua que est verbū nunq̄ excedit apparetia formalē quecumq̄ sit illa nec in esse reali nec in esse apparetis: imo qh̄q est minor: utroq̄ modo: puta si intellect⁹ intelligat per aliquā speciem hz nō vtrāq̄ specie illa s̄m totā virtutē speciei. Apparetia vero obiectiua que est ipsa res excedit qh̄q apparetia formalē in esse reali: puta cum intelligi mus ea que habēt nobilitē esse in seipis q̄ in alia: et qh̄q etiā excedit: puta cū anima intelligit accidentia sensibilia. et cum deus intelligit creaturas: sed semp apparetia ista obiectiua est p̄se tāta in esse apparenti et representato q̄ta est apparetia formalis in representato. Tanto enim precise representat obiectū q̄to species vel cognitio ipsum representat.

¶ Et hīs p̄z q nō opz apparetia formalē esse infinitā per quā indicatur obiectū esse infinitum in esse reali. nec precise tñ q̄tum est obiectū: alioq̄n cognitio quare hz de creatura est ens finitū.

¶ Hanc r̄sionē innuit. s. Doc. de veri. q. 8. ar. p̄o. et q. 2. art. 3. ad se. primū. Dico tñ q in uisione beatifica apparetia formalis que est spēs et que est principū illius uisionis est tanta etiam in esse reali q̄tum est obiectū. nō autē apparetia que est ipsa uisio.

¶ Ad p̄bationē illius maioris ne gatur ahs. Ad primā probationē dico q nulla apparetia formalis est immediatū obiectū intellect⁹: nisi in intellectū: reflexio: hz id qđ immediate obicit est res sub cōceptu. nā cōcept⁹ est rō ipsi obiecto q obicit intellectui. Et ad argumentū negatur maior: q̄tis cāq̄ est species multiplicent non multiplicat obiectū: s̄ iudiciū de obiecto uel p̄ceptus obiecti. Nec exemplū de oculo inuat: qz in tali casu non sunt diuersa obiecta: aut diuersa iudicia: aut iudiciū erroneum iudicis vñ esse duo.

¶ Ad scđū negat ahs loquēdo de apparetia obiectiua que est ipsa res. loquendo autē de p̄ceptu negat p̄tia: qz talis apparetia obiectiua nō est ipsum obiectū.

¶ Ad tertū dicitur eodē modo q in illo casu remanet apparetia obiectiua que est uerbum: nō tñ que est res. nec tñ sequit q uerbum sit species: sed q eā existentē in actu perfecto comitatur.

¶ Ad quartū dico p̄o q apparetie obiecti nō est ipm obiectū: sed est cognitio uel conceptus obiecti cū relatiōe ad cognitionē: sicut etiā cognoscere est ipsa cognitio cū relatione ad obiectū. vnde esse apparetis et esse cognitum est aliud ab obiecto: non tñ est aliud a cognitione uel specie uel cōcepta re absoluta. Similiter apparetia que est obiectū et ipsum obiectum sunt idē re absoluta: licet apparetia addat supra obiectū quendā respectū ad potentias. Apparetie autē et apparetia que est obiectū differunt sicut cognitio et obiectum cognitionis.

¶ Dico scdo q maior argumenti a quibusda negatur. Si eniz illa qualitas que est cognitio separata est ab omni respectu ad potentia. et ad obiectu ipsa non esset esse cognitum. et per hoc soluit prima probatio. scda etiam parum valet: quia obiectum non solum relucet per speciem: sed etiam per actum qui est cognitio: et per conceptum: et supra omnia ista ipsa relucet inclaudit respectum.

¶ Quinto. Ad quod est alicui ratio cognoscendi prius est ratio cognoscendi se ipsa alia: sed nulla visio creata est intellectui beato ratio cognoscendi seipsam per prius quam alia: ergo talis intellectus non intelligit visione creata. minor pars: quia talis visio non esset tunc immediate diuine essentie sed in aliquo obiecto prius cognito scilicet in illa visione. maior probatur: quia in qualibet tali ratione perfectius vel saltem eque perfecte relucet suum proprium esse quam esse alterius: ergo per prius est ratio cognoscendi seipsam.

¶ Rñdeo. 8^o negat maior. Ad probationes dico quod talis ratio et visio ut est quedam qualitas per prius representat se quam aliud: tunc ut est quedam signum et ut est visio perfectius et per prius representat obiectum. Vel potest negari maior de eo quod est ita ratio quod etiam est actus secundum cuiusmodi est visio.

¶ Dico scdo quod visio beatifica non beatificat in quantum est quedam talis qualitas. sed quod beatificat hoc ex lumine glorie a quo procedit et a diuina essentia que tenet vicem speciei et que est obiectum principale illius visionis: et ideo illa visio non est ita perfecta respectu sui sicut respectu dei: quia respectu dei est beatifica et respectu sui non. et iterum cum natura diuina in tali visione suppleat locum speciei: oportet quod visio sit immediatus respectu dei quam respectu sui quibus respectu vtriusque sit cognitio maturina: cum eius principium sit diuina essentia.

¶ Contra illa visio per se est ratio cognoscendi dei et ipsa sola immutat medium intentionaliter in tali cognitione: ergo deus non est obiectum illius visionis in se sed tantum terminatiue.

¶ Rñdeo. negat ans: immo dico quod illa visio non immutat medium sed est ipsa immutatio nec terminat primo et directe ad se: sed diuina essentia immutat ad illam et terminat eam primo et directe.

¶ Tertium autem illa visio sit perfectius respectu dei quam respectu sui vel alterius obiecti. dico quod hoc potest exponi tripliciter. Primo modo quod deus et creatura videantur eque perfectio actu. et sic dico quod sic: quia videtur vtriusque vnicuique actu. id est autem non est perfectius seipso. Secundo quod per illam actum eque adaequatur cognoscibilitas dei sicut creature. et sic dico quod non: quia deus non comparet hinc ut creatura. Tertio quod actus habeat tantam perfectionem ex obiecto creato sicut ex obiecto increato. et sic dico quod non: quia ex obiecto creato non habet quod sit beatificus.

¶ Quarto. Si visio esset potentia intellectiva prius esset cognitio simpliciter quam alterius obiecti: ergo non nunciata est. et ista ratio est confirmatio precedentis.

¶ Respondeo. negatur quinta: quia si visio esset ipsemet intellectus: tunc esset deus: cum in nulla creatura idem sit agens et operatio: et ideo non sequitur: sicut non sequitur quod si in deo idem est operatio et essentia. quod ita sit creatura: que est intellectus sine visio creata.

¶ Septimo. Si visio est realis creatura ab obiecto beatifico sequitur quod tale obiectum non quietat intellectum in se sed solum in illa visione: sed hoc est falsum. alioquin illa visio magis quietaret quam visio non est aliud ab obiecto. maior pars. minor probatur. Si obiectum quietat in visione: sit talis visio. a. ergo vel deest quod efficit. a. vel quod terminat. a.

obiectiue. Non primum. tunc quod si deus defineret esse postquam produxit. a. ad hunc intellectus esset beatus. Tunc quod sequitur quod ad beatum esse non requireret infinitum esse formale sed in effectiue. sed hoc modo requiritur etiam ad actionem lapidis: ergo lapis dum mouetur a deo beatificatur. non secundum quod vel beatificatur ut est pensus reatur: et sic beatificaretur lapidum cum sit et realiter prius: vel ut est prius intentionaliter. et hoc non: quia esse diuinum ut prius intentionaliter est esse finitum: ergo ut sic non beatificatur.

¶ Rñdeo negatur maior. Dico quod obiectum quod est diuina essentia quietat obiectiue et intrinsece per modum actus primi. et visio quietat formaliter: et vtriusque quietat in se et non in alio.

¶ Dico scdo quod diuina essentia quietat intellectum beatum non solum quod efficit diuinam visionem: nec solum quod terminat: sed quia illa visio procedit a diuina essentia se habente per modum actus primi elicitiui eius: et quod immediate terminat illam visionem.

¶ Ad primam huiusmodi probationem negatur prima: quia illa visio non beatificat nisi quod est talis obiecti: et quia est ab intellectu actuato tali forma que est diuina essentia. quod non esset deo non existente.

¶ Ad secundam negatur prima: quia intellectus non posset illam visionem elicere nisi diuina essentia ei vinceretur que est infinita formaliter.

¶ Dico tertio quod deus beatificat vtriusque prius realiter: quia essentia diuina vnicuique esse intelligibile intellectui sine alia specie media. et ut prius intentionaliter per modum speciei intelligibilis immediate mouentis intellectum ad visionem sui.

¶ Ad primam probationem negatur prima: quia aliter est prius anime quam lapidi ut patet: quod ex sua reali potentia ad animam causat sui visionem in intellectu quod non est respectu lapidis.

¶ Ad secundam dico quod esse diuinum ut prius intentionaliter actu primo sine specie est infinitum. et hoc sufficit ut

autem est prius intentionaliter actu secundo est finitum. nec ut sic oportet ipsum esse finitum.

¶ Contra eadem arguit alii quos recitat Ad secundam. quod primum sententia. Si visio est distincta a deo sequitur quod summe beatus non possit habere ita perfectam notitiam de alio quam re naturali sicut infinitum beatus. aut quod in eodem sunt due intensissime visiones et tres et quattuor et sic in infinitum. quod est falsum: quia vna intensio operatio impedit aliam ergo prima probatur. Summe beatus habet intensissimum actum per te distinctum: ergo oportet vel quod non habeat ita perfectam notitiam de re creata quam intensissime cognoscit infinitum beatus. postea casu quod ita sit. aut quod sint in eo duo intensissimi actus.

¶ Rñdeo quod non est inconueniens esse in eodem duos actus intensissimos quorum vnus per alium regulatur et qui sunt diuersarum rationum sui generis cuiusmodi est visio verbi et cognitio naturalis cum sint per species diuersarum rationum. In via autem vna cognitio impedit aliam: quia omnes sunt per species intelligibiles que sunt eiusdem generis.

¶ Scdo. quilibet videt essentiam diuinam actu qui est suus: sed visio qua deus in se est beatus erat ante christum cum esset ei vnica ypothetice. 8^o.

¶ Rñdeo. quod quilibet est beatus actu qui est suus. id est ab eo elicitus non autem actu qui est suus ut est super positans quomodo diuina visio erat ante christum. ratio autem quare anima christi non potest intelligere actu diuinum: est quod intellectus et intellectus sunt idem. et ideo impossibile est aliquid quod intelligere in intellectu infinita: quin suum intellectus sit infinitum quod nulli uenit creature.

¶ Tertio. intellectus manens eadem res potest non esse intellectio: sed multo fortius potest de eadem intellectio intelligere et creatura: sed de infinitate et creatura finite. prima videtur nota a maioribus. ans probatur: quia alioquin esset dare vltimum intensio rei prima

Ad. 23
q. primi
3. q. 3.

104. 69. nentis cōtra p̄hm. 8. phy. nā cōtingit dare minimum visibile per sensus. ponat ergo q in a. prefati fontes videat minimū ab eo visibile. r recedat ab illo minimo visibili motu continuo: sic immedia tepost. a. fontes nō videbit illud: ergo vel illa qualitas que prius fuit visio nūc nō est visio r tamen manet. aut si nō manet datur vltimum instans sui esse.

¶ Rñdeo. negatur a. Ad probationē dico q recedente illo minimo desinit totaliter esse illa res q erat visio. nec est inconueniens in hōi entibus intentionalib⁹ dare vltimū instās sui esse: sicut nec in relationibus: r in his que causantur sine motu continuo.

¶ Tercio tamen dilectici dicent q non est dare minimum visibile: sed maximū non visibile. nec est dare maximū distantis a qua aliquid est visibile: sed minimam a qua non est visibile.

¶ Quarto. omne sensum per quacūq; sensationē et unitam pot sentire: ergo intellectus beatus p intellectu nem pminam ei unitā potest intelligere.

¶ Rñdeo. negatur a. nam oculus a. nisi non potest efficere visionem quā efficit oculus hominis: r per consequens nec per eam videre.

¶ Quinto licet albedo non possit deū informare: posset tñ sic ei vni ri q sicut propter animā: ei unitā dicit animatus: ita per albedinē diceret alb⁹: ergo h̄ diuina intellectio nō informat intellectū creatū: pot sic ei vni ri q diceretur per eam intelligere.

¶ Rñdeo. p⁹ negat p̄na: q ad hoc q d̄s dicit alb⁹: nō opz q efficiat albedinē: sicut ad hoc q sit intelligēs/opz q efficiat itellectionē.

¶ Dico scdo q deus nō potest dici albus nisi per quandā remorā cōtationē idiomatū. anima vero non potest intelligere per talē remorā cōmunicationē plusq; corp⁹: q̄ illi diuinitati unitum.

¶ Multa alia argumēta p̄tra p̄tē etiam p̄ctōne fieri solēt: q̄ facillime ex a. dicitis solunt r declarant.

Coelo. ii. liter scīs scientia beator. h̄ac p̄bat. 3. parte. q. 9. arti. 2. Ex hoc q a. p̄i erat instrumētū beatificās alios hoies.

Coelo. iii. In anima xpi totū habita per infusionē. Hanc ponit vbi supra. arti. 3.

Coelo. iiii. In a. xpi naturaliter acquisita. Hanc probat vbi supra. Ex hoc q nisi intellect⁹ ei⁹ agēs habuisset suā operationē que est abstrahere spēs a rebus sensibilibus: fuit frustra.

¶ Contra arguit Seo. i. duo ac. **Scor. 9. 3.**

¶ Cōtra arguit Seo. i. duo ac. **Scor. 9. 3.** esse simul in eodē subiecto: h̄ scia acq̄ta et infusa sunt hōi: sicut oculus habitus per miraculum e oculus naturat̄ genit⁹: ergo nō p̄t esse simul in eodē intellectu.

¶ Rñdeo. negat minor. imo sunt diuersarū rationū q̄ habēt diuersa obiecta adequata. nā spēs naturaliter acquisite p̄sentant tñ naturā v̄lem: sed spēs infuse aie xpi simulant species⁹ angelicas: r p̄sentāt nō tñ naturā v̄lem: sed etiā principia indiuiduātia r oia ei⁹ accidentia tā que sunt per se q̄ que sunt per accidens: r oia indiuidua presentia p̄terita r futura. nec est simile id q̄ adducit: q̄ oculus naturaliter genit⁹: r oculus miraculose creatus habēt idē adequatum obiectum.

¶ Scdo aut per vtrāq; illarū sciētiarū perfecte cognouisset res sensibiles: et sic altera earū sup̄fluit. aut per vnam t̄stram: r sic alia est imperfecta. ergo.

¶ Rñdeo. q vtrāq; erat perfecta in suo genere. et tñ vna. erat alia perfectior: nec vlla sup̄fluebat cū sint diuersarū rationū.

¶ Tertio in beatis est intellect⁹ agēs r non frustra: r tñ ipsi nullā

sciam naturat̄ acquirūt. q̄ similit̄ in xpo non fuisset frustra.

¶ Rñdeo. negat p̄na. q̄ beati sūt in termino sue nālis p̄fectionis. r ideo opz q̄ quilibet habeat oēm perfectionem nālem possibilem haberi in sua specie. Christus autēz erat viator.

Duran. hic. q. 4.

¶ Contra eandē arguit Durandus per experiētā habitā de aliqua re nō pot acquiri scia nisi de similib⁹. Im spēs. sed xps pauca entia exptus est. q̄ talis scia acq̄ta fuisset valde resp̄ctū paucorū.

¶ Rñdeo. negat maior de eo qui rem quā experit cōprehendit: tāz quo ad oia p̄dicata essentialia q̄ quo ad accidentia r quo ad omnez habitudinem rei ad alias res. sic aut fuit in xpo: r maxime q̄ scia inoluta coopabat ad acq̄sitionem scientie experientialis.

Questio. ii.

Queritur scdo. vtrū aia xpi videat in verbo oia q̄ ab ipso verbo cognoscunt?

Pro questione hic est prima p̄ctō. Anima xpi per nullāz scientiā cognoscit omnia que verbum cognoscit. Hanc sic p̄bat **S. D. de veri. q. 20. ar. 4. r 3. qd. 10. arti. secundo. Et 3. disti. presenti. arti. scdo. Intelligens aliqua i alio quo medio in quo simpliciter et vnite continentur: non potest cognoscere omnia cognoscibilia in tali medio nisi ipsum cōprehendat. sed verbum diuinum est tale medium: ergo non possent in xpo oia cognosci nisi cōprehederēt quod est impossibile creato intellectu. sicut etiam non p̄t sciri in aliquo principio oēs p̄ctōnes que ex illo dñci p̄t nisi tale p̄ncipiū cōprehendat.**

Scdo. hic. q. 2.

¶ Contra rōnem arguit Seo. p⁹. Quādo duo cōueniunt vni tercio r vnum eorū est ratio q̄ aliud illi tercio cōnemat. qui nō cognoscit id q̄ est ratio alterius nec alterū cognoscet. sicut quia diffinitio et

passio cōueniūt subiecto: r diffinitio est ratio passionis. q̄ nō scit diffinitionē cōuenire alicui nec sciet passionē ei cōuenire. sed in finitās inrensus est ratio q̄ in deo reluceant infinita: ergo si illi qui cognoscunt deū esse infinitū inrensus nō cōprehendunt eum: nec illi cōprehendent qui sciunt in eo relucere infinita: h̄ p̄mi nō cōprehendunt: alioquin ab oib⁹ beatis cōprehederet: ergo nec secundi.

¶ Rñdeo. concedit rōrū. aliud est enim scire q̄ in verbo relucēt infinita. aliud est cognoscere infinita. video h̄ ex primo non sequat cōprehensio infinitas partes continui distingere. nam p̄mū cognoscunt philosophi nō aut secūdū.

¶ Secūdū qui cognoscit vni est etiam in verbo nō cōprehēdit verbum vt est causa illi⁹: ergo nec qui cognosceret oēs p̄pter hoc cōprehenderet verbum.

¶ Rñdeo p⁹ pot negari a. nam cōprehendere verbū vt est cā solis est cognoscere ipsum vt continet eminēt̄ quicqd̄ p̄fectionis. est in sole. r cognoscere habitudinem verbi ad solem. beati autem habent istā noticiam ita tñ q̄ ista cōprehensio magis referat ad respectū verbi q̄ ad absolutum. Negatur etiaz p̄na r magia proprie. cuius rō est: q̄ verbū per idem est p̄ductiū solis r cuiuslibet alterius effectus: r ideo nō pot vnum sine alio cōprehendi.

¶ Tertio arguit cōtra exēplū de principio r cōclusionē. Causa in q̄tū causa non p̄ficit a causato: ergo cognitio p̄ncipiū vt est causa cōclusionis nullo mō p̄ficat ex cognitione cōclusionis.

¶ Confirmat. Accipio notitiā alicuius p̄ncipiū in aliquo gradu. r quero an per illā notitiā p̄ncipiū possit cognosci aliqua. concludo dato q̄ notitia p̄ncipiū non au

Tertij Sententiarum

geat. Si se habeo intentus q ex cognitione cognitionis no perfecti? cognoscit principiu qd pri? Si no ergo illa notitia in tali gradu no est principiu notitie alienius conclusionis: et per pns illud principiu vt in tali gradu nullo mo est principiu, quod est inconueniens.

Rñdeo. dico primo q. s. do. inducit illud exēplū ad hoc pōpōsitam q illa cognitio principij est perfectior quē ducit in cognitionē plurimū cōclusionū, et similiter illa cognitio cause quē ducit in cognitionē plurimū effectuum q illa q nō sic ducere pōt, si ergo oēs effectus pducibiles a cā cognoscunt ipsa quoq; in summo cognoscit qd est ipsam comprehendit.

Quia tñ argumētū tāgit difficultatē. Dico scdo q sicut si ignis vel alia causa naturalis esset totalis cā alicui? effect? puta caloris nō requirēs materiā aut subiectū in qd ageret nō pōset pducere in teniore calore qd prius nisi ipse esset virtuosior qd prius, ita si aliquid principiu sit totalis causa cognitionis alicuius cōclusionis nūq; per tale principiu cognoscant plures cōclusiones qd pri? nisi cognitio principij sit intensior qd esset prius. Nō autē dicit si sit totalis cā: q; pōt cōtingere q non variata cognitione principij plures cōclusiones cognoscant in eo q ante pp formā arguendi aut pter innotē que sub eo sumitur, ista autē perfectior notitia principij nō causat ex notitia cōclusionis s; aliquid quodēq; sit illud, et hoc loquēdo de cognitione a priori: q; si loquamur de cognitione a posteriori: nullū dubiū est q ex cognitiōe plurimū cōclusionū q ante magis cognoscit principiu, cognoscit em̄ sua causalitas i ordine ad nonas cōclusiones. Et cū dicit si notitia principij in aliquo gradu non est causa alicui? cōclusionis nisi intēdat s; sub tali gradu nō est principiu, concedo q vt sic nō est principiu

cognitionis actuale s; habituale et i potētia respectu cōclusionis: qdus si addat q nulla creatura pōt perfecti? cognoscere verbū cō ante, seq tur q nō possit plura in eo videre qd pri? vt dicit, s. D. de veri. qd. 8. ar. 4. r. 2. o. 5. r. 4. dl. 4. 9. q. 2. ar. 5.

Dico tertio q aia xpi scit in verbo nō tm̄ ea q sunt fuerūt et erunt s; et aliq; possibilia q nunq; fuerūt, nō tñ videt oia possibilia pducia deo, quot aut istorū videat nō pōt a nobis cognosci.

Quarto, arguit cōtra cōclusionem. Id qd est in potētia ad plures a etas qui nō opponuntur inter se ea rōne qua pōt duos hē ita xpi res sine termino: q; abūctiq; positis nulla sequit repugnantia, sed aia xpi est in potētia ad infinitas visiones in verbo, ergo pōt eas si mul hē. et per pns cognoscere in verbo infinita, maior patet, minor, pbat, nam pōt in eo hē visionem duorū oborū simul, puta verbi cū ipsius, dum, n. videt hūm videt etiā se vere esse beatam, s; r infinitorū: q; ex hoc non resultat aliqua repugnantia.

Rñdeo, negat maior, nāz deus pōt pducere hunc effectū et illum et illū, et sic de alijs ab eo pducibilibus: nec vniū pducibilium repugnat alteri, nec ē repugnāria hoc et illud simul pducit, et tñ non pōt esse q pducatur oia ab eo pducibilia. Sile est de infinitis diuisionibus continui, non n. pōt eas si mul oēs capere, negat et minor, nā ea que vidētur in verbo nō videtur diuersis diuisionibus: sed tñ vna: vt dicit, s. D. i. p. q. 12. art. 10. Et 3. cōtra, 59.

Dico scdo q visiones quarū principia sunt spēs create sunt incompossibiles nisi vna ad aliam ordinetur: q; nō pōt esse in eodem pluribus eiusdē generis in actu cōpletis, oēs aut spēs itelligibiles sunt eiusdem generis.

Quinto, In aia xpi sunt spēs in finite, ergo et infinite visiones, pns

Duran
dus hic
q. 2.

Scot
dist. 7
q. 3.

pns, aia pbat. Aia xpi cognoscit in finitas spēs numeros et figurarū, ergo habet specū infinitas.

Rñdeo, pmo negat pns, qz in eo dē pnt ēē ptes in habitu: nō antez plures acru: vt alibi dixim? in primo dist. 7.

Dico scdo q aia est falsus: q; a minima xpi cognoscit illa in pbo per vnicā spēm q est pbo, et cognoscit et infinitas spēs numerosū p spēs ifusas q sunt et finite. Istud autē est cognoscere ifinita fm̄ quid, vñ et Damascen? dicit q cognoscit in finita futura, non tñ cognoscit in finita simpliciter, i. infinita s; species et genus et numerum.

Cōtra eandē arguit Durādus, Quicunq; videt essentiā diuinam videt oia q per ipsam naturā rē representant, s; aia xpi in ipsa videt omnia, maior, pbat, qz ex quo videt essentiā diuinā q excedit oia representata, videt et ea que representant nāz qui videt maius videt et minus, minor, pbat, diuina essentia ita representat res sicut est earū cā, sed est earū cā naturaliter, s; n. libere pducit res in esse, tñ oia naturalr representat quāru ad qd sunt: pper cōsequēs qui videt eā videt oia qd sūt ad quid sunt.

Rñdeo, negat maior, nec valz pbat: qz qui videt min? non in se sed in alio nō opz q; cognitio eo in quo minus videt pōt cognoscere oē minus per illud representatū nisi cōprehendat id qd est maius, negat et minor: qz s; diuina essentia oia naturaliter representat diuino intellectui: nobis inuoluntarie et non naturaliter representat.

Cōclusio. ij. Aia xpi cognoscit in verbo ifinita fm̄ qd, s; non ifinita simplr. Pnc sic pbat de veri. q. 2. o. ar. 4. r. 3. dist. 19. Intellectus cognoscēs ifinita indiuidua pnta sub finitis speciebus et ifinitas species cōtēras sub finitis gēnibus cognoscit ifinita fm̄ qd sed non

simpliciter, aia xpi est h̄mōi, s;.

Cōtra arguit qdā hibernic? vt Adā, s; recitat Adam q beati vidēant in sen. q. 8 verbo nullam creaturā, p. Nulla res videt ex hoc q vt sua imago: alioq; viderē cesare vidēdo imaginem eius, et oia somnia eēt vera cū sint imagines rerū: s; creature representant in pbo tāq; imagines, s; viso pbo nō videt creature.

Respondeo q triplex est imago. Una est q est s; imaginatio s; realē cōformitatē puta fm̄ figuram et colorem et h̄mōi: vt imago Cesaris, et de ista cōcedit maior, s; negatur minor, variatis n. conditionibus rei/non variat eius representatio, et nō pōt representare rē aliter q sit, Alia est imago que s; nō sit similis rei in cōformitate nāz pōt tñ representare rē sub pditionibus: ei nō cōueniētibus sicut somnia, et de ista et cōcedit maior, et negat minor, Alia est que non est similis rei in cōformitate nature sed in representādo: q; representat oia q sūt in re et pfecte et distincte, et de illa negat maior: maxime si talis imago ueniat intellectui vt species cuiusmodi est essentia diuina: quibus modus quo vidēt res in diuina eēntia nō sit pprie modus quo vidēt res in speculo: sed quo videt effectus in causa.

Scdo, Si intellect? in verbo videt creaturā distincte, ergo p eundem actū cognoscit verbum nō esse creaturā quā in eo videt, sed hoc est falsus: qz creatura vt visa i verbo non est aliud a verbo, ergo.

Rñdeo, negat minor, Ad probationē dico primo, q ex illa visione beatu formare pōt istā ppositionē, deus nō est creatura, et huius cōpositionis s; m̄ et p dicitur sunt aliqui conceptus formati virtute illius visionis, hoc, n. faciunt beati: vt dicit, s. D. i. q. 12. q. ad. 2.

Dico scdo q idē acceptus pōt de seipso negari: dū tñ negatio sequatur vt iūq; nā illa, ppō est vera, aliq; hō/hō nō est, et illa aliq; homo

hō alai nō est. nō aut illa. aliq̄s ho mo/nō est hō. Sicut cū verbū rep̄ter divinā essentia et creaturam: ipsum verbū v̄t est creatura negat de seipso v̄t est deus.

C Tertio. Si intellectus potest eodem actu intelligere deū et creaturā. g. voluntas potest eodem actu amare deū et creaturā. sed hoc est falsum. g. maior pars. q. ois notitia potest habere amorem et proportionatur. minor pars. q. si sic. sic videtur deus posset fieri amicus alteri de nono sine aliquo sui mutatione. 3 Aug. 5. d. tri. 2na pars. nā per actū amotis quoniam dicitur amat deū potest postea amare creaturā: dato q. ille actus nullo modo variatur.

C Rūdeo. negat mi. nā eodē actu amam? sine et ea q. sunt ad finem.

C Ad ipso. notione dicitur q. ipse est q. eodē actu q. nūc amam? solū deū. postea amem? creaturā: nisi aliqd. mō varietur: v̄t satis de seipso. alia et dicit arguens q. sepe soluta sunt.

Aureo- las. **C Cōtra eādē arguit Aureolus.** Si beatus in verbo cognosceret creaturā. sequitur q. posset loq. de oib. reb. q. in v̄bo cognoscit: et posset illuminare alios: posset et reducere se. s̄m ad actualē notitiā rerū in proprio gñe. sed illa sunt falsa. g. **C Rūdeo.** negat minor: q. rum ad oēs pres. nā videtur res in verbo potest in se formare spēs rerū visarū: et p. ois intelligere eas in proprio gñe: v̄t dicit. s. d. 1. q. 1. ar. 9. ad. 2. Et sic redacit se de cognitione manutina ad vespertinam.

Cocto. iii. quā pono in eidentaliter. Deus aliter scit p̄ntia/ preterita/ et futura q. ea q. nunq̄ p̄duxit. nec producet. P. hanc ponit distin. p̄ntia. arti. 2. quia deus cognoscit per ideas ea que aliqui erant: non autē ea que nunq̄ erunt: sed ea cognoscit per suam potentiam.

Aureo- las. **C Contra arguit Aureolus.** Ois cognitio fit p. assimilationem: s. in deo nō ē alia similitudo rerū nisi idee. ergo q. quid scit in creaturis

scit per ideas. **C Rūdeo.** negat minor. Id enim quo scit ea que nunq̄ erūt non dicitur idea cū nō sit forma factiva: s. dicitur: v̄t dicit. s. d. 1. par. q. 16. 3. ad. 2. **C Alia rāgit Aureolus** p̄ra hoc dicitur q. sequeret deū eē immutabilem: q. p. diffuse disputata sunt.

Conclo. iii. Anima cognoscit infinita in verbo: puta infinitas speculatio: infinitas cogitationes beatorum et huiusmodi. Hanc ponit. s. d. 3. par. q. 10. ar. 4.

C Cōtra arguit Adam. Actus in hinc et p̄fectus: ois nō potest et creatura: sed actus quo cognoscitur infinita est huiusmodi: cū equipollet infinitis distinctis cogitationibus? quod quodlibet illorum infinitorum cognoscereceret.

C Rūdeo. et dico q. in creatura potest esse actus infinitus: s̄m qd. cuius modi eēt p̄dicta cognitio. de hoc dicitur est in p. et scdo s̄maturum.

C Scdo. Creatura nō potest plura cognoscere q. possit deus: s̄m faceret: sed deus nō potest facere nisi finita. ergo creatura non potest cognoscere infinita.

C Rūdeo. negatur maior. q. non plus appareret huiusmodi ista: quoties deus intelligit: potest simul facere actum quam constare esse falsam.

C Tertio. Maior efficacia requirit ad videndū rē minorem q. maiorem: puta decimā partē granū multū q. totū granū. g. intellectus videtur infinitas pres in quas cōtinuū est divisibile habet infinitum vigorē.

C Rūdeo q. si decima pars granū multū causaret: oculo equalē spēs ei quā causat totū granū nō dicitur esse: esset videlicet pars q. totum granū: nūc aut nō sic est in morioe visus corporalis: q. debiliorem formā impunit ps q. totum visibile: sed in visione verbū v̄t res nō v̄t per spēs a re imp̄tas: s. per ipsū verbū per equalē spēs v̄t p̄ter: sicut totū empiricus. Ad argumentū negat maior. q. res

Ad. 3. sen. 9. 10.

minor et res maior per equalē spēciam videntur. **P Dico** q. nō nullus actus creaturę potest esse infinitus: s̄m p̄ter: q. nullus potest esse infinitus intensiue.

Distinctio. xv.

Dist. 15. querit. **Utrum** aia xpi ex sua omnipotentia respectu proprii corporis appetitum sensuum ab ot dolore sensibili p̄servare poterit.

Cocto. i. Aia xpi non habuit omnipotentiam simpliciter. hanc p̄bat. 3. p. q. 13. ar. p. Et hoc q. talis omnipotentia est: propria nature increate.

Cocto. ii. Aia xpi nō habuit omnipotentiam respectu trāsmutandi discoloris: p̄bat vbi. s. ar. 2. Et hoc q. nullus corpus poterat annihilare.

Cocto. iii. Aia xpi nō habuit omnipotentiam respectu proprii corporis. P. hanc p̄bat vbi. s. 3. q. nulla virtus naturalis aut gratuita poterat propriū corpus a sua naturali dispositione removere totat: s. t̄m v̄t erat in se m̄ diuine nature.

Durā. **C Contra arguit Durā.** q. aia xpi nullā habuit omnipotentiam quocūq. mō qua possit trāsmutare: s̄m aut aliud corpus miraculose. Et arguit sic. Opatio miraculorū fiebat a xpo t̄m ad manifestandā diuinitatem. ergo nullo mō cōcurrerat ad hoc nisi diuinitas.

C Rūdeo. p̄tio negat ahs. q. miracula faciebat et ad p̄firmandā suā doctrinā: sicut et fecerūt ap̄t: v̄t dicit. s. d. 3. p. q. 4. 3. ar. 1. Negatur scdo p̄na. cuius p̄tio est: q. facere miracula p̄ncipalit̄ virtute ppue et cōferre in sc̄to suo virtutē cooperandi in miraculis nō inuauit: sed auget augmentū et offensionē diuinitatis: p̄ncipalit̄ in xpo cuius miracula nō poterant fieri. nisi diuinitas

tur: v̄t in illuminatione ceci nari: et iterum q. faciebat ea quasi p̄cipua potestate et nō orando v̄t alij v̄t dicit. s. d. 3. p. q. 4. ar. 4. Et q. creatura possit esse instrumentum dei in operatione miraculorū diffuse declarat. s. d. 3. p. q. 6. ar. 4.

Cocto. iii. In xpo sunt tres dolores sensibiles. hanc p̄bat. 3. p. q. 15. ar. 5. Et. 3. dicit. 1. Cuius est lesio corporis et lesio lesionis ibi est dolor sensibilis: sed in xpo fuerūt illa duo. g. et dolor.

C Cōtra arguit Scō. q. illa duo s̄m sint necessaria ad dolorem. et p. q. non requirunt p̄dictio. q. quero ad qd. terminet: aut. n. terminat ad spēs rei notie q. spēs causat i sensu: aut terminat ad sensationē. g. si spēs et sensatio sunt i sensu sine tali p̄iunctione causabilis dolor.

C Rūdeo q. cōiunctio discōuenientis non terminat solū ad spēs p̄cedentem sensationē: nec solū ad sensationē: sed ad aliqd. sensibile discōueniens v̄n sensum: et hoc sine fiat illa cōiunctio in re v̄t in spēs vel in memoria: v̄t dicit p̄his. 8. ethicorū. Et. s. d. prima. 2. q. 3. 2. cap. 8. articulo. 3.

P Dico scdo q. spēs et sensatio nō sunt sufficientes ad dolorem in se: sed solū ex parte obiecti inquantū faciūt illud aliquo mō p̄ns est. Cōtra. sicut te huiusmodi approximatio agētis naturalis ad passivum: ita p̄dictio discōueniens ad dolorem: sed approximatio nō est cā nisi sine quā non: cum sit relatio. ergo et.

C Rūdeo q. res nō potest esse p̄ncipalis cā. potest t̄m esse cōcausa: et non solū cā sine qua nō: et precipue res latio cōueniens: q. cōueniens est res v̄n dicit: nō sic ē approximatio: q. approximatio facit res p̄ns est. **P Dico** scdo q. res nō potest esse offēderari. Uno mō quātū ad terminū: sic nullo mō potest esse cā: nec cōcausa altius motio. Alio mō q. rum ad eē qd. huiusmodi in suo

Scō. hie q. vnicā

Certij Sententiarum

si sit refo realis pot est causa motionis in sensu et in intellectu et in appetitu: qz in motu obus istaruz potetia viraliu no requirit ita grossa realitas: sicut in motionibus potetiaz non viraliu: puta in calefactio et hmoi.

F Dico tertio qz intentionalis punitio discoueniens pot care dolore videlicet. s. d. 4. dist. 4. 3. 1. dolor aut no est sicut in corpore: s. i. appetitu sensitivo: et sequit nocumentum. co. p. 2. et pceptioem: et consequit sensum tactu: vt dicit. s. d. p. ma. 2. q. 37. ar. 1.

S cdo arguit. An potetie est tñ vn' act' s. apphelo obi et apphelo qz sit coueniens vel discoueniens sunt duo act'. ergo ista duo non sunt in sensu.

Confirmat. Sensus no cognoscit rone: sed coueniens est refo. ergo no percipit aliquo sensu.

Confirmat scdo. Si sens' percipit puenientia obi et seqt qz oporteat ponere duos vis' qz vn' percipiat obi qz puta colore: et ali' percipit coueniens obi: et sicut de alijs sensibus.

Rñdeo qz alia est potetia qz apprehendit obi: et alia qz apprehendit qz sit pueniens vel discoueniens alalis. primu facit sensus exterior scdm facit estimatiua que apprehendit formas insensatas: vt dicit. s. d. 1. parte. q. 80. ar. 4.

Ad primam pfirmatione dico qz estimatiua pot peipe aliquas relationes quatu ad qz sunt. percipit enim amicitia et inimicitia et sicut coueniens et discoueniens.

Ad secundam patet per idem.

Sed vtru sensus exterior percipiat coueniens et discoueniens sui no per comparatione ad aial: sed ad ipam potetia: dubiu est. Ad hoc tñ pot teneri ps affirmatiua et negatiua. Negatiua qde: qz lz sensus exterior delectat in obiecto sibi pportionato et tristat in impoportionato: no tñ oz qz cognoscat hmoi pportione: qz talis delectatio potius est nalis qz alalis. et io requi-

rit pognitio talis intentionis: vt tñ git. s. d. 1. p. q. 80. ar. 1. ad 3. pot et teneri ps affirmatiua. et dicit qz sensus exterior eode acta apprehendit sicut obi et eius coueniens et rone aliquid p se pns obi: sicut eodem actu visus percipit colores et quantitate et distans et figura: nec ex hoc pot argui duplicitas potetie. sed tñ potest argui ex duplicitate pmi et per se obieci.

Di. xvi. et. xvij.

I n dist. 16. et 17. Aristur. Viruz dolor in anima xpi tempore passionis pertuenerit visq ad rationes superiores.

Dico. s. Dolor: passionis ad rone supioze vt est na: et non vt est ro. hanc sic probat. 3. dist. 15. q. 2. ar. 3. Et 3. q. 4. 6. ar. 7. Superior ro patit ex pte subiecti: qz ad passionem corporis parit tota aia cum sit tota in qualibet parte. ergo patiebat vt na: no patiebat autem ex parte obieci qd est deus imo ex illa parte gaudebat. s. noua patiebat vt ratio.

Contra arguit Sco. p. homo Scotus no dr edificare sicut musica: lz mus in. 2. dist. ca accidat edificatori ergo nec aia sicut. 15. q. dicit dolore sicut rone superiores si vnica, dolor: accidat tñ rone inferiori vt erat in xpo.

Confirmat. Sicut sequit qz aia posset dici intelligere sicut volutas tem vt na non vt volutas: qz ipsa nā in qua est volutas intelligit.

Rñdeo. negat pna: qz ad musica et ad arte edificatorum sequuntur diuersae actiones qz sint forme diuersarū rōnū. et io actio que per vnā earū elicit no elicitur p aliaz secus aut est de passione: qz est im possibile aiam pati quin pariat oia eius p se accidētia: dolore aut patitur anima.

Ad hoc faciunt ea que dicit. s. d. 3. di. 15. q. 2. ar. 3. q. 2.

Ad

Distinctionis. xvi. et. xvij. Questio vnica. So. xvij.

Ad confirmacione negat pna. qz no opz qz agente sbo agant oia qz sunt in eoz: lz moto vel patiete sbo primo patiant oia qz sunt in eo vt in subiecto primo. Cum aut dr qz aia xpi dolet sicut rone superiozem non denotat qz agat: sed qz dolor xpi corporalis mediante essentia aie aliquater pertingat ad rone superioze. cu aut dicit aia intelligit p voluntate denotat qz voluntas est principiu intelligendi: et io non est simile.

Scdo. Anima vt distinguit a suis potentis no dolo: qz nec vt sic respicit aliqd obiectuz: sed aia est vna rone superiozi et inferiori no vt respicit obiectuz: sed vt distinguit a potentis: et vt est act' primus. ergo vt sic no dolo: et per pns multomin' est ro qz dolor exi stens in rone inferiori redudat in superiozem.

Rñdeo. dico pmo qz nec nos diuimus hoc: s. dicim' qz dolor: co: potis mediante essentia aie aliqua liter attingit in xpo rone superiozem. no aut qz dolor: qui est in rone inferiori: qz ille est passio aialis: nec pot esse in rone superiozi.

F Dico scdo qz aia vt pcedit suas potetas no ppue pot dolere pfecta rone doloris: ita qz percipiat lesionē. pot tñ pati qz pot ledi: vt dicit. s. d. 3. p. q. 5. arti. 4.

Tertio. Si aievt est na comperer dolor: hoc esset pcpue p separacione eius a corpe qd vt est nā in format. sed hoc est falsuz: qz in tali separacione scā ē ipassibilis. s. Rñdeo qz illa sepacio pot considerari duplx. vno mo vt est in fieri et vt est in sua cā. i. pro flagellis et p vulnerib': et sic fuit dolorosa. Alio mo vt est in facto ē. i. postqz aia fuit sepata a corpe: et sic in ipso instati sepacionis aia facta est impassibilis: nec patiebat in illo instati: qz tñ no erat pfecta corpi.

Aureo. **C**ontra eadez arguit Aureolus p. Recta ro no dictabat xpo qz deberet dolere de illa passione. s. no p. son. sup. 3.

dolebat. pna p. 3. qz nullus dolor fuit in eo nisi sicut recta ronez. ams pbat. Chulstus sciebat deū velle eum pati. ergo recta ro no dictabat de hoc esse dolendum.

Rñdeo. negat ams. nā recta ro dicitur esse dolendū de oi eo quod est p se malū: cuiusmodi est mors et pcpue hoc dictamē fuit in xpo: qz eius tristitia nobis: vtilis erat.

Ad pbanone dico qz voluntas vt ro sequebat pnsideracione qua apprehendebat ille dolor: vt voluntas a deo: et sic no dolebat. Sed voluntas vt nā non sequebat rales collatiuz apphensionē: sicut abolutam cōsideracionē illius passionis sicut se: et vt sic dolebat et recte tristabatur.

Scdo posse est ex diuersis apphensionib' appetitū sensitiuū tristiari de aliquo obor: et appetitum intellectiuū de eode gaudere. puta cu qz patit pp cōsequēda beatitudinē. ergo passio qz erat in appetitu inferiori xpi non redudabat in voluntate.

Rñdeo dico p. qz no est ad ppositum: qz in pcone no loquimur de dolore aialis: sed de dolore corporis. **F** Dico scdo qz est difficile qn vires inferiores aliquater influant superiorib': in viatoze: vt dicit. s. d. de vert. q. 26. ar. 10.

F Dico tertio ad argumētuz qz lz ams possit esse vtz non tñ sic erat in xpo: et hoc qz rone inferiori xpi considerata no vt rone sicut vt nā: apprehendebat passionē et morte ē horribile et vt magnū malū. et conforter huic rone volutas ei' vt nā tristabatur. no aut vt rone apprehendebat illum dolorē vt bonuz nostre salutis et placitū deo: et voluntas sequens hanc apphensionē gaudebat: Qd aut tñ xpo fuerit dolor: no tñ sensituz: sed et intellectiuus p. 3. qz tñ ille dolor: no fuit summus possibilis viatozi.

Conclō. s. Rone inferiori xpi et rone superioris vt sunt quedā nāe volebat in sensu. So. cap. d. b

la passionē. Hęc sic pbat. 3. p. qd. 18. ar. 3. Et de hi. q. 2. 6. ar. q. ad. 7. Illa passio erat nociva hęc. ergo volūtas vt nā nolebat eam. z idē dico de rōne vt nā est. tñ rō vt rō. z volūtas vt volūtas eā volebat. Quinus aut dīversitatis rō est: qz rō inferior cōsiderata vt nā: nō est nata dicare aliqd esse volendum vel nolendū in ordine ad finē: nec regulari a superiori rōne: sed sequitur absolutā cōsiderationē sui obiecti: nec nullo mō discurreit z idēz dico de volūtate vt est nā.

Secūda hic dist. 16. q. 2.

¶ Cōtra arguit Sco. p. 0. Nullus actus in summo existens cōpatitur sūi oppositū: sed rō superior dicta bat in summo passionē xpi esse volendam. qz rō inferior q est idē euz rōne supiori nō dictabat oppō.

¶ Rñdeo q illi actus non erant oppositi: vt s. s. Do. 3. q. 18. ar. 6. velle. n. aliqd in ordine ad aliud z nolle ipm simpliciter z absolute non sunt opposita cū nō sint respectu eiusdem. sed fuit dispensata: vt dicit s. d. 3. di. 17. qd. 2. ar. 2. q. 1. p. m. a.

¶ S. d. 3. di. 17. qd. 2. ar. 2. q. 1. p. m. a. Tristitia sequens deliberationē rōnis est passio: sed in xpo nō fuit passio: sed passio vt Hierony. dicit. qz nec tristitia sequens deliberationē rōnis.

¶ Rñdeo. negat maior. qñ talis tristitia nō peruenit: nec vllō mō impedit actum rōnis: sicut fuit in xpo in quo oēs hmōi mortis obedebāt recte: rōnis imperio. Quō aut fuerint in xpo passioes declarat. s. d. de veri. q. 2. 6. ar. 8.

Doco. iij. In xpo fuit qdā mō necessitas moriēdi z patiēdi. Hanc probat. s. d. 3. p. q. 14. artic. 2. Et. 3. dist. 16. 3. q. eius corpus erat compositū ex partibus. z et erat passibile ab aliquo extrinseco.

¶ Cōtra. Id non cōuenit rei nātr qd cōuenit ei per miraculū. sed qz corpus xpi eēt passibile erat p miraculū. ergo maior p. 3. minor probatur. Miraculū est qz corpus cōtuncitur aē beate sit passibile: qz

qz aia beata nō redundet sūa glōria in corpus vnitū est miraculū: sed aia xpi erat beata. ergo.

¶ Rñdeo. dico pmo qz corpus xpi habebat passibilitatem simpliciter ex parte corporis. P. d. 1. sed non cōcesso qz aliter eēt ex parte aie.

¶ Dico secundo qz anima christi habebat potentia infundēdi in passibilitatē pprio corpori: z per pñs illud corp⁹ nō habebat necessitatem moriēdi ex pre aie simpliciter: sed qz non infunderet erit ex duobus. P. pmo qdē ex divina dispensatione: qz illa aia erat beata quo ad voluntatē z intellectū: non tñ erat beata in sūū informata corpus.

¶ S. d. 3. p. q. 14. artic. 2. Ex pre aie que hz in xpo erat in sūū dei hfer virtutem instrumentale primā ad corpus p pñū pseruādū ab of lesina passio: nec tamen qz nō dū erat plenissima me beata ex illa parte qua cōiungibilis est corpori: nō hēbat virtutē imanentē primā expeditam ad sic infundendū.

¶ Dico tertio qz nō fuit miraculū qz illa aia nō redūdaret glōriā in corp⁹. imo fuit miraculum qñ redūdant añ resurrectionē puta in transfigurationē: qz nō erat beata vt est forma corporis: sed bene hoc fuit miraculū qz illa aia prima esset bēa: z pñm eēt passibilis. Ex quo miraculo sequebat corp⁹ ei vnici nō recipe isturū passibilitatis ob ea z aliarum dotum.

Dist. xliij. xlv. z. xlv.



Nulla pura creatura potuit inficiēter satisfacere pro tota natura humana. Hanc sic probat. s. d. 3. dist. 20. q. 1. ar. 2. Et. 3. p. q. 1. ar. 2. ad scb. Cōdigna satisfactio p tota natura hūana nō pōt fieri

Doco. i.

Nulla pura creatura potuit inficiēter satisfacere pro tota natura humana. Hanc sic probat. s. d. 3. dist. 20. q. 1. ar. 2. Et. 3. p. q. 1. ar. 2. ad scb. Cōdigna satisfactio p tota natura hūana nō pōt fieri

nisi per actionē infinite efficacie: sed nulla operatio pure creature est talis. ergo.

Doco. ij. xps p suaz actionē inferiore z per passionē exteriorē pdigne satisfecit p tota natura humana. Hanc probat. 3. dist. vbi. s. Et. 3. q. 4. 8. ar. 2. quia plus exhibebat qz mererentur peccata hominum. exhibebat. n. vitam suam que erat vita dei et hominis.

¶ Cōtra arguit Sco. Si meritum xpi qd intime habuit volēdo z acceptādo suā passionē iusser infini: etiā illud velle fuisse infinitum: sed hoc esse falsum pbat. p. 0. Velle quo acquirit meritū infinitum hz infinitā acceptabilitatem qua infinite a deo acceptatur. sed velle anime nō habuit infinitam acceptabilitatē. alioqn esset tantū acceptabile: sicut velle verbi diuini. ergo.

¶ Rñdeo ad minorez qz velle anime christi non habuerit acceptabilitatē infinitā simpliciter: sed qz qd: qz erat actio diuini suppositi tāqz eius qd eliciebat illud velle. et qz diuinū suppositū ordinabat illud infinitū bonū pura ad oia indiuidua possibilis in specie humanaz viterius: quia eliciebat a charitate: et gratia infinita.

¶ Secūdo principiū illius velle ē infinitum etiam si summat cū oibus respectibus ad verbū vel ad quodcuqz aliud. ergo et illud velle est finitum.

¶ Respondeo. negat antecedens. accipiendo finitū vt opponit infinito sūm quid. nam aia xpi creius volūtas z alia que sunt principia illius velle habēt quandā infinitatem inquantū trahunt ad eē diuini suppositi vt dictum fuit. s. se pissime.

¶ Dico scdo qz respectus quos hz illud velle ad diuinā essentiā non reddunt illum actum infinitū intensiue aut infinite bonum bonitate intrinseca z absoluta: sed fo-

rum bonitate respectiua: quia talis act⁹ est bonus ad infinitū materialiter: nec talē bonitatem dat ei respectus ex pte habitudinis quā importat: nec ex parte sui subiecti principali: qz ex parte termini pura diuine essentie z bonitatis: licz secundario habeat infinitatem ex parte nature deo vnire z gratie ex charitatis: nec meritum alicuius creature non vnite deo possit esse acceptius qz meritū christi.

¶ Cōtra eandē arguit Durād⁹ qz neqz xps inquitū homo pornerit condigne satisfacere pro humana natura accipiendo cōdignā satisfactioē sū equalitatē pene ad culpam. p. m. 0. Nullus pōt reddere deo aliquid condignū sū equalitatez quantitatis pro beneficiis ab eo receptis: vt d. 8. et. 1. ergo nec pro peccatis commissis.

¶ Rñdeo. pmo negat pñia. Cui⁹ ratio est: qz obiectū z materia gratiaruz actionis creature respectu dei semp. crescit saltem in sui pseruatione post quācuqz gratiaruz actione: et ideo nunqz pōt reddere creatura sufficiens gratiaz actio sū equalitatē: sed materia satisfactiois nō sic crescit ex satisfactioe sed minuit: z pōt totaliter tolli: et id nō est simile: vt dicit. s. d. 3. ten. dist. 20. arti. 2. ad pñmum.

¶ Dico scdo qz xps inquantū hō nō pōt reddere deo equalens sū beneficiū mercatū qd acceptit. p. 0. rest tñ reddere equalēs beneficiis creatis acceptis offerendo se totuz deo: oēs actus et habitus suos habētes infinitā efficaciam recōpensandi eo modo quo eius velle habuit infinitā efficacā satisfaciēdi: et precipue qz humanitas vnita verbo est deo acceptioe tota vniuersitate creaturaz: et idē christus offerendo deo suam vitam z infinitate gratie z charitatis pōt etiā sufficēter satisfacere p oib⁹ peccis hominū z sufficēter recōpensare bñficia collata hūano generi. Cōtra homo qz meret moriē nō

Durād⁹ hic dist. 20. q. 2.

pōt sufficiēter satisfaccere p peccato illo quo eā meruit: cūz nūq̄ hnt digni⁹ vita in reb⁹ humanis: imo nec ei equale: ergo p peccato quōs meret ap̄d deū mortē nō pōt.

¶ Rñdeo q̄ lz suppositū creatūz nō possit: pōt tñ suppositū increatum negat etiā ahs. nam purus hō pōt satisfaccere homini de p̄dignō: et ei offerre aliqd melius vita corporali: puta actū virtutis quē virtuosus peligit vite corporali: et p illo mortē se exponit: vt dicit 8. ethicozum.

¶ **Coelo. iij.** Meritū et satisfactio xpi nō hz vltimatā efficiētā nisi in illis qui eides vniuntur per fidem sacramentū et sacramenta. Hanc ponit 3. par. q. 49. arti. p̄. 2. 3. dist. 19. arti. p̄. Talis aut vltimat⁹ effectus est: adeptio glorie et gfe: infusio et purgatio a pctō et hñdō.

Scot⁹ h⁹ dist. 19. q. p̄ma.

¶ Contra arguit Sco. Xps meruit vt nō cōiuncti sibi per fidem et per ḡram baptismale cōiungēretur: ergo nō solū dispositis per fidem et sacramenta meruit: sed et meruit nō dispositis.

¶ Rñdeo q̄ xps meruit oib⁹ qui erant futuri mēbra eius primam ḡram quā tñ nūq̄ cōsequuntur nisi p̄supposita aliquis dispōne facta per p̄p̄iū actū vel aliēnū. hñ infmodi aut dispōnes nō meruit: alioqn prima ḡra nō esset ḡra sed ex merito. Xps enīz meruit q̄ omnis baptizat⁹ hēat ḡram. q̄ autē iste baptizat⁹ nō est ex ḡra sed ex gratuita dei volūtate. et de his dicit. s. Doc. de veri. q. 19. arti. 7. ad octauū. et 3. p. q. 49. ar. p̄. ad scōz.

¶ Cōtra. Dispōnes ad ḡraz sunt spes et charitas. sed istas meruit christus. ergo.

¶ Rñdeo. q̄ mor⁹ fidei spei et charitatis p̄n̄dupl̄r cōsiderari. Anomō vt p̄cedit ab habitibus theologis harū virtutū: et sic eos meruit christus: et sic sunt dispositio nes concomitantes gratiam Alio modo considerari p̄nt vt sunt in

formes nec p̄cedētes ab habitib⁹ predictis: et sic non sunt ex merito xpi. et si forte habeat sup hoc aliquā cālitatem: illa tñ est vltis nec erit in actū nisi mediāte cā particulari: puta libero arbitrio. nullē tñ dispositio nes humane dispōnūt congrue ad grātiā nisi p̄ q̄to agūt in virtute meriti xpi: qz de⁹ fm ordinē sue sapiētie iūstitūvntū principale meritum a quo cetera minorā dependent.

¶ **Coelo. iij.** Idem actus meritum et premiūz. Hanc ponit s. Doc. 3. dist. 18. q. p̄ma. ar. secundum ad secundum.

¶ Contra arguit Aureolus p̄mo Omne meritūz ordinat ad aliud: sed ad premiū. sed premiū non ordinat ad aliud cū sit finis: ergo nullum premiū est meritum.

Aureolus, lna.

¶ Rñdeo. negat maior. qd pater. Nam habēs charitatē nō ordiat actū charitatis qui est ipsum meritū ad aliqd premiū. sed bñ opat pp bonū ipsius charitatis: etiā si nullū premiū esset consecuturus: vt dicit. s. D. 3. dist. vbi supra. arti. 5. ad p̄imum.

¶ Dico scdo q̄ illa maior: sc̄p̄ne ē falsa in eo q̄ simul est viator: et cōprehensor: et qui nō meret sibi: nec alijs aliqd melius suo merito sicut fuit in xpo qz ea que sibi meruit nō sunt essentialia in beatitudine: puta gl̄ificatio corporis: nec ea q̄ meruit nobis adēquāt perfectionē sue fructuosā qua merebat sibi et nobis: vt dicit. s. D. 3. dist. 18. q. 1. arti. 4. et q. 1. ad secundum.

¶ Et quo pz q̄ neq̄ opz oē premiū esse dignius merito.

¶ Scdo. Nullus meret nisi in q̄tū est viator: sz xps nō erat viator fm actum fructuosū: ergo fm illum non merebatur.

¶ Rñdeo. si maior intelligitur q̄ nullus meret nisi sit aliquo modo viator p̄cedit. Si vero intelligitur q̄ non meret nisi fm illū actū qui conuenit viatorū vt est viator

sic est falsa. vñ dico q̄ actus seruitutionis elicit⁹ mediante charitate erat actus beatific⁹ salte cōsecutiue: et per illum actū merebat sibi et nobis. nec aliquis alius actus erat meritorius nisi. put est a charitate imperat⁹ que est principiū meritū et cui⁹ a cō⁹ est ipm meritū.

¶ **Di. xxj. et. xxij.**



¶ Di. 21. et. 22. querit vtrū xps deserit esse hō in suo descēsu ad inferos?

¶ **Conclō. j.**

In morte christi diuinitas remansit vnica anime et corpori sz nō humanitati. Hanc ponit. s. D. 3. q. 50. arti. scdo et tertio. Et pōt pbari ista rōne. Verbi diuinū nūq̄ dimisit id qd assumpsit dūmō remaneat vt dicit Damascen⁹. sed post mortē ipi remansit aia et corpus in sepulchro: nō aut humanitas: sz desijt esse pp separationem anime a corpore. ergo.

Duran⁹ hic dist. 21. q. 2.

¶ Contra arguit Durādus. Corrupto altero vniūz corruptipitur vniō: sz in morte xpi corpus fuit corruptum: et eius vniō ad diuinitatē. maior pz. minor pbatur. facto resolone vsq̄ ad materiā primam corruptipit corpus. qz corpus nō dicit tñ mām sz cōpositum ex mām et forma. sz in morte xpi facta fuit talis resolone cū i vno sit tñ vna forma sbalis vt dicit. s. D. 3. arti. 4. et q. 1. ad secundum.

¶ Rñdeo. q̄ de corpore xpi possumus loqui quinq̄ modis. p̄mo enim pōt accipi p̄ trina dimēsiōe d̄ gñe q̄stitatis. Scdo pōt sumi p̄ mām vt subst̄at p̄dicte q̄stitati: ita q̄ aggregatū er vtroq̄ dicat corpus. Tertio accipit p̄ mām et forma substantiali dante esse corporeūz et cānte trinā dimēsiōnē. et istis tribus modis nō fuit idē numero vniūz et mortū. qz non habuit eandē formā substantialem numero nec eandē q̄stitatē: sz eēt eadē mām sicut cōiungit etiāz in

alijs cadauerib⁹. Quarto accipit p̄ mām et aptitudie r respectu ad formā dante esse corporeūz et organizationē cōueniētē humano cor porū: et sic fuit idēz qd p̄i⁹. Quinto accipit p̄ p̄dicto cōposito existente sub esse actualis existentie cui cōdicat forma substantialis: ita q̄ de rōne. talis corporeus sunt fer. sez materia: habitudo ad formāz: habitudo ad esse: habitudo ad suppositū: habitudo ad trinā dimēsiōnē: habitudo ad organiza tionē et figurā. et sic etiā remansit idem corpus numero. nec illa vni tas in alijs reperitur.

¶ Scdo arguit. Corpus et humanitas sunt idēz et corporei sz nō humanitati. Hanc ponit. s. D. 3. q. 50. arti. scdo et tertio. Et pōt pbari ista rōne. Verbi diuinū nūq̄ dimisit id qd assumpsit dūmō remaneat vt dicit Damascen⁹. sed post mortē ipi remansit aia et corpus in sepulchro: nō aut humanitas: sz desijt esse pp separationem anime a corpore. ergo.

¶ Rñdeo. negat maior: qz corpus includit accidētis que non includit humanitas. et de hoc dictum fuit in p̄io. Dico tamē q̄ si pone remus in homine plures formas adhuc remanēt difficultas quomodo sit idem: qz ante vniebat et postea erat mortūz. variata autē forma substantiali/variā spēs.

¶ **Conclō. ij.** Xps in inferis non fuit homo. Hanc ponit san. Doc. 3. pre. q. 50. arti. 4. et 3. sent. dist. 21. pbatur autē et hoc q̄ anti ma erat separata a corpore.

¶ Contra arguit Aureolus vnicā rōne q̄ illa p̄positio esset vera. Christus est hō. que gratis p̄ceditur: sed in rōlone itelligit q̄ non erat actu existens homo.

¶ De ista materia hic suspēdeo: qz alibi diffuse est disputata.

¶ **Conclō. iij.** ter descēdit ad inferos. Hanc ponit 3. p. q. 52. arti. p̄mo.

¶ Contra arguit Durādus q̄ aia xpi nō descēderit reatr ad inferos. Duran⁹ sz tñ effectiue p̄. Anima ita mor dus hic nebat sicut q̄nt̄r subst̄atijs separatis moueri locatr: sz alie sbe se. q. 3. Dd ij

Certi Sententiarum

parare nō mouent locatū p motū q̄ sit in eis subiectiue: sed tm̄ p esse etū quē habent in alijs rebz. §. **R**ūdeo negat minor. qz sbe sepa- rare mouent locatū ex hoc q̄ at- tingit sua virtute ipsum locum: vt dicit. s. Doc. quol. scdo. q. 4. vt ex hoc q̄ attingit a loco: vt dicit tertio quol. q. 13. nec opz ad talez motū substantie separate q̄ ope- retur in loco accipiendo operatio- nem pprie. s. in mutationē de ge- nere qualitatis aut q̄tatis aut vbi. z de hoc diximus in scdo. Sic ergo anima xpi descendit ad infe- ros nō solum quo ad effectūz. sed etiā. quo ad realem presentia suē essentie ad vnam partē inferni: s; nō quo ad omnes. **D**ico scdo q̄ ex positione Durā di sequitur corpus xpi ad inferos descendisse sicut z anima. naz cor- poralis passio fuit causa illoz effe- ctuum quos dicit ipse esse causa- tos in sanctis patribz ab anima xpi. z ideo si anima nō aliter de- scendit nisi q̄ eos causauit: sequi- tur q̄ etiam corpus descendit. **D**ico tertio q̄ qz ille descendens fuit in instanti potius debet dici indiuisibilis mutatio q̄ motus pro- pte dicitur. s; in hoc nō est vis. Inf- ficit enim q̄ reat̄ descendit z nō solum per effectum. **I**scdo. aia xpi in illo triduo fuit in paradiso cum latrone cui dicitū est: hodie mecū eris in paradiso: ergo tunc non fuit reat̄ in infer- no. tener p̄na: qz eadez substantia etiā separata nō potest esse simul in pluribus locis. **R**ūdeo. q̄ paradisi dicit du- p̄l. Uno mō corporeus. s. celum emp̄yrei: z sic oia xpi nō fuit i pa- radiso ante ascensionēz. Alio mō dicit paradisi visio diuine essen- tie: sic anima xpi fuit in paradi- so a primo instanti sue cōceptiōis z aia latronis in ipso die passiois esse aut sic in paradiso hēbat illa animi etiā dum erat in inferno. **C**ontra. etiā infernus dicit du-

pl̄. Uno modo loc⁹ in terra. Alio modo carentia visionis diuine: § sicut anima latronis non dicitur fuisse cum aia xpi in paradiso: nisi qz merito passionis xpi vidit di- uinam essentia. sic anima xpi non dicit fuisse cum animabz sanctorz patrum in inferno: nisi qz ille aie merito passionis xpi sunt purga- te ā carentia visionis diuine. **R**espōdeo. negatur p̄na: qz licz dicatur dupl̄ inferno: in anima xpi non descendit solum ad infer- num qui nominat penam damni vel sentis. sed etiā ad infernū qui nominat locum sub terra cuius ratio est: qz anima xpi nō descen- dit ad id qd non erat. s; infernus vt dicit carentiaz diuine visionis nō erat pro illo instanti quo xps descendit. qz in illo instanti vide- rant diuinam essentiam. **C**onclō. iij. duo mor- tis fuit totus in inferno. Hāc pon- nit. 3. pte. q. 52. arti. tertio. **C**ontra arguit Durādus p̄io. Durā- dus in- sed xps i triduo nō erat. ergo. ma- p̄ia. q. a iorūz. minor probatur. Xps dicit suppositū subsistēs in duabz natu- ris sed tunc non subsistebat: ergo non erat. **R**ūdeo. negat minor. Ad p̄ba- tionē dico q̄ xps de suo pprio si- gnificato dicit filium dei vinctum in triduo autē erat vinctus: quia erat vinctus aie vincte a spiritali scdo. **D**ico scdo q̄ xps si proprie ac- cipiat non dicit subsistēs in dua- bus naturis. sed id quod imme- diate diximus. **S**ciendū tamen q̄ xps pōt ac- cipi quadrupl̄. p̄mo tm̄ pro fi- lio dei. Scdo accipit pro filio dei cōnotando vniōē nature huma- ne int̄gre. Tertio pro filio dei cō- notando nō quidē natura huma- nam sed eius partes abinuicē di- uinas. Quarto pro aggregato ex filio dei z natura humana. Tres- p̄um i modi z precipue p̄imus z

Distinctionis. xxiij. Quæstio vnica. Fo. xxviii.

terti⁹ sunt pprii. z in illo sensu illa erat vera tot⁹ xps est in inferno. quar⁹ aut mod⁹ est improprius. **D**ico tertio q̄ multū refert dice- re in triduo erat verū dicere tot⁹ xps est in inferno: et dicere totus xps in triduo fuit in inferno: qz in illa que est de p̄nti s̄m stat pro il- lo q̄ est actualiter xps: z sic est fal- sa. In scdo: ad ampliatur ad id qd est vel fuit. sicut z illa est vera: xps aū incarnat. onē fuit hō z illa est falsa. aū incarnationē hec erat vera. xps est homo. Ex predictis patet q̄ ly xps non sic dicit duas naturas sicut homo albus &c.

Distictio. xxiij.

Dist. 23. q̄rit vtrū habit⁹ sint homini necessarij z s̄m hā- tes habituales.

Conclō. i.

Habitus sunt homini necessarij. Hāc sic p̄bat. s. d. di. p̄senti. ar. 1. z prima scdo. q. 49. ar. 4. Illud est hōi necessariū in operibz suis sine quo nō p̄t hō rectificare act⁹ suaz potētiarū: s; habit⁹ s̄m hōi vt declarabit r̄ndēdo ad obta. §. **D**urā- dus hic 43. **C**ōtra arguit Durādus q̄ acti- uitas habit⁹ non sit determinare actū vel potētiā ad actū p̄. Si habit⁹ determinēt actū sine potē- tiā ad actū: aut determinaret ip̄z i esse nāe aut in esse moris vtrūqz falsum. §. q̄ nō p̄ mō arguit. Id qd de se est determinatū ad aliqd itā q̄ nō pōt in oppositū nō indiget determinatēz: § libet act⁹ de se est determinat⁹ cū libet de se sit singularis. z q̄libet potētiā ita est determinata ad recipiēdū actū singularē q̄ nō possit recipe vni- uersaliores. §. Qd nō scdo mō sic p̄bat. Quicqd determinat actū in esse moris. s. ad eē bonū vel malū morat̄ cāt id penes qd sumit bo- nitas vel malitia. s; habit⁹ nō est hōi. §. maior pz. minor. p̄bat. Id penes qd attendit bonitas vel ma-

litas act⁹ est p̄formitas vel defor- mitas sine refo ad rectā rōnē. sed habit⁹ nō est p se cā rekonis: cū ad rekonē n̄ sit p se mor⁹. s. p̄. §. h̄it⁹ nō ē cā saltē p se d̄rmiatōis act⁹ **R**ūdeo dico p̄ q̄ h̄it⁹ d̄rmiat potētiā ad actū z p se in eē moralē nō ad hūc sensūz q̄ potētiā mala habitu eliciat actū idēntē eē mo- rali: aut q̄ sine habitu non possit pducere aut recipere actū qui sit determinate bon⁹ aut determina- te malus. cū actus er quibz gene- rāz habitus bon⁹ sint boni. z act⁹ er quibz generāz habitus malus sint mali: z in hanc bonitatē vel malitiā habent ab habitu cū sint eo priores. sed dicitur q̄ potē- tiā nō habituata nō plus inclina- tur ad actū bonū moraliter q̄ ad actū moraliter malū: nec inclinat ad agendū delectabiliter aut isa- cilliter aut promptē: s; remanet in quadā p̄fusa potētiā alitate ad hoc obiectū z ad illud. et similiter ad talē modū operādi z ad ei⁹ oppo- sitū: s; per habitū inclināt ad hoc obiectū z ad illud. et similiter z retrahitur ab eius opposito. **D**ico scdo q̄ habit⁹ determinat potētiā ad actū in eē nāe. Sūt enī alique potētiē que nūq̄ pducēt actū sine habitu eis superaddito: sicut intellect⁹ nunq̄ intelligeret nisi haberet specie intelligibilez. Et lz potētiā sit determinata ad recipiēdū actū singularē: non tñ est de se determinata ad recipiē- dū hūc vel illū singularē. sed ista determinatio fit per habitum. **D**ico tertio q̄ quilibet habitus sicut z omne accidēs determinat q̄tum ad singularitatē a suo sub- iecto: sed q̄tum ad specificationē determinat ab obiecto. Sed si lo- quamur in esse moris actio huma- na in generali accepta: vt dicit. s. Doc. p̄ma scdo. q. 18. habet boni- tatē vel malitiā ex obiecto. ex cir- cūstantiis z ex fine. Bonitas au- tem actus interioris voluntatis est ex obiecto: ex fine: ex circūstan-

rijs: ex conformitate ad rectā rationem: et ex lege eterna: vt dicit q. 19. Bonitas nō ē malitia act⁹ exterioris dependet a volūtate in teriori quo ad aliquid: et quo ad aliquid dependet ex objecto vt materia: et ex circumstantijs: vt dicit ibidem. q. 20.

¶ Ad improbationē dico q bonitas vel malitia actus nō consistit precise aut principaliter in illa cōformitate: sed in eius fundamēto scz in sba actus simul cū tali cōformitate: et ideo sufficit ad hoc q habitus faciat ad bonitatem actus q sit cā sine cōcausa ipsius actus lz nō sit causa pformitatis per se.

¶ Cōtra. Quicquid est per se causa alicuius individui: est per se cā omnīū individuoꝝ eiusdē speciei sz habitus. nō est cā bonitatis act⁹ cū precedētī ipsius habitū: qui actus sunt eiusdem speciei cū illis qui sequuntur habitum: ergo non est per se cā bonitatis actū sequentium habitū.

¶ Rñdeo negat maior. qñ talia individua pnt pducī a causis diuersarū specierū. Omnis enim ignis est eiusdē speciei cū alio igne. et tñ aliquis producitū tāntū ab igne qualiquis tantū a sole. ita in pposito aliquis actus potest esse tantū a potētia et aliquis simul a potentia et ab habitu.

Duran⁹
supra. ¶ Contra eandē arguit Durandus ybi dicit q habitus nihil faciat ad facilitatem actus p°. Actus precedēs habitū et actus sequēs sunt similes qñtz ad oia: q̄ facilitas in eis nō est ex habitu sz tñ et agēte.

¶ Rñdeo. negat añs: qz actus sequens habitū est elicitus magis delectabiliter q̄ precedens.

¶ Secōdo facilitas minuit meritū sz bonus habit⁹ nō diminit meritū in actu ex eo elicito: ergo non reddit eum faciliorem.

¶ Rñdeo vt dicit. s. Doc. presentis dist. q̄ facilitas que cōsurgit ex leuitate operis q̄ est parui poderis minuit meritū. et istam non fa-

cit habitus. Sed facilitas que ex promptitudine operāris non minuit meritū sed auget. et hāc facit habitus. ¶ Dico secūdo q̄ habit⁹ nō facit q̄ operatio nō sit in se difficilis: sed facit q̄ non sit difficilis habēti talē habitū. rēpērtia enīz facit q̄ facile sit moderato moderare passiones: quod intemperato esset difficile.

¶ Contra eandē arguit q̄ habitus nō intēdat actū per se p̄mo. Quicquid cōuenit alicui in q̄ntum tale cōuenit omni tali: sed intendere actū nō cōuenit omni habitū: ergo nō cōuenit habitūi p se. maior patet. minor probat. Nā si quis habeat de aliqua cōcōne rationē pbabilem et ex frequentatione actū causet in eo habitus operatiōis: si post habitū cognoscat illā cōcōsionē per idē medium quo ante cognoscebat nō cognoscat clarior q̄ ante: qz adhuc cognoscat tantū opinatiue: qz nō oīs habitus intendit actum.

¶ Rñdeo p°. q̄ habitūi nō comēnit in q̄ntū est habitus intendere actū: sed hoc cōuenit ei in q̄ntū est habitus p̄is appetitue. Isti enī possunt dici intēdere actū: qz non solū faciunt facultatē bene operādi: sed etiā faciūt bonū vsuz: quia vis appetitiua est que facit vti potētis et habitibus.

¶ Dico scōdo q̄ pot̄ insinieri omnē habitū intendere actū non quilibet sed illum ad que ordinat. Ad improbationē dico q̄ lz ille nō habet clariorē notitiā: lz tñ firmiorē assensuz. et hoc sufficit nec oꝝ q̄ habitus intēdat quilibet actum.

¶ Dico tertio q̄ habitus et potentia nō cōcurrūt ad causandū actū tāq̄ ītegrātia vñū perfectū agēs qz illa que immediate p̄currūt ad actū habēt rōnē potētie. habitus aut nō est potētia: sed ita se habēt q̄ habit⁹ est potētie rō agēdi.

¶ Secūdo corūde effectūū sz speciem et differētū tñ fm intēsum et remissuz sunt eadē principia fm

speciē solū dīa fm intēsum et remissum: sed actus precedēs habitū sunt eiusdē speciei cū sequētibz: ergo si habitus intēderet actus sequētes habitū: esset etiā causa actū precedentū habitū. quod tamen est falsum: ergo non intendit actus sequentes.

¶ Rñdeo. negatur maior. vbi idē effectus fm speciē p̄t a diuersis causis specie differētibz. p̄duci vt supra diximus de igne. et sic est in proposito. nā actus intēsum et remissus in eadē specie possunt p̄cedere a principijs diuersarū specierū maxime qñ talia p̄cipia sunt partialia et nō totalia: cuiusmodi est habitus concurrēns cū potentia ad p̄ductionem actus.

¶ Tertio. Id qd p se intēdit actū p̄t per se solū causare actum nisi sit resistētia: sz habitus nō p̄t se solo causare actū et nulla ē resistētia potētiarū aie ad suos act⁹. q̄.

¶ Rñdeo. q̄ habit⁹ eo mō quo se solo intēdit actū: ita se solo causat actū. intendit enī actum vt quo: et causat actū vt quo. videt enī aliquidāo dicere. s. d. q̄ habitus nō facit ad substantiā: vt ptz. 4. dist. 4. 9. q. 1. arti. 2. q. 2. Sed nō intendit q̄ habitus nullo mō faciat ad sba act⁹: sed q̄ nō ita necessario requirit ad substantiā actus sicut ad eius perfectionē que est ex parte obiecti vel modi agēdi. habit⁹ enim determinat potentia ad determinatū obiectū et ad determinatum modum agēdi.

¶ Cōdo. h. Virtutes humane mane sunt habitus. hāc pbat presentis dist. Id quod perfecte determinat potentia rationalē ad perfectionē suā et ad bonum actus suū est habitus. sed virtus humana est hmōi. ergo maior ptz ex precedētī dēfōne. minor est p̄ti in scōdo ethicozū.

¶ Contra arguit Sco. q̄ virt⁹ includat respectū. Id qd erat virtus in iuuenē: puta taciturnitas esset virtū in senē et id qd est pulchritudo

do in naso esset deformitas in oculo: ergo virtus includit respectū. ¶ Rñdeo et dico p̄mo cū arguēte q̄ virtus est ens absolutuz includens tñ respectū i obliquo ad naturā eius in quo est vel ad actum eius: vt dicit. s. d. 7. phy.

¶ Dico scōdo q̄ aliqua forma que erat pius vir⁹ p̄t manere: et tñ desinere esse virtus: sicut fides dū p̄ungit charitati est virtus. separata vero nō est virt⁹: qz tūc nō hz p̄fectioēz quā recipit a suo supiori. ¶ Dico tertio q̄ non est fides ei virtute. Nam habitus qui p̄mo erat virtus moralis nō desinit eē virtus moralis ex variatione etatis vel status vel fortune: sed bñ habitus qui inclinabat ad aliquē actū pro aliquo tempore vel statu vel p̄ditōe p̄sone desinit inclinare ad illū actū mutatis predictis circumstantijs: et inclināt ad oppositum illius actus: sicut habitus magnificētie ad aliquid inclināt diuitē ad qd nō inclināt eūdē qñ est factus pauper et vir⁹ modestie ad alia inclināt iuuenē q̄ senem.

¶ Dico q̄to q̄ pulchritudo et similitas que sunt habitus corporalis lz nō sunt pprie habit⁹ vel virtutes p̄t inducere rōnem bonitatis vel malitie ex sola variatione p̄portionis ad subiectū vel mām cui applicant: vt dicit arguens. et etiā. s. d. 7. phy.

¶ Cōtra eandē arguit ab alijs quozū argumenta recitat Sco. q̄ virtus sit pura relatio. p°. p̄hs dicit 7. phy. q̄ ad virtutē nō est motus qz virtus est ad aliquid. aut ergo intelligit q̄ virtus sit ad aliquid solum fundamentat⁹: tunc sua ratio nō p̄cludit q̄ etiam albedo est fundamētū rēfōnis: et tñ ad eā est motus. aut intelligit q̄ sit ad aliqd format⁹: sic habet intēsum. ¶ Rñdeo. q̄ diuisio est insufficientis sed intelligit q̄ ad eā nō est mot⁹ qz dicit absolutū cū respectu. Itēz intelligit q̄ ad eam nō est p̄mo motus: qz virtutes et scie non acq̄-

Alij q̄ refert. Scotus rect. 17.

tant nisi pri⁹ facta alteratione s^m passionem appetitus sensitivi vel s^m vires sensitivas apprehensas. **C**Sec^o. virtus nō requirit in potētia pp s^m actus: sed t^m propter modū actus: q^o est t^m relatio. **C**R^odeo. negat^r p^ona: q^o lz virtus non requirit principaliter p^oter substantiā actus: t^m efficiūt ipsam substantiā actus: et eā intendunt: quod nō potest facere relatio.

CTertio. virtutes causantur per actus immanētes intellect⁹ et voluntatis: q^o nō sunt ens absolutū.

CR^odeo. negat^r p^ona: q^o etiā spēs intelligibilis et verbū causant per actū immanētē: et t^m sunt absoluta.

CQuarto. Nullū ens absolutū corruptit ex sola cessatione act⁹: s^z virtutes sic corrūpuntur: ergo nō sunt entia absoluta.

CR^odeo. negatur minor. naz habit⁹ partia appetitiue corrūpūt per iudiciū rōnis mouentis in cōtrariū quocūq^o modo. s^{cilicet} ignorantia vel passione vel etiā ex electione. habit⁹ vero intellectus corrūpūt ad corrūptionē phantasmatum in potētis sensitivis: et alijs modis quos diffuse ponit. s. Do. p^ona scēbe. q. 53. ar. p^o et tertio.

PDico scdo q^o cessatio ab actu nō corrūpit habitū nisi per accidēs: vt ibi declarat arti. 3.

CEx his patet q^o corrūptio habitū habet causam postināvt declaratum est.

CContra eandem arguūt alij q^o virt⁹ sit ens per accēs p^o. Omne p^ontitū ex diuersis p^odicamentis est ens per accēs. 7. meta. sed virtus est huiusmodi cū dicat absolutum cum respectu ergo.

CR^odeo vt dicit Aureol⁹ in suo quoli. q. 11. q^o virtus est qualitas p^occisa a respectu: nō t^m est qualitas p^occisa: s^z est qualitas cōiuncta et copulata respectui. Ex q^o dicitur ad argumētū q^o aliquid includere duo p^odicamēta contingit dupl^r. Vno mō per modū p^ontitū ex eis: et tale est ens per accidēs.

h^omo aut nō est virtus. Alio modo per modū vnus p^odicamētū alteri copulati: sicut sunt oia relationa s^m dici: et tale nō est ens per accidēs. h^omo vero est virtus.

CSec^o aut essentia virtutis cōstitit in solo absoluto aut in solo respectu aut in vtroq^o: s^z nō p^ontū nec s^z in: ergo tertiu⁹: s^z sic est ens per accēs. maior p^oz. minor p^obat q^o nō in solo absoluto patet: q^o cū idē absolutū qd est pulchritudo in dente sit turpitudine in oculo. sequitur q^o idē s^m essentia esset pulchritudo et turpitudine. quod nō in solo respectu supra declaratū est: ergo in vtroq^o.

CR^odeo negatur maior: et dico q^o essentia virtutis est absolutū pure. ita q^o est absolutū et nihil plus: nō t^m est absolutū purū sed absolutū copulati respectui: et in hoc consistit eius essentia.

CAd iprobationē in q^o est p^otra hoc dico nō esse inconueniēs eadē numero q^olitate esse successiue pulchritudinē et turpitudinē: s^z nō sit eadē aut albedo nūq^o ē simul pulchritudo dētis et turpitudine oculi.

CTertio ille respect⁹ que dicitur virtus aut est p^oria passio aut pars essentie ei⁹. s^z nō est p^oria passio: s^z pars essentie. maior p^oz. minor p^obat. Subiectū pōt intelligi sine p^oria passione: sed virtus nō pōt intelligi sine illo respectu ergo.

CR^odeo q^o si ille respect⁹ cōparetur ad absolutū virtutis: puta tēperātia vt tēperātia est: sic est ei⁹ p^oria passio. Si vero cōparet ad rationē virtutis que p^ontit in esse copulato. sic p^ontet ad eēntiā ei⁹ nō per modū partia: s^z per modū termini: sicut termin⁹ est de rōne rēsonis et natus est aliqd similitatis. p^odicata aut copulatio virtutis ad respectū est qdā ēd derelictū in absoluto eius ex respectu.

CQuarto. Albū est ens p^o accēs: et t^m significat albedinē solā s^z cōnotet s^m: vt dicit in p^odicamētis et a Cōmēratore. s. met. cō. 9. ergo

et virtus lz cōnotet illū respectum solū in obliquo erit ens p^o accēs. **C**R^odeo. negat^r p^ona. nā albū nō significat s^z in obliquo et q^olitate in recto: alioq^o nūq^o p^odicaret de s^zto. vñ sicut hec non est vera. natus est simitas. sic nec esset hic v^o corp⁹ est albū: s^z diceret albū corp⁹ sicut simitas nati.

PDico ergo q^o albū significat p^ontitū ex s^zto et accēs: s^z actu et determinate claudis in suo significato accēs. s. albedo: s^m vero in potentia et indeterminate: q^o nō determinat quid sit illud albū: an. s. lapis vel hō. Et q^o qd determinate significat principaliter significat. est eū rō q^o illud significet qd in potentia et indeterminate significatur. Idcirco dicit p^o q^o albū solā qualitate significat quod v^oq^o verū est determinate et i actu. Vir⁹ aut aliter significat illū respectū de quo supra dixim⁹: q^o solū in obliquo ipsum significat. albū hō significat s^m in recto: s^z in potentia et indeterminate. Alia qdā t^m agit p^odicatus arguēs que etiā per antedicta facillime dissoluntur.

Distin. xliii.

Fides formata est virtus hanc probat. 2. 2. q. 4. ar. 5. Omnis habitus qui semper est principū boni actus humani est virt⁹: sed fides formata est h^omo: q^o per eā homo ordinatur in bonum eternum. ergo.

CContra arguit Durādus. p^omo. Omnis virtus perficiēs intellectū perficit ipsum ad cōspiciēdū obm in se: cū virtus ponat potentia in vltimo perfectionis debite suo actus: sed fides nō est huiusmodi: q^o est tantū de non visis. ergo.

CR^odeo. dico p^o q^o virtus nūq^o est virtus intellectualis pp rōne

p^odicatā: s^z sic etiā tenuit. s. D. 3. di. presenti. Nec omnis habitus: exi⁹ stens in intellectu est virtus. **P**Dico scdo q^o nō est de rōne virtutis q^o per eā elicat optim⁹ acc⁹ qui pōt elici a potētia: cū continet in eadē potētia ēd plures virtutes quarum vna elicet nobilitatem actū q^o alia: vt dicit. s. Do. de veri. q. 14. ar. 3. ad. 7.

CSecūdo arguit q^o nō sit magis virtus fides informata charitate q^o fides informis. Fides. nō elicit nobilitatē actū p^ontē charitate q^o absente. ergo nō est magis virt⁹. p^ontia p^oz. a^o p^obat. q^o actus fidei est assentire reuelatis a deo. s^z nō magis assentit presente charitate q^o absente: alioquin absente charitate homo fieret heretic⁹. ergo.

CSi dicat^r q^o act⁹ fidei est merito r⁹ p^ontē charitate: nō aut absente.

CContra. Meritū nō est qd intrinsecum illi actui: ergo non reddit ipsum intrinsece perfectionem. **C**R^odeo. dico p^o vt ibi dicitur q^o act⁹ fidei: s^z nō sit p^ontē in esse cognitōis p^ontē charitate: ē t^m p^ontē et in eē meriti. Ad hui⁹ imp^obatōne dico q^o fides s^m theologū est virt⁹ p^ontē charitate: vt dicit s. D. de veri. vbi. 5. q^o eius actus est p^oportionat⁹ vltimo fini i⁹strū est vite eterne meritorius qd h^z charitate sine qua nulla ē p^ofecta virtus: vt dicit Aug. 3. Julianū.

PDico scdo q^o act⁹ fidei p^o charitate ordinatur ad primā virtutē: sicut ad vltimū finem: et ille ordo est intrinsecus actui fidei: et se h^z ad ipsum sicut forma intrinseca. ipse vero finis. se h^z ad ipsum vt forma extrinseca.

CEx quo p^oz fallitas assumpta qua dicebat^r q^o act⁹ fidei nihil h^z intrinsecū presente charitate q^o nō habeat absente.

CSecūdo. Fides formata infunditur homini a deo. H^oc sic p^obat. s. D. 2. 2. c. 6. p^o. Ille habitus infundit homini a deo per cuius

Ex. 4.1.

Aureol⁹ in s. Do.

Duram hic dist. 23. q. 6.

Tertii Sententiarum

act' hō elenat supra suā naturā. sed fides est huiusmodi. ergo.

Scot' hic dist. 23.

¶ Contra arguit Scot. r. Aliquis pōt nāliter assentire reuelatis a deo. ergo nō est ad hoc necessari' habit' infusus. p̄ntia p̄z. aūs p̄bat. Nam pōt naturaliter scire q' deus est verax r q' nō pōt mētriri. ergo pōt naturaliter assentire his que ab ipso reuelantur.

¶ Rñdeo. negat p̄na. q' nō infusus dicit fides solū ad assentiēdū. s̄z ad prompte r delectabiliter r discrete assentiēdū. i. vt credamus hec r non illa: r non credamus omni spiritui. hoc autē sine habitu infuso non esset in nobis.

¶ Scdo. Si fides infusa ponit in intellectu ipsa est certior fide acq̄sita. sed hoc est falsum. & nō ponit maior: patet. q' alias frustra poneret. minor: pbat. Conclusio est minus certa q̄ principii. s̄z huic deus est trinus r vn' assentio fide infusa si ponit: q' est a deo reuelatū: sed hoc esse reuelatū credo: q' apostoli predicauerūt. credo autē apostolis fide acq̄sita: et sic fides infusa se h̄z ad acq̄sita: vt cōclusio ad principium. ergo.

¶ Rñdeo. negatur minor. Ad probationē. negat minor. Et dico q' huic deus est trinus r vnus assentio: q' deus reuelauit r nō ex hoc q' apostoli hoc dicunt: et eodem actu assentio deū eē trinū et vnū: r hoc esse reuelatū a deo.

¶ Dico tñ scdo q' p̄dicatio req̄rit nō ad hoc q' elicā actum credendū: sed ad determinationē credendū: r ad proponendū intellectui suū obz ināle p̄nta aliq̄d cōplexū: nō autē ad cāndū assensu r itellu.

¶ Cōtra arguit Durāndus. p̄mo. dicit aliquē articulū fidei h̄z habitū fidei infuse. Hāc sic pbat. 2. 2. q. 5. ar. 3. Nullus nō inherens doctrine ecclesie tanq̄ infallibili regule h̄z habitū fidei infuse: sed q'libet hereticus est huiusmodi. g. ¶ Cōtra arguit Durāndus. p̄mo.

Aliq̄s pōth̄e verā sciam de passionib' alicuius subiecti r decipi circa alias passionē eiusdē. g. pōt habere verā fidem de aliq̄bus articulis r circa alios errare.

¶ Rñdeo. negat p̄ntia. q' diuerse passioēs p̄bant p̄ diuerfa media: quoz vnū pōt sine alio cognosci. oēs autē articuli h̄nt idē mediū s̄. p̄imā veritatē p̄positā nobis in scripturis s̄m doctrinā ecclesie negat ēt p̄na. q' alia rō est de habitibus infusis r de acq̄sitis. Nam habitus acq̄situs non perdit per vnū actū: q' actus nō cōtrariat habitū: r talis habitus depēdet a s̄bo r non ab agente extrinseco. Sed habitus infusus dependet ex actione dei infundētis qui desinit infundere p̄ cōtrariū actum tali habitui: q' talis actus ponit obstaculum diuine infusioni: r iō habit' fidei tollit p̄ quēlibz actuz peccati mortalis sibi cōtrariū cuiusmodi est infidelitas.

¶ Scdo qui credit aliqua s̄tr nūc vt p̄u' habet fidem similliter nūc vt p̄u' sed ille qui errat tñ in vno articulo credit alios s̄tr nunc vt p̄u'. g. h̄z fidē vt p̄ius.

¶ Rñdeo. negat minor. q' heretic' nō tenet illos articulos eo mō sicut fidelis. s̄. simplr inherendo p̄me veritati ad qd indiget hō ad iuuari habitu fidei: sed tenet ea q' sunt fidei propria voluntate r proprio iudicio.

¶ Cōtra arguit Scot. p̄o. Si p̄oia veritas reuelata est obz fidei: sequit' q' assensus quo assentio isti p̄positioni deus est trinus depēdet ex infinitis assensib'. hoc ē impote. ergo maior: p̄z. nam assentio isti

¶ Cōtra arguit Scot. p̄o. Si p̄oia veritas reuelata est obz fidei: sequit' q' assensus quo assentio isti p̄positioni deus est trinus depēdet ex infinitis assensib'. hoc ē impote. ergo maior: p̄z. nam assentio isti

deus est trinus: q' est reuelatus: r quō assētio huic reuelatū ē a deo: q' deum esse trinum est reuelatū. Si dicas q' est reuelatū p̄cedat in infinitum.

¶ Rñdeo. negat maior. et dico q' per fidē primo et directe assentio huic deus reuelauit q' est trin': r secundario assentio huic de' est trinus: s̄z eodē actu: sicut ēt vnus p̄ fertur in lucē secundario i colorēs: s̄nis vnico actu ferat in vtrūq̄.

¶ Dico secūdo q' huic deus reuelauit q' est trin': fides assentit p̄ seip̄am r nō p̄ aliā p̄positionē: s̄z iste assensus causat a deo interi' mouētē intellectū p̄ habituz fidei ad hunc assensum.

¶ Dico tñ q' ad hūc p̄mū assensus fidei p̄quirit p̄nta: iō hui' p̄plexi p̄ locutionē interiore vel exteriorē. ¶ Dico tertio q' isti reuelatū est a deo q' deū esse trinū est reuelatuz r s̄tibus p̄positionibus assentit fide acq̄sita: nec tñ ex hoc sequit' q' fides infusa dependeat ex acq̄sita: quātū ad habitū aut quātū ad p̄cipalē actum qui est assentire.

¶ Scdo. Nullus ens rōnis est formalis rō habit' realis: sed reuelabilitas est ens rōnis. g. nō est obz fidei qui est habitus realis. ¶ Rñdeo. negat maior. s̄ rōne formalis q' se tenet ex parte n̄ra: nam de rōne obiecti fidei est q' sit nō vnus: esse autē nō vnus est negatio que est ens rationis.

¶ Dico scdo q' reuelabilitas non est obz fidei cum non moueat ad assensum: sed pot' p̄ma veritas q' est terminus illi' respect' mouet ad assensu: sicut ēt cū discipul' assentit dicitis magistri: q' magister dicit illa: nō hoc iō est q' respect' rōnis q' imponat in hoc q' est esse dicitū a magistro causet assensum in discipulo: sed pot' scia mag'ri: et verbū eius qd est terminus p̄cti respectus.

¶ Cōtra eādēz arguit Aureolus p̄o. Formalis rō obz nō reducit ad iugiorē cām in eadē scia: sed p̄ma

veritas reducit ad cām iugiorē: q' iō ē p̄ma veritas: q' ē de' ḡ pot' deitas ē obz fidei q' p̄ma veritas. ¶ Rñdeo. negat minor. nam ista p̄pō p̄ma veritas nō pōt mentiri nō resoluit in ista: de' non potest mentiri: sed cōtra: iō deus nō pōt mentiri. q' est prima veritas. Dico tñ q' cum dicim' p̄imā veritatē esse obiectū fidei nō excludit tur deus: imo exp̄sse hoc dicit. s. D. secunda secūde. q. i. art. primo. ¶ Scdo obiectuz habit' est finis eius: sed p̄ma veritas nō est finis sed summū bonū. ergo p̄ima veritas non est obiectum fidei.

¶ Rñdeo. negat minor. q' fides ē in intellectu. bonū autem r finis intellectus est verū: et ideo p̄ima veritas est finis fidei nō tñ deus sub illa rōne est finis voluntaris: sed sub ratione summi boni.

Distictio. xv.

¶ Dico tñ q' ad hūc p̄mū assensus fidei p̄quirit p̄nta: iō hui' p̄plexi p̄ locutionē interiore vel exteriorē. ¶ Dico tertio q' isti reuelatū est a deo q' deū esse trinū est reuelatuz r s̄tibus p̄positionibus assentit fide acq̄sita: nec tñ ex hoc sequit' q' fides infusa dependeat ex acq̄sita: quātū ad habitū aut quātū ad p̄cipalē actum qui est assentire.

¶ Scdo. Nullus ens rōnis est formalis rō habit' realis: sed reuelabilitas est ens rōnis. g. nō est obz fidei qui est habitus realis.

¶ Rñdeo. negat maior. s̄ rōne formalis q' se tenet ex parte n̄ra: nam de rōne obiecti fidei est q' sit nō vnus: esse autē nō vnus est negatio que est ens rationis. ¶ Dico scdo q' reuelabilitas non est obz fidei cum non moueat ad assensum: sed pot' p̄ma veritas q' est terminus illi' respect' mouet ad assensu: sicut ēt cū discipul' assentit dicitis magistri: q' magister dicit illa: nō hoc iō est q' respect' rōnis q' imponat in hoc q' est esse dicitū a magistro causet assensum in discipulo: sed pot' scia mag'ri: et verbū eius qd est terminus p̄cti respectus.

¶ Cōtra eādēz arguit Aureolus p̄o. Formalis rō obz nō reducit ad iugiorē cām in eadē scia: sed p̄ma



¶ Dico tñ q' ad hūc p̄mū assensus fidei p̄quirit p̄nta: iō hui' p̄plexi p̄ locutionē interiore vel exteriorē. ¶ Dico tertio q' isti reuelatū est a deo q' deū esse trinū est reuelatuz r s̄tibus p̄positionibus assentit fide acq̄sita: nec tñ ex hoc sequit' q' fides infusa dependeat ex acq̄sita: quātū ad habitū aut quātū ad p̄cipalē actum qui est assentire.

¶ Scdo. Nullus ens rōnis est formalis rō habit' realis: sed reuelabilitas est ens rōnis. g. nō est obz fidei qui est habitus realis.

¶ Rñdeo. negat maior. s̄ rōne formalis q' se tenet ex parte n̄ra: nam de rōne obiecti fidei est q' sit nō vnus: esse autē nō vnus est negatio que est ens rationis.

¶ Dico scdo q' reuelabilitas non est obz fidei cum non moueat ad assensum: sed pot' p̄ma veritas q' est terminus illi' respect' mouet ad assensu: sicut ēt cū discipul' assentit dicitis magistri: q' magister dicit illa: nō hoc iō est q' respect' rōnis q' imponat in hoc q' est esse dicitū a magistro causet assensum in discipulo: sed pot' scia mag'ri: et verbū eius qd est terminus p̄cti respectus.

¶ Cōtra eādēz arguit Aureolus p̄o. Formalis rō obz nō reducit ad iugiorē cām in eadē scia: sed p̄ma

Aureolus

Dur' n' hic dist. 23.

abstracti: & sicut esse non visibile: et talis ratio non convenit obiecto in se modo preteritis: sed in se habet: nec est ratio motiva nec terminativa sed precomitativa: talis ratio est invidentia, tenet. n. se ex parte credentis sed non totaliter: sed etiam ex parte rei vise vel non vise que potest esse passiva vel absentia potest esse visiva per suam essentiam vel per proprietatem similitudinem. Actus. n. videtur causari a visu et visibili simul unitis.

Duranus in 2. di. 24. q. 1. **Contra** eandem arguit Durandus. Si de ratione formalis obiecti fidei esse non visum sequitur quod de formalis ratione obiecti visionis et scilicet esse visum. sed hoc est falsum, ergo maior pars. quia cum scia et fides sint habitus oppositi, eorum obiecta debent habere rationes oppositas. minor probatur. Obiectum secundum suam formalem rationem est preteritum actui. sed esse visum non est preteritum actui visionis: imo aliquid dicitur visum: quia actus visionis cadit super ipsam, ergo.

Respondetur negatur minor. Ad probationem negatur maior de formalis ratione que se tenet ex parte cognoscentis, quia cum talis ratio non moveat potentiam: non operatur ipsam actui potest esse passiva. **Pro** secundo quod aliquid potest dici visum dupliciter. Uno modo actu primo si est presentis visui per suam similitudinem. Alio modo actu secundo: quod scilicet terminat actum secundum ipsum potentie: et autem esse visum secundo modo sit posterior actui: tunc esse visum primo modo est preteritum actui.

Pro tertio quod obiectum fidei est non visum: quia forma principalis obiecti crediti non venit in ratione obiecti intelligibilis potest esse creditum. sed per formam et similitudinem sui effectus imperfecte representantem suam causam.

Conclusio. ij. Fides non est de scitis. **Mac sic** probatur ubi. 3. ar. 5. Nullum non visum est scitum: sed obiectum creditum est non visum. igitur nullum creditum est scitum. **Contra** arguit Durandus. primo. Fides habet de omnibus illis ad que extenditur divina revelatio: sed divina revelatio se extendit ad aliquid scitum:

Duranus ubi supra. **revelatio** se extendit ad aliquid scitum:

tum: puta ad istud: deus est verus: quod cognoscitur si multis demonstratur: tunc est revelatum. **De** tertio. 6. igitur. **Respondetur** negatur maior. non enim est fides de omnibus revelatis a deo: sed solum de illis revelatis quibus adhereret quod precise per revelationem: de illis autem quibus adhereret fidelis non solum per revelationem: sed et per eandem deductionem et principium per se notis non habet fidem: sed sciam: ut dicitur. 2. di. de veri. q. 14. ar. 9.

Pro dico tunc quod divina auctoritas et medium necessarium sunt simul concurrere ad eundem unitum assensum: sed ille assensus non erit creditum: sed scientificus. Cuius ratio est: quia medium illud necessarium et evidens tollit formales rationes obiecti fidei cum faciat illud enunciabile quod concludit esse visibile: quoad quod est visum non potest subesse actui fidei: cum fides non cadat nisi super non visa.

Pro dico tertio quod in tali assensu causato ex concursu divine auctoritatis et in medio necessarium sunt duo. scilicet firmitas adhesionis et evidentia copleri cui assentitur et ad primum hoc directe divina auctoritas que est causa assensus creditum: quia movet intellectum mediare voluntate ad assentiendum non autem scitum.

Secundo opinio et scientia preterite esse simul de eodem, ergo et fides et scia. preterita per antecedens probatur. **Medium** contingens et in medium necessarium preterite simul concurrere ad causam sanctam eundem assensum, ergo potest de eodem esse scia et opinio.

Respondetur negatur preterita. quia assensus causatur a tali concursu non est opinativus: sed scientificus: quia medium necessarium tollit formalem rationem obiecti opinionis sed formidinem: et informem adhesionem.

Pro dico secundo quod ille assensus si est opinativus actu. est in potentia: quia medium probabile est natum probatur et care assensum opinativum si non concurrerit cum medio necessario.

Pro dico tertio quod in eodem intellectu

essent simul duo assensus: quorum unus causatur esse ex medio contingenti: alter vero ex necessario: ille qui esset ex medio contingenti non esset actu opinativus: quia medium necessarium: cum quo concurrat tollit rationem obiecti opinionis. **Item** secundum sciam et opinionis habet oppositas conditiones secundum habitum et primationem: quia secundum sciam firmiter assentit opinio: nisi vero titubatur: imposita autem est eundem intellectu respectu eiusdem rationis si firmiter adherere et titubare seu formidare.

Conclusio. iij. Fides est firmi sed non quo ad nos et secundum quod. **Hanc** sic probatur. 2. q. 4. arti. 2. **Item** est certius est scia prima causa est certior et immutabilior. sed deus qui est causa fidei est certior et immutabilior: igitur prima principia et lumen intellectus ageris que sunt causa scie. igitur. **Sciencia** tunc est certior quo ad nos quia magis cognoscitur ea que scimus quam que fide tenemus.

Contra probationem arguit Durandus quod adhesio firma non faciat ad certitudinem. primo. Certitudo non stat cum falsitate: sed firma adhesio stat cum falsitate: ut patet in hereticis. igitur.

Respondetur quod cum dicimus firmitatem adhesionis esse certitudinem non intelligimus de actuque firmitate: nec de actu aut cuiusque adhesionem obicit: sed tunc de firmitate adhesionis intellegitur ad suum cognoscibile. hoc autem non nisi verum: quia falsum non est cognoscibile: ut dicitur. 2. di. 27. q. 2. ar. quarto.

Secundo arguit. Illi firmi adhesionem a quo difficilius recedimus sed difficilius receditur a scientia quam a fide: cum multi a fide recedant: a scia vero non. ergo.

Respondetur primo preterit maior de firmitate adhesionis quam opinis evidentia eorum quibus adheret: sed negatur de firmitate adhesionis que dependet a voluntate: cuius modi est adhesio fidei. **Pro** dico secundo quod maior est simpliciter falsitas

quam tales adhesiones non sunt eiusdem rationis: sicut est in proposito nam causa firmitatis adhesionis fidei est voluntas: causa vero adhesionis scie est evidentia copleri cui intellectus assentit aliquid etiam contra voluntatem.

Contra. **Item** est certius quod est dubitationi impeditus: sed scia non patitur dubitationem: fides vero sic. ergo.

Respondetur dupliciter potest aliquid esse certius: uno modo quo ad nos sicut ex parte sibi: sic conceditur totum.

Alio modo ex parte obiecti et ex parte mediis et cause: sic negatur maior. **Contra**. **Contra** est scia beatorum quam fides nostra: sed non est hoc ex parte obiecti cum idem obicit sibi et tibi: sed ex parte modi: quia illi reddunt deum visum. et nos in creditum. igitur in propositum certior est scia quam habemus quod deus sit verus quam fides que credimus quod sit verum: quia in illud tendimus ut in visum: et in hoc verum in creditum.

Respondetur quod scia beatorum non est certior fidei viatorum quo ad causam: quia virobique est eadem causa que est prima veritas: est tunc certior ex parte sibi quam plenius assequitur ea que videt quam ea que creditur: idem dico de scia viatorum et fide quam habent.

Distin. xxvj.

Distin. 26. queritur utrum spes sit virtus theologica realiter a fide et a charitate distincta.

Conclusio. s.

Spes est virtus. **Hanc** sic probatur. 2. q. 17. ar. 1. **Spes** facit actum rectum, ergo est virtus.

Conclusio. ij.

Spes est virtus theologica. **Hanc** sic probatur ubi. 3. arti. 5. **Et** presentia dist. q. 2. ar. 2. **Omnis** virtus habet deum pro obiecto est theologica: sed spes est huiusmodi, attingit enim deum et supremam causam efficientem et eius auxilio innititur: et sicut causam finale

Duranus ubi supra.

inquāti in eius fructuōe beatitudinem expectat. ergo.

Duran. **C**ōtra minorē hui⁹ rōis arguit hic. q. 2. Durādus pmo q̄ deus nō sit imediātum obm̄ spei sed beatitudo.

Ide est obm̄ spei ⁊ delectationis: sed imediātū obm̄ delectationis nō est deus: sed beatitudo creata. ergo maior. qz spes ⁊ delectatio nō differūt nisi s̄m̄ p̄sens ⁊ futurum minor: probabit. ergo.

Rādeo. negat maior. nam spes hz duo obiecta vniū m̄ale quod est ipsa res que sperat. Et aliud formale qd est id cui⁹ auxilio obtinēdum speratur. Ista sūt duo aliqñ sunt distincta vt qñ qd sperat obtinere aliqd auxilio amicorū. predicta sūt distinctio nō hz locum in obiecto delectationis.

Ide de rōne obiecti spei est arduitas que nō est de rōne obiecti delectationis. Unde delectatio est in cōcupiscibili: ⁊ spes que est passio est in irascibili.

Primo scdo q̄ minor ē oīno falsa quā multipl̄r pbat. p̄. Immediatum obm̄ amoris cōcupiscētie nō est res s̄bo distincta a cōcupiscētie: sicut p̄z q̄ amās vinum nō amat ipm̄ imediate: sed imediate amat gustationē vini: sed delectatio est amor cōcupiscētie. ergo.

Rādeo dico p̄ q̄ deus est imediātū obm̄ delectatiōis: sed nō totale: qz oīs delectatio hz pro obō totali v̄l partiali aliqua opatiōe vt dicit. s. d. 1. 2. q. 52. art. 1.

Primo scdo q̄ delectatio vel fructio: hz habeant pro obiecto totali deum ⁊ adeptiōne sine visionem dei simul: s̄m̄ p̄ncipaliter respicit deum: qz illa visio nō est finis nisi inquātū nos deo cōiungit: fructio aut̄ respicit finē. hoc dicit. s. d. 1. dist. 1. q. 1. ar. 1. ad scdm.

Primo scdo q̄ minor ē falsa. de⁹ enim nō solum est bonus homini rōne operatiōis per quā deum attingit: imo per sui essentiam ante omnē operatiōne qua ipse attingatur: qz diuina essentia vn̄ intellectui cuiuscūlibet beati vt forma intelligibilis. ⁊ quicqd sit de delectatione

cōcupiscētie non solum amat perfectio nobis inherēs: sed et bonū qd causat illā perfectiōne. **P**rimo scdo q̄ minor est falsa vt declaratū fuit in p̄o di. 1.

Secundo. Sūma tristitia quam hnt dānari nō est imediate de deo: sed de carentia visionis diuine. ⁊ summa delectatio quā hnt beati: nō est de deo: sed de visione.

Rādeo. negat p̄na. qz similitudo non valet: nam deus dupl̄r cōiungit beatis. vno mō p̄ sui eēntiam tanq̄ forma intelligibilis. Alio mō per sui nobilitatū effectum qui est dei visio ⁊ fructio: Et sic est eis dupl̄r bon⁹. dānatis s̄t est malus vno mō. s. per suū effectum ⁊ ideo tristat imediate de illo effectū ⁊ nō de deo: qz deus in se nō est eis malus.

Tertio. De⁹ n̄ delectat nisi mediante visione vel alia operatiōe. ergo delectatio immediatior est operatione.

Respondeo. negatur consequentia. sicut nō sequitur homo nō intelligit obiectū nisi mediāte specie. ergo imediatius intelligit speciem q̄ obiectum: ⁊ hoc ideo est: qz species est medium quo ⁊ non in quo. sic est in proposito: qz sicut species intelligibilis perficit intellectum ad hoc q̄ intellectus intelligat: ita visio perficit videntem ad hoc q̄ possit frui deo.

Quarto. Nullus delectat nisi de eo qd est sibi bonum: vt dicit. p̄hs. 8. ethicoz. sed deus non est bonus creature: nisi qz causat in ea aliquā perfectiōne. ergo imediatius delectamur de illa p̄fectiōe.

Respondeo. negat p̄na. vt p̄z ex responsiōne ad tertiu.

Primo scdo q̄ minor est falsa. de⁹ enim nō solum est bonus homini rōne operatiōis per quā deum attingit: imo per sui essentiam ante omnē operatiōne qua ipse attingatur: qz diuina essentia vn̄ intellectui cuiuscūlibet beati vt forma intelligibilis. ⁊ quicqd sit de delectatione

etatiōe dico q̄ spes imediate attingit.

Coelo. iij. Spes distinguit a fide ⁊ a charitate. hanc sic pbat presenti dist. Et. 2. 2. q. 17. ar. 6. fides spes ⁊ charitas hnt distincta obiecta formalia. ergo sunt distincte. p̄na p̄z. ahs declaratur. Nam obiectū fidei est deus inquātū a deo p̄uenit nobis cognitio veritatis. Et est obiectū spei inquātū est nobis p̄ncipiū p̄fecte bonitatis. s. beatitudinis. Et est obm̄ charitatis inquātū inheremus ei p̄pter seipsum.

Scotus **C**ontra arguit Sco. q̄ spes nō hic. qd. distinguit a fide. primo. vniuersale ⁊ particulare nō diuersificat habitus: sed fides est respectu vniuersaliū in fide. n. tenes oēm iustum esse saluandum. ergo.

Rādeo. dico p̄io q̄ fides ⁊ spes nō distinguunt sicut duo habitus cognoscitiui: s̄z fides est habitus cognoscitiu⁹ ⁊ spes est habit⁹ appetitiuus: vt dicit. s. do. p̄nti dist. **P**rimo scdo q̄ obiectum spei non est particulare: s̄z sit minus vniuersale q̄ obiectum fidei: qz fide credimus omne reuelatū a deo: spe aut̄ appeto salutem tm̄ mihi ⁊ alteri inquātū est mihi charitate coniuinctus.

Primo scdo q̄ actus spei procedit ex duplici credulitate: vna v̄l que est actus fidei quo actu credo in ecclesia esse remissionē peccatorum. Alia vero particulari que nō est actus fidei: sed intellectus vel virtus cogitatiue quo actu credo mihi sciendā remissionē.

Primo scdo q̄ hz v̄t ⁊ particulare non variant habitus intellectuales p̄nt tñ distinguere habitus: quorū vnus est intellectiuis ⁊ alter appetitiu⁹: cuiuscūmodi sūt fides ⁊ spes.

Secundo. Si spes distinguit a fide aut hoc est: qz futuritio est de rōne obiecti spei ⁊ nō de rōne obiecti fidei. aut hoc est: qz spes hz pones

re mediū inter excessiue ⁊ diminute sperare: sed non p̄mū: qz tunc spes haberet pro obiecto aliquod tēporale ⁊ nō eternū: nec eēt virt⁹ theologica: futurū enim est tēporale. Item preteritū nō requirit p̄ntium habitū. ergo nec futuritio. Nec est dādus scdm: qz tunc spes eēt virtus acquisita ⁊ non infusa. nā nō oīs virtus moderatiua passionū est moralis acquisita.

Rādeo q̄ est p̄pter virtūq̄. Ad improbatōne. dico primo q̄ spes respicit duo obiecta. vnū est formale cuius auxilio inuitit: ⁊ istud est eternū. aliud m̄ale. s. beatitudo creata ⁊ alia que ad ipsam req̄runtur: ⁊ istud pōt esse tēporale. ad virtutē aut̄ theologicā sufficit obiectū formale eē eternū.

Primo scdo q̄ passiones appetitus sensitivi ⁊ actus voluntatis sunt quedam attractiones vel repulsionēs. preteritū aut̄ in quantum huiuscūmodi non attrahit nec repellit: sed solū p̄ns vel futurum ⁊ iō nullus act⁹ appetitus proprie respicit preteritū vt preteritum est: qd dico qz si tristitia sit de preterito nō est tñ de eo vt preteritum est: sed vt est aliquo mō p̄ns appetitum: vel in se vel in sua cā vel in suo effectū: ⁊ sic p̄z q̄ futuritio est de rōne obiecti spei nō sūt fidei: s̄z accidit ei inquātū credimus aliqua futura: nō tñ de eē creditū est futurū sicut oē speratum.

Ad improbatōne scdū negat p̄na. Nam virtus theologica potest eē moderatiua passionū vel actus similitū passionū quā sūt ad obiecta secundaria: vt dicit. s. d. 1. 2. q. 17. ar. 5. ad scdm.

Contra eandem iterum arguit Sco. q̄ spes nō distinguit a charitate. Charitas sufficiter disponit ad ordinatū vel respectū boni presentis: ⁊ ad desiderandum futurū qd est sperare. ergo nō est distincta a spe. p̄na p̄z. ahs probatur. Amicitia acquisita sufficit ad amandum amicum: ⁊ ad desiderandum amicum.

Scotus

ubi. 3.

mandum ei bonum futurum. ergo
charitas.

¶ Rñdeo. negatur vltima pars
antecedentis. vbi dicit q̄ deside-
rare est sperare.

¶ Dico secundo q̄ lz charitas suf-
ficere disponat ad desiderandū
futurū nō sñ ad spē: q̄ ad speran-
dum deū occurrit spālis rō ardui-
tatis. & specialis difficultas.

¶ Dico tertio q̄ amicitia acqui-
ta non intendit assequi aliquod
ordinem existens supra naturalē
facultatē amātis: & ideo non re-
quiritur aliquis specialis habitus
aliquis ab amicitia faciens fidu-
ciam & securitatem de obfensione
illius. Et ideo illa similitudo non
tenet quā pbatur antecedens: vt
dicit. s. d. p̄fenti dist. q. 2. arti. 1.
ad secundum.

¶ Dis. xxvij. vsq̄
ad. xxx.



¶ M. dist. 27. vsq̄ ad
30. Queritur. vtrum
homo debeat ex cha-
ritate plus diligere
deum q̄ seipsum?

¶ Cōclo. j.

Licet amicitia politica nō sit p̄pe
virtus: tñ charitas est virtus. p̄-
mā partē r̄s. d. in. q. de charita-
te ar. 1. ad octauū. Et. 3. dist. 27. q.
2. art. 2. ad p̄mū. Licet. i. 2. q. 23.
arti. 3. Et. s. ethicoꝝ cap. 1. 2. 5. vi-
dēt dicere q̄ est virtus: sed inten-
dit q̄ non est virtus: sicut sunt
alie virtutes. Tū q̄ lz p̄ funda-
mento alias virtutes: naz ex hoc
q̄ aliquis est virtuosus inclināt
ad amādum virtuosos. Tū q̄
de rōne talis amicitie est virtus
vel habitus existēs in alio suppo-
sito. Tū q̄ amicitia pōt perdi
sine vitio illius in quo est: sed ex
solo defectu amicitie. Est tñ aliquo
modo virtus: q̄ est habitus ele-
ctivus & laudabilis & in mente cō-
sistens. scđam partē probat scđa

scđe. q. 23. vbi. s. ex hoc q̄ charitas
elicit actum conformē regule p̄-
me humanorū actū. s. deo.

¶ Cōclo. ij. Obiectū chari-
tatis est deus
inquantū est beatificatiuus crea-
ture rōnalis. Hęc sic p̄ba. scđa
scđe. q. 23. art. 4. r. p̄. Et hoc q̄
charitas tendit in deū inquantū
est beatificatiuus. s. de? vt sic est
abiectū char. tatis.

¶ Cōtra arguit Sco. p̄. Nullus
respectus rōnis pōt eē rō formalis
terminās actus rōnis: s. rō bea-
tificatiui est rō rōnis: & actus cha-
ritatis est realis: ergo rō.

¶ Rñdeo q̄ duplex eē rō formalis
vna se tenet ex partē obiecti. & de
ista pcedit totū q̄ talis ratio est
motus & terminatū actus: & se h̄z
in ḡne causę finalis. talis aut rā-
tio in obiecto charitatis est rā-
tio finis boni. Alia est rō que se te-
net ex pte potētie: & se tenet in ge-
nere cāe illius: ex eo q̄ est disposi-
tiua ad actū: & de ista negat ma-
ior. & talis eē rō beatificatiui. Nul-
lus em̄ diligit aliqd nisi q̄ est sibi
bonū & cōueniens aut perfectiō
sui. Ista aut oia dicunt respectū.

¶ Scđo. charitas deū diligit p̄ se:
s. nō in q̄tū est beatificatiuus.

¶ Rñdeo. si lz in q̄tū dicat cām fi-
nalem. sic deus diligitur p̄ se. Si
vero dicat cām dispositiua: sic di-
ligit in q̄tū est beatificatiuus.

¶ Ex hoc enim q̄ deus est beatis-
catus hoīs. hō inclināt & dispo-
nit ad amādū deū quem tamen
diligit propter se.

¶ Ad argumentū negat p̄ba: q̄ lz
la duo p̄nt stare simul. p̄z ex his
q̄ obiectū charitatis nō dicit purum
absolutū nec purū respectū
sed absolutū sub respectu. s. deum
sine finem bonū vt est beatis-
ficiuus: ita q̄ eius rō partiz est abso-
luta & partim respectiua.

Scotus
dist. 27.
q. 2.

Duran-
dus di.
39. q. 2.

eat cām dispositiua negatur aūs.
Dico ergo q̄ diligēdo deū nō re-
seruimus eum ad nostram vilitate:
tē nūq̄ tamē amaret a nobis nisi
esset nobis conueniens.

¶ Cōclo. iij. Virtute plus di-
ligere deum q̄ seipsum. Hanc sic
p̄bat. 3. sen. di. 27. q. 1. arti. 3. tercio.
scđa scđe. q. 26. art. 3. tercio. Non
minus diligit deū charitas q̄ na-
tura hoīs in sua integritate persi-
stens: s. talis plus diligit deū q̄
secum pars plus diligit bonū rō-
nis q̄ partū. vnde & bonus cuius
exponit se morti p̄ salute pfic. s.

¶ Cōtra arguit Durād. p̄. Cuius
exponēs se morti p̄ patria
vult: sibi maius bonū q̄ patrie: s.
plus diligit deū q̄ patrie: s. plus
diligit deū q̄ patrie: s. plus diligit
deū q̄ patrie: s. plus diligit deū q̄
patrie bonū virtutis & patrie bo-
num temporale. ergo.

¶ Rñdeo negat aūs. nam virtus
politica inclināt ad preligendū
finem his que sunt ad finē. bonū
autē particulare illius cuius ordi-
nat ad bonū patrie. Dico scđo q̄
plus diligit patriā q̄ se: quia vult
sui esse & viuere & operari desine-
re esse: vt p̄neret esse & viuere pa-
trie Ad pbationē negat aūs si ac-
cipiat eum conclusionē. nam illud
bonum virtutis nō vult tñ sibi:
s. etiā patrie magis q̄ sibi. Tū
q̄ posito q̄ nō sit alia vita preter
istam sicut multi credebāt qui p̄
patria mortui sunt patria dicitur
gander de illo bono. negat etiam
minor. q̄ patrie vult nō solūz bo-
nū temporale: s. et bonū virtutis.

¶ Scđo. Quilibz dz plus volere
si fecit cōtra bonum virtutis q̄ si
tota ciuitas fecisset: ergo dz plus
velle sibi bonum virtutis q̄ om-
nibus alijs.

¶ Rñdeo. negatur aūs: nam qui-
libet debz magis bonū virtutis
velle cōitari q̄ sibi paruum: nisi
in casu: vbi ex p̄uante talis bo-
ni virtutis partiali derogaret ali-
en: bono meliori q̄ sit tota cōmu-
nitas: quale est deus cui deroga-

retur peccando. & quilibet debet
potius velle q̄ tota vniuersitas
electorū: gloriā habere q̄ q̄ ipse
solus habere eam: dūmodo sua
p̄uatio non veniret ex culpa sua:
q̄ in hoc derogaret deo: vt dicit
s. d. in simili in. q. de charitate:
arti. 1. ad sextum.

¶ Tertio. hō dz pl⁹ amare se q̄
amicū: r̄ tñ nō dz se exponere mor-
ti p̄ amico: vt dicit. s. ethicoꝝ. q̄ er-
tali expositioe nō arguit q̄ pl⁹ diligit
illum q̄ se.

¶ Rñdeo. negat p̄ba. nam signū
est q̄ plus diligit felicitatē alte-
rius & vitam q̄ propriā vitam. nō
tamē e signū q̄ plus diligit aliud
simpliciter. s. hoc signū est q̄ plus
amat esse & viuere & operari cōmu-
nitatis q̄ sūp̄suis. huius signūz
etiā habetur in naturalibus. naz
aqua naturalit̄ inclināt ad descen-
dendū & dimittendū propriū locū
cum propter bonum vniuersū.

¶ Cōtra arguit Sco. p̄. Natura
est determinata ad vnum: sed q̄
bet vult natura esse suum: ergo
est simplr impossibile q̄ nolit. vñ
si esse creature est esse dei eēt in
cōpossibilita quilibet magis vellet
suum esse cōseruari q̄ esse dei.

¶ Respōdeo q̄ quilibet creatura
plus retinet nō esse dei q̄ nō esse
pp̄ium: ille tamen casus est ipos-
sibilis: tamen eo posito creatura
potius vellet nō esse suum q̄ non
esse dei. Ad argumentū negatur
p̄ba: q̄ lz natura sit determinata
ad vnum: tamen pōt in opposita
per accidens lz non per se & maxi-
me in pposito: q̄ quilibet res lz
periculus esse in deo q̄ in seip̄a.

¶ Scđo. Amor naturalis non est
nisi p̄uenientis amātis: q̄ quilibet
res naturalit̄ amat se.

¶ Rñdeo. negat p̄ba: q̄ transitur
a re ad nomen rei. s. ad p̄mitatē
vt dicit. s. d. 3. sen. di. 29. q. 1. art. 3.
ad secundum.

¶ Contra eandē argunt alij p̄. Ad
magis diligit naturā q̄ est
magis vniuersū nobis: q̄ vniuersū est cā

Scotus
vbi. s.

Ad
Et q̄

amoris. sed pprius esse est magis unitum nobis q̄ esse dei. ergo.

CR̄ideo. negat maior. q̄ causa amoris nō est tm̄ vniō sed et em̄ nens p̄tinentia in esse. deus autē plus p̄tinet esse et bonitate creaturę q̄ creatura continet a seipsa.

Sicut deus est causa unitatis cuiuslibet rei ad seipsam vel ad quocūq̄ aliud. hanc solonem ponit. s. d. prima. p. q. 6. ar. 5. ad primum.

Secundo. hereticus aliqui exponit se mori pp̄ deum: et tamen nō diligit deū super oia cuz sit in peccato mortali: ergo mori pp̄ alium nō est dilectionis super omnia.

CR̄ideo q̄ talis nō diligit dilectione n̄lli deum super oia: q̄ h̄z n̄m̄ vitiatā et nō integrā vt d̄r in cōtione: et ideo non est ad p̄positū. Dico tandem pro ista p̄clusiōe q̄ amore naturali diligit deū sup̄ omnia vt est p̄ncipium ois boni naturalis. charitate autē vt obiectum beatitudinis.

Conclō. iij. Charitate amat deus amore amicitie et amore p̄cipiente. hanc ponit. s. d. 3. sen. di. 27. q. 1. ar. po. hoc id ē: q̄ volūntas ei bonū et q̄ nobis vniatur.

Contra arguit Durādus. Quicquid amat amore amicitie amat vltimate pp̄ nos. amamus em̄ vnum salte q̄ est nobis bonuz. sed charitas non amat deū vltimate propter nos. ergo.

CR̄ideo. negat maior: s̄ eo q̄ nō amat tm̄ amore concupiscentie s̄ amicitie.

Conclō. v. In dilectōe dei p̄t h̄r actualiter respectus ad mercedem. hanc ponit. 3. sen. dist. 16. ar. quarto.

Conclō. vi. In dilectione dei non est aliquis modus adhibendus nomē enim tm̄ diligit qm̄ adhuc debeat magis diligi. hanc ponit secūda Duran secunde. q. 16. arti. sexto.

Contra arguit Durādus. Qui libet actus d̄ esse per circumstan-

tias modificatus si est virtutis: ergo charitas debet habere aliquē gradum et.

CR̄ideo primo q̄ non arguit ad sensum conclusionis. Dico sc̄do q̄ bonitas actus non dependet ex aliqua circūstātia: vt dicit. s. d. 2. doc. p̄ma secūde. q. 19. ar. supra.

Contra arguit Durādus. Oēs creature sunt equales capaces boni gratie et glorie: ergo debemus oibus optare ista bona equaliter.

CR̄ideo negat p̄ntia: q̄ hoc esset optare cōtra diuinā p̄destinatōne que non dat de gratia et gloria tm̄ s̄tm̄ s̄m̄us capaces sed pp̄ dispositū s̄m̄ ordinē sine sapientie.

Dico sc̄do q̄ q̄ deus vult creaturas rōnales sequat̄ moueri i ip̄z et ideo nobis h̄z hoc velle.

Conclō. viij. Diligere amicum est magis meritorium q̄ diligere inimicum. hanc probat secūda secūde q. 27. ar. 7. Et hoc q̄ dilectio amici cadit super obiectū magis dignum amari.

Contra arguit Durādus. p̄. vbi maior conatus ibi ex difficultate operis est maior meritus ceteris paribus: sed d̄z fortes diligit inimicum nihil cogitās de amico est maior conatus q̄ d̄i plato diligit amicum nihil cogitās de inimico. s.

CR̄ideo. concedit totū. s̄ non est contra conclusionē que sic intelligitur q̄ in eodem supposito dilectio amici est melior q̄ dilectio inimici: nisi forte vterq̄ diligit eodē actu: nec vnq̄ ita intēle diligit inimicus sicut amicus.

Secundo. tota intētio dilectionis inimici referat̄ ad charitatem: non autem tota intētio dilectionis amici qui etiā amat q̄ amicus vt propter aliā causam. ergo.

Contra arguit Durādus. Qui libet actus d̄ esse per circumstan-

CR̄ideo. Negat p̄ntia. sed est totū oppositū. nam tanto actus est melior: q̄to pluribus virtutibus informatur. h̄m̄ oī autē est dilectio amici que informat̄ habitu charitatis et pietatis et iustitie.

Ctertio. dilectio inimici includit dilectionē amici et non eōtra. ergo illa est melior.

CR̄ideo negat an̄s. q̄ in tali dilectiōe intēsus diligit amicum q̄ inimicum: et ideo dilectio amici includit dilectionē inimici. Dico tamen q̄ dilectio inimici p̄t eē melior vel si sint in diuersis suppositis vel in eodē quo ad diuersa tēpora et diuersos actus.

Di. xxxi. et. xxxij.

Conclō. i. Impossibile ē actus fidei et actus visionis s̄l esse in eodem subiecto. hanc sic probat prima sc̄be. q. 63. ar. tertio. q̄ isti actus requirunt in suis s̄btis incompossibiles dispōnes. visio enim requirit enidētā et fides tenidētā.

Contra arguit Durādus p̄to. Id q̄ opponit alteri solū vt imperfectum p̄fecto p̄t simul stare cuz eo remota imperfectione. sed fides hoc modo opponitur visioni cum etiā ipsa fides sit quedā visio qua videmus in enigmate.

CR̄ideo. negat minor. s̄z opponuntur etiā cōtrarie vel cōtradictorie non s̄tm̄ ad id q̄ vtrūq̄ h̄z de cognitione. sed s̄tm̄ ad id q̄ h̄z fides h̄z de enigmate: q̄ fides dicit negationē euidētie. Et hoc ponit. s. d. 3. sen. dist. 31. q. 2. ar. p̄. q. p̄tia. Nec fides d̄ visio nisi impozie: et fidelis d̄ videre ea q̄ sunt reuelata esse credēda sed visione impozita.

Contra. Nulla priuatio est d̄ ratione entis positivi. s̄z p̄im̄ actus fidei est ens positivū: ergo p̄ntia-

tio enidētie nō est de rōne ipsius. **C**R̄ideo q̄ negatio et p̄uatio nō p̄t eē de rōne entis positivi t̄q̄ partes quiditatis eius. p̄t tamē pertinere ad rōne entis positivi tanq̄ designatiua essentie eius p̄ modū errinsee d̄rie: et tanq̄ id sine quo essentia rei nō p̄t eē nec excipit: vt dicit p̄s. 10. meta. ca. p̄ma vero contrarietas.

Secundo. quecuq̄ opponuntur sunt sub eodē genere. primo. sed visio patrie et fides nō sūt sub eodem p̄imo genere: cum visio sit actus sup̄naturalis per essentiaz non autem fides. ergo.

CR̄ideo. primo negat maior. n̄s qualitates corporales et sp̄iales opponuntur formaz: puta albedo et sc̄ia. q̄ de rōne albedinis est extērio. et de rōne scientie est inextērio. et de ratione scientie est inextērio nō s̄ s̄nt sub eodē ḡne p̄timo et vniū genus opponit alteri: puta virtuti et p̄nter oia contentis sub genere virtū opponunt̄ cuiuslibz contento sub genere virtutis.

Dico secundo q̄ s̄m̄it̄r hoc argumento p̄bare q̄ charitatis actus nullus actus opponatur p̄nta actus odij. et hoc q̄ actus charitatis est sup̄n̄alis per essentiam.

Dico tertio q̄ est dubitū vtrum visio glorie sit alteri? p̄ximū generis ab alijs intellectionibz creatis nō beatificis. et hoc q̄ omnes isti actus recipiunt in eadē potētia. et per p̄ns videntur esse eiusdem generis: vt dicit. s. d. 2. de speciebus intelligibilibz de veri. q. 8. arti. 14.

Conclō. ij. habitus fidei dei nō p̄t remanere in patria cum visione beatifica.

Conclō. iij. hanc ponit. 3. sen. dist. 31. q. 2. ar. ti. primo. q. 3. Et probat q̄ ap̄tus dicit. Hebr. ix. q̄ fides est de non apparentibus. in patria autē nullum cognitū erit nō apparenz.

Contra arguit Durādus p̄to. d̄us vbi sc̄ia et domū linguaz et p̄phetia supra.

Et ij

Duran
dus vbi
supra.

Duran
dus vbi
supra.

Duran
dus vbi
supra.

non cessabunt in patria: ergo nec fides. ans pz pna pbat: qz aptus pime cor. 5. vniformiter loquitur de omnibus istis.

¶ Rñdeo. negat pna. Ad probatione dico vt ibi dicit glosa. z Augu. libro de doctrina. qz aply vniformiter de istis loquit: qz oia ista aliquo modo cessabunt vel in toto vt fides z spes. vel in parte: vt scientia et huiusmodi alia.

¶ Dico scdo qz scia z pphetia pnt stare cuz visione beatifica: qz ista non requiritur in eidentia ex pte scientis aut pphetantis sicut fides: vnde z pphetia fuit in xpo quis esset beatus: vt dicit. s. Doc. tertio sen. q. 7.

¶ Dico tercio qz scientia dicit deservi in actu beatifico qtu ad conversionem ad phantasmata. sed verus est qz beati post resurrectionem poterunt vti scietia hic aequata. i. per conversionem ad phantasmata: sine tali conversione si cur de xpo dicit. s. Doc. tertio sen. q. 11. ar. scdo. ad tertium.

¶ Scdo. pautus in rapto habuit actum visionis z etiam habuit fidem: ergo cu visione stat fides.

¶ Rñdeo negat minor. Ille enim habitus qui ante visionem erat fides adueniente visione desijt ee respectu dei vis: licet forte adhuc erat fides respectu alioz. que no clare videbantur.

¶ Vel pot dici qz fides no pot stare cum visione simplr beatifica. i. canfata a lumine glorie se habere per modu habitus permanentia: lz possit stare cum visione no simplr beatifica. i. ceta a lumine glorie se habere per modu passionis z talia fuit visio pauli.

¶ Sed prima rñsio est melior: scilicet z ille qz ex dictis alieuz astrologi hz fidez de futura eclipfi du pnt: atr videt eclipsum: ille habitus definit esse fides respectu illius eclipfis: potest tamen habere rationem fidei circa alias eclipfes futuras.

Distin. xxxij.



Di. 33. querit vtra ex actibz humanis acquirantur habitus virtutis exites subiective appetitu sensitivo?

Pro ista

questione hec est prima conclusio. Alique virtutes morales sunt subiective in appetitu sensitivo. Verbi gratia. temperantia est in concupiscibili: et fortitudo in irascibili. Hanc probat. s. D. prima secundae. q. 56. ar. 4. z 3. sen dist. presentia. q. 2. ar. 4. z q. 4. de virtutibus. Ex hoc qz tales potentie possunt esse principii hmoi actus: z no sut determinate ex sui na ad pfectio nem talis actus: nec ad obedientia roni: ergo pnt esse sibi virtus.

¶ Contra arguit scdo. p. In potestate que alijs principat opz ee virtutis: vt dicit p. politice: voluntas alijs principat: qz in ea sut virtutes: cap. p.

¶ Rñdeo. dico p. qz no e ad ppefitio: qz in pcone no dicim nulla virtute esse in voluntate. Dico secundo qz pns dicit ibi in pte superioris esse virtute. ista aut ps superioris: no est voluntas lz ro que e sibi prudentie: que qde prudentia sufficit ad rectificandu intellectus z voluntate: vt dicit. s. D. q. 5. de virtutibus.

¶ Scdo. Iustitia est in voluntate tanqz in subiecto: ergo ee temperantia et fortitudo.

¶ Rñdeo negat pntia: qz iustitia tendit in bonu alienuz. fortitudo autem z temperantia i bonu ppsu. sunt eniz circa passiones que imediati pnt ad appetitu sensitivum.

¶ Tertio. pns pto ethicoz pnt diffiniat virtute excludit potestas sensitivas. lz concupiscibilis z irascibilis sunt potentie sensitivae: ergo no pnt esse subiectum virtutis.

¶ Rñdeo qz pns no excludit oes potentias sensitivas: lz tm sensitivas apprehensivas. naz de appetitu

titivis expresse ecedit qz sunt sibi virtutis. Et huius ro est: qz in eis consumat opus virtutis circa passionem: quod no consumat in voluntate nec in sensitivis apprehensivis: vt dicit. s. D. prima secundae q. 56. arti. 5.

¶ Quarto. voluntas est indeterminata ad bene z male eligendu: ergo opz in ea ponere virtutes quibus determinet. ans pz. pna vero est nota: qz virtutes no ponuntur nisi ad determinandu in potestate.

¶ Rñdeo. negat pna: qz voluntas ex rone sue potest hz sine habitu super addito circa ppsu bonu qd alie potest habere per habitus superadditos. lz agere firmiter pmpre z delectabiliter.

¶ Et si dicat contra. Ille qui ervitioso efficitur virtuosus habet difficultate in eligendo bonu: ergo voluntas no habet ex se promptitudinem ad bene eligendum.

¶ Rñdeo. negat pntia: qz illi difficultas puenit ex parte appetitus sensitivi cui passionem repugnat bono electo. uti. Voluntas aut qtu est ex se delectabiliter eligit bonu ostensum sibi a ratione: vt dicit. s. D. prima secundae. q. 56. arti. 4. ad quartu. pot etia dici qz ralis difficultas conuenit ppter aliquos malos habitus canfatos in voluntate: puta incontinentia vel hu. usmodi: sed tales habitus no habent proprie rationem virtus.

¶ Dico tercio qz sufficit prudentia in rone ad hoc qz voluntas bene eligat: nec oportet ponere aliquem habitum in voluntate.

¶ Contra ex hoc sequit qz opz ratione primo errare in ostendendo voluntate male eligere. z per pns qz ante ppsu peccatu voluntatis fuit error in intellectu.

¶ Rñdeo. dico p. qz nunqz voluntas male eligit nisi pnt aliquis defectus in rone: puta qz qd est in se maiu ostedit sub ratione boni. vel si ostedit bonu no tm attendit oia consideranda. vel qz deficit in

actu consiliandi vel indicandi vel precipiendi: vt dicit. s. D. prima. parte. q. 63. arti. 1. ad. 4.

¶ Et ad hu. us improbatione negatur pna. Cum qz inconsideratio precedes pna electio. maia z pna culpa no hz rone penie nec culpe vt diximus in scdo. Dico tm qz nunqz error vel ignorantia precedit oem culpa peccatis: immo consequit ad peccatu vel actuale vel originale. secus aut est de inconsideratione que est pura negatio z no ignorantia nec error: nec pna: qz illa precessit omnem culpam in angelo z in homine.

¶ Quarto. In intellectu generatur habitus qui est prudentia ex frequentata actibus: ergo z involuntate generatur aliquis habitus. tenet pntia: qz intellectus z voluntas sut potestie equali ideritate.

¶ Rñdeo. p. negat pntia: vt dicit. s. D. q. 5. de virt. ad tertiu. qz operatio intellectus fit mediate specie non autem operatio voluntatis.

¶ Dico scdo qz etia in voluntate ex frequentatione actiu circa passiones pot generari habitus qui dicitur

Cap. 10

Aureolus.

quas moralia sunt simpliciora ali- quibus naturalibus.

Ad secundam dico qd lz sint in eo- de gne remotio no th proximo. na virtus moralis est qualitas spiri- tualis. sanitas ho est corporalis. Adico scdo q virtus moralis est aliquo modo in vtroq appetitu: vt dicit. s. Doc. prima scdo. q. 56. arti. 2. Na sicut prudetia est sub- iectiue in ratione: sed presupponit rectitudinem voluntatis: ita vir- tutes morales sunt essentialiter i appetitu sensitivo. in voluntate autem dispositiue vel inchoatiue inqum in voluntate precedunt aliqui habitus qui tamē no sunt proprie r perfecte virtutes: vt dictū est de continentia.

Secundo. Tam voluntas q appe- titus sensitivus cōcurrūt ad actū virtutis: ergo in vtroq ponenda est virtus moralis.

Ad hō negatur p̄na: qvt dictū est voluntas q̄rit est ex se no indi- get perfici habitū circa passionē.

Tertio. Virtus moralis est per- qna hō se hz deceter. circa passio- nes. lz hoc no est tm fm appetitū sensitivū: sed etiā fm voluntatē. opz enim q per voluntatē bene eli- gat et firmet in bono rōnis: eo q appetitus sensitivus sit edomit: ergo qualitati existenti in vtroq appetitu venit diffinitio virtutis.

Ad hō negatur p̄na: q homo se hz deceter circa passiones per prudētia que est in rōne. r per virtutē moralem que est in appetitu sensitivo. nec opz ponere aliū habitū in volūta- te: sed ipsa se bene hz circa passio- nes per prudētia vt bñ dixim⁹. s.

Octo. ij. Alique virtutes ri in nobis ex actib⁹. Hanc ponit. s. d. q. 9. de virtū. Et probatur an- tiquitate philosophi dicētis secu- do ethicoz. q ex frequentatis acti- bus generatur habitus.

Contra arguit Durādus q ac- tus no cōcurrat ad genera- tione habitus: lz solū dispositiue

et tanq id quo dispositiue potentia ad recipiendū habitū. Aut habi- tus causat ex actu mediate aut i- mediate. no mediate q no vides- mus quid mediet inter actū r ha- bitū. nec immediate: q tūc actus immediate terminaretur ad ha- bitū cōtra p̄m. 7. phis.

Ad hō negatur p̄na: q vt dictū est in p̄m. 7. phis. Ad impro- bationē dico q habit⁹ dicit duo. dicit em qualitātē de difficili mo- bile r respectū ad naturā vel ope- rationē q̄rit ad primā immedia- te pducit habitū ipse act⁹. lz q̄rit ad scdm no pducit eū immediate lz cōsentitine: vt dicit. s. d. prima scdo. q. 51. arti. 1. ad tertiu. Na il- le qualitates que dicuntur virtu- tes no acquirunt nec augent nisi facta prius alia alteratiōe. no em acquirūt sanitas nisi acquisita ca- liditate vel frigiditate vel hūmā. Et iterū lz alteratio posset primo terminari ad hūmō qualitates no ad quod non sufficit qui est de rōne habitus. nec est possibile q actus sit tātū dispositio ad habitū cū sit actualior habitu. dispositio autē nisi q̄ actualior eo ad qd disposit.

Octo. iij. fundunt vir- tutes morales distincte a moralibus naturaliter acquisitis. Hanc ponit prima scdo. q. 63. ar. 3.

Contra arguit Durādus p̄. Durādus vbi supra.

Si virtutes morales indundū cū gratia. sequitur q parvuli bap- tizati qn perueniūt ad eratē per- feciā faciliter r p̄opte bene agāt hoc est falsum vt experientia docet. ergo cōsequencia patet. qz per te habent morales virtutes.

Ad hō negatur p̄na. r hui⁹ ratio est vt dicit. s. d. 3. parte. q. 69. ar. 4. q lz in baptizatis infundantur virtutes morales inclinātes q̄rit est ex parte anime ad bonum ma- gis q̄ morales acquisite no tm in- clinant ex parte corporis: qz non tollunt cōcupiscenciā causatā ex p̄cto originali. pp qd hūmōi virtu- tes sunt alligatē i pueris: r iō no

ter. 20.

p̄nt i op⁹ exire. Scdo puuli instrū- tur de p̄mētib⁹ ad mores. ergo.

Ad hō negatur p̄na. qz etiā in- struntur de p̄mētib⁹ ad fide- dem r charitatē. r tamen constat q ista in baptismo infunduntur.

Tertio. Aut iste virtutes mora- les infuse sunt eiusdem speciei cū acquisitis aut non. Non p̄mū: qz plura accidentia eiusdem spe- ciei no possunt esse simul in eodē subiecto. Nec secūdu: qz tūc vir- tutes dicerent de vtriqz equivoce.

Ad hō negatur p̄na: q sunt diuersarū rōnū pp diuersa eoz obiecta formalia. Na tēperantia naturaliter acqui- sita ponit mediū in delectatiōib⁹ fm regulā rōnis humane. tēperā- tia ho infusa ponit in eis mediū fm regulā rationis diuine: vt di- cit. s. d. prima scdo. q. 63. ar. 4. Et iterū virtus moralis infusa ordi- nat ad recte conuersandū in vita spirituali r in ciuitate sanctorū ad quod non sufficit acquisita.

Contra. Virtutes theologice ad hoc sufficiunt: ergo no oportet po- nere alias infusas.

Ad hō negatur p̄na: lz enim cha- ritas sufficit ad imperandū r di- rigēdū omnia pertinētia ad vitā spirituale: ipsa th no sufficit elice- re r erequi omnes hūmōi actus: vt dicit. s. d. q. 10. de virtū. No enim virtutes theologice perficiūt oēa potentias que subiciuntur virtu- tibus moralibus: nec habent pro- obiecto ea que ordinantur ad finē sicut virtutes morales.

Octo. iij. Virtutes cardinales remanebūt in patria post resurrectionem. Hanc ponit prima scdo. q. 97. ar. 1.

Contra arguit Durādus p̄mō. Appetit⁹ sensitivus in quo sunt iste virtutes cōrumpuntur in mo- re: ergo r ipse virtutes.

Respondeo. q lz cōrumpuntur ad corruptionem subiecti repara- buntur th reparato subiecto. r qz subiectū reparabitur idē numero

qd p̄nt: id r p̄dicte virtutes infuse. Scdo arguit q lz ibi essent vir- tutes: tamen no possunt esse iearū actus. r hoc qz in patria no erunt obiecta earū. s. delectabilia cibo- rum r venereoz: que sunt obiecta temperantie: nec tristitia que sunt obiecta fortitudinis.

Ad hō negatur p̄na: q obiecta hūmōi virtutū non sunt principaliter ea que dia- eta sunt. no em tēperantia intēdit hūmōi delectationibus inherere. sed principaliter intēdit bonū ra- tionis. idem est de fortitudine re- spectu periculozū r de tēperantia respectu delectabilium. r qz bonū rationis erit perfecte in patria: ideo ibi erunt r p̄dicere virtutes vt dicit. s. d. in tractatu de quat- tuoz virtutibus card. q. 4. ad. 5.

Distinctionis. xxxv.



Di. 34. r. 35. queri- tur virtus donia sunt habitus distincti a virtutibus?

Condo. j.

Donia sunt habit⁹ distincti a vir- tibus theologice et a morali- bus. Hanc sic probat prima scdo. de. q. 68. ar. 1. r. 3. sen. dist. 34. q. 1. arti. 1. Dispositiones mobilis ad hoc q moueatur prompte a mo- toribus diuersarū rōnū: sunt alterius et alterius rationis. sed virtutes r dona sunt hūmōi. na in- finita fortitudo et tēperantia dispo- nūt hōtem fm q̄ est mobilis a ra- tionē humane. prudētia vero dis- ponit rōnē lz q̄ est mobilis a pri- mis p̄cipiētia legis nature. dona vero faciunt hominem prompte mobilem ab instinctu spūs sancti.

Contra arguit Sco. 1. Virtutes theologice sufficiēt ordināt ho- mine ad deū. na fide eū cognoscit: mus charitate eū in se amamus. q. vnica spe appetimus ipsum vt est vti- lis nobis: per virtutes vero. mo- rales homo sufficiēt ordinatur r ad se r ad aliū. nam iustitia do-

Scot⁹ dist. 34. q. vnica

Duran- dus hic c. 1.

Duran- dus vbi supra.

Tertij Sententiarum

et reddere vnicuique quod suum est. ergo dona a superfluu vel non sunt a virtutibus distincta.

Respondeo. negat maior. quia virtutes morales non perficiunt aliquam potentiam anime circa creaturas vt est mobilis a spiritu sancto in fine supernaturali: sed hoc faciunt dona: vt d. cit. s. Doc. i. 2. q. 58. arti. 2.

Dico secundo quod virtutes disponunt ad motionem actuum. inclinant enim potentias ad agendum. dona vero ad motionem passiuam: quia facit ea facile mobile a spiritu sancto.

Contra. Si virtutes morales disponunt voluntatem vt est mobilis a ratione sequitur quod omnes sunt subiectum in voluntate: et hoc communiter dicitur esse falsum. ergo.

Respondeo. negat prima. sed bene dicitur quod omnes virtutes morales acquiescit est impressio rationis in appetitu sensitiuo vel intellectu: et hoc vt sit bene mobilis a ratione.

Contra eandem primam resolutionem arguit sic. postquam deus dedit habitus virtutum voluntati semper assistit ipsi vnitate ad actus convenientes: sicut postquam illuminat eum semper assistit eius potentie: et sic vt possit videre. ergo per habitus virtutum potentia proportionat spiritui sancto: et sic dona superflua erunt.

Respondeo. negatur vltima consequentia. quia per habitus virtutum proportionat spiritui sancto in quantum primo motori ad actus humanos: et sic per motum mouens est homo humana. primum vero est spiritus sanctus. per bonum vero proportionat ad actus superhumanos. exemplum autem de ceco non est ad propositum.

Secundo arguit. fortitudo est virtus et est donum spiritui sancto. ergo aliqua virtus est donum. antecedens consequentia patet.

Respondeo. negat consequentia. quia fortitudo que est virtus differt specificiter a fortitudine que est donum: quia prima perficit motum huma-

num. secundum autem modo superhumano dicitur esse fortitudo a spiritu sancto. aliter autem firmat homo per viam: et aliter per aliam. fortitudo enim que est virtus sic firmat in bono quod incit hominem non desistere a bono propter quocumque ardua: non in facit hominem semper peruenire ad finem sui operis: nec effugere omnia pericula sicut patet quod aliqui virtute fortitudinis firmati ad tuendam patriam aliquando occiduntur: et sic non veniunt ad finem operis incepti: fortitudo autem que est donum facit peruenire ad finem operis: et facere ac superare omne periculum: quod dicitur ad vitam eternam que est finis omnium actionum nostrarum: in qua nullum est periculum. Item fortitudo que est donum prestat fiduciam firmam perueniendi ad finem cuiuslibet operis a inchoati: et euadendi omne periculum. hoc autem non facit fortitudo que est virtus. Dico igitur quod virtus istam veritatem circa eandem materiam scilicet circa ardua: sed aliter et aliter.

Contra hanc resolutionem arguit multipliciter. primo firmitas fortitudinis que est virtus et illa que est donum differunt: sicut perfectum et imperfectum. ergo potest tamen intendi fortitudo que est virtus sicut illa que est donum.

Respondeo. negat antecedens. si accipiatur cum precisione: immo ille firmitates differunt et specificiter vnde quantumcumque vna intendatur nunquam perueniet ad perfectionem alterius: sicut nunquam asinus fiet homo quantumcumque perficiatur.

Secundo impossibile est quod aliquis simul habeat actum humanum et superhumanum. ergo si virtus disponit ad actus humanos et dona ad superhumanos acquisito dono cessant operi virtutum. quod videtur inconueniens cum virtutes potius perficiant per dona.

Respondeo. negatur minor. quia licet impossibile quod aliquis actus simul humane fiat et superhumane

Distinctio. cxxvi. Questio vnica. fo. cxxviii.

meramen possibile est quod fiat superhumane et simul habeat omnem perfectionem quam haberet si fieret humane.

Dico secundo quod admissio: sed non concessio quod illi duo modi. humane et superhumane sint impossibiles adhuc negatur minor. quia habens virtutem habitum potest vti seorsum vno et non altero: maxime quia habitus domini magis ad passionem quam ad actionem motionem disponit.

Tertio. Omnis actus voluntarius in homine est humanus: vt concedit etiam s. d. i. 2. q. 1. ar. 2. ergo nullus superhumanus.

Respondeo. negat prima. quia licet omnia talia sit humanus quo ad obiectum: quia elicitur vel imparatur voluntate: et si aliquis est superhumanus quod ad modum agendi in quantum homo est instrumentum motum a spiritu sancto.

Quarto sequitur quod homo habet donum intellectus potest per ipsius nobilitatem agere et per fidem: sed hoc dicitur esse falsum. ergo maior probatur te dona perfectius disponunt quam virtutes.

Respondeo. negat maior. quia dona perfectius disponant quam virtutes morales: non tamen theologicis: sed contra vnde actus sapientie et scientie et intellectus et consilij presupponunt actum fidei: distinguunt tamen dona a virtutibus theologicis: quia dona disponunt ad motionem actionem per seipsa: sed virtutes ad passionem a spiritu sancto.

Loco. ij. huiusmodi aliquo modo in patria et aliquo modo non.

Loco. ij. huiusmodi aliquo modo in patria et aliquo modo non. primam partem sic probat. s. d. i. 2. q. 68. articulo. 5. In patria mens hominis sequitur motionem spiritui sancti perfecte. ergo erunt ibi dona. consequentia patet ex antecedentibus. antecedens patet quia homo erit perfecte subiectus deo. secundam partem probat. 3. dist. 34. q. 6. arti. 3. Et hoc quod in patria non erit

materia quorundam donorum. non enim erit ibi miseria circa quam est pietas: nec aliquid malum a quo retrahit timor. ergo.

Contra arguit Durandus quod in Durandus patria non possunt esse actus donorum. Nullus actus potest esse nisi si habeat materiam circa quam versatur: quia actus nunquam est sine obiecto: sed in patria non erit materia aliquorum donorum vt patet ex secunda conclusionem. ergo.

Respondeo vt dicit. s. d. q. 1. de virtutibus. arti. 1. ad quintum. duplex est obiectum vnum ad quod habitus ordinatur sicut ad fidem: et iste habet rationem termini ad quem sicut spes ordinatur ad beatitudinem: et charitas ad summum bonum: et sine tali obiecto nunquam potest esse actus habitus alliciens. Aliud est obiectum. materia circa quam operatur vt ab ea in aliquid tendat: sicut temperantia agit circa voluptates non quod ad eas ordinatur: immo eas refrenat et fugit: sed agendo circa eas tendit in bonum virtutis. Itaque autem obiectus sine materia circa quam se habent terminus a quo: et sine isto potest esse actus virtutis. In patria autem licet non erit materia circa quam donum timoris et huiusmodi operetur: erit tamen obiectum ad quod ordinantur: sicut ad finem scilicet deum: nam per donum timoris in patria reuerentiamur deum. et per fortitudinem habebimus de deo confidentiam licet non sint ibi pericula. Et sic dico de alijs vt declarat. s. Docet. prima secunde. q. 58. articulo. 6. ad secundum.

Distinctio. cxxvi.

In distinctio. 36. et sequentibus queritur. Utrum virtutes cardinales sint inter se connexae: ita quod vna sine alijs haberi non possit?

Conclo. s.

prudētia nō potest esse haberi sine virtute morali: et eōtra nulla virtus moralis pōt esse sine prudentia. Hanc ponit. s. Doc. r. 2. q. 58. artic. 4. r. 5. Ad cuius evidentiam est sciendū qd virtus est habitus electivus. i. forma qua inclinate elicit bona electio. electio autē est de his que sunt ad finem. vnde ad bonā electionē requiritur debita intentio finis. Ista autem intentio finis per virtutē morālē que inclinat appetitū ad bonum rationis: sicut temperātia ad domandas concupiscentias. Rectum autē finē nō pōt hō intēdere nisi accipiat ea qd ordinant ad cōsequendum finē: accipere autē ea qd ordinant ad finē non possumus recte nisi prius rō indicet et consulat ea esse cōuenientia fini et precipiat vt ea accipiamus.

¶ Ex his p3 secūda pars conclusionis. i. qd nulla virtus moralis potest esse sine prudentia. prima vero pars declaratur: prudentia enim est que iudicat de agibilibus: ad rectius autē iudicium de aliquare oportet habere rectum iudiciū de principiis eius: sicut nō pōt recte iudicare de aliqua cōclutione nisi cognoscās eius principia: principia autē agendorum sunt fines: qd ex fine sumitur ratio eorū que sunt ad finē: de fine autē habet aliquis rectā existimationē per habitum virtutis moralis: qd vt dicitur 3. ethico. quālibet quis est talis finis vnitur ei.

¶ Ex quo patet qd sicut virtus moralis requirit prudentiam vt recte iudicet de his que sunt ad finem: ita prudentia requirit virtutem morālem vt faciat rectā existimationē de fine et circa illum rectum velle.

¶ Contra arguit Seco. primo. In quocunq; est recta ratio agibilium in eo est prudentia: vt p3. s. ethico. sed in aliquo potest esse recta ratio sine virtute morali, ergo

potest esse prudentia sine virtute morali. maior patet per p3m. minor probatur. In quo est virtus moralis in eo est recta electio: sed nō in omni eo in quo est recta ratio est recta electio. ergo maior patet. qd virtus moralis est habitus electivus: vt dicitur 2. ethico. minor probatur. Cum qd dicit Aug. super ps. 123. qd aliqui sciūt aliquod esse malū et tñ cōsentiūt. Tū qd intellectū recte dictate volūtas pōt inspicere oēs actū suū. ergo scāte recta rōne pōt nō esse recta electio: qd pōt nō esse electio.

¶ Respondeo. dico primo qd ratio potest dupliciter iudicare de agibilibus. vno modo in vniuersali sicut nullum malum est sciendū. Alio modo in particulari: sicut qd talis vel talis actus in particulari sit malus et nō scēdus. prius iudiciū nō separat a rōne scdm hō aliqñ abso:bet ppter aliquā vehementem passionem.

¶ Dico secūdo ad argumentū qd stante vniuersali iudicio recto rationis potest aliquis male eligere. sed stante actuali iudicio recto rationis in particulari non potest sequi mala electio. p tale autem iudicium in particulari non accipiēdo tātū hunc actū qui est iudicare: s3 accipio illū actū qd est perfectus actus prudentie. Talis autē est recte iudicare et recte consiliari et recte precipere de particulari agibili secundum qd agendum est hic et nunc et sm omnes circūstantias. Nunq; enim volūtas potest ferri in oppositū eius qd vltimate sibi precipitur a ratione omnino agendū. vnde non semper sequit electio ad omne iudicium vel consiliū. sequit tamen ad omne rectū preceptū semper recta electio: et in hoc stat vs huius responsionis. Ad argumentū negatur minor. accipiēdo in maiore per rectam rationem rectum preceptum. alioquin nō esset contra cōclutiones. Ad probationem

negatur minor. Ad primā probationem dico qd Augustin⁹ loquit de iudicio vti et h pnculari. Ad secundā negatur ans vt dicitur est: qd impossibile est intellectum recte et firmiter indicando consiliū do precipiēdo dicere aliquid in particulari sciendū: quin ad tale preceptū sequat electio conformis precepto.

¶ Dico tertio qd generat habitus prudentie et virtutum moralium simul. naz simul et semel ostenditur ex parte rationis finis primi virtutum moralium p sinderesim.

¶ Secūdo. Ex parte appetitus fit recta inclinatio in illū finem.

¶ Tertio. Ex pte rōnis recta siliogizatio de medijs ad finē iudicando consiliando precipiendo.

¶ Quarto. Electio preceptorum ex parte appetit⁹: vt videt dicere. s. d. 3. dist. 33. q. 2. art. 3.

¶ Secundo arguit. Mala electio non potest exerceat intellectus. ergo stante mala electione qd nunq; est existentibus virtutibus moralibus potest esse recta ratio sine prudentia. consequentia patet. ans pbat. principia agibilium sunt nota ex terminis. ergo nunq; potest intellectus exerceat.

¶ Respondeo. negat ans. et dico qd h intellect⁹ non possit totaliter exerceat qd ad vniuersalissima principia agibilium: potest tamen errare et exerceat quo ad particularia agibilia: quia priuatur aliquo principio intelligibilis visio: nō qd priuatur potentia intellectus: s3 qd priuatur aliquo habitu vel actu: vt dicit. s. d. scda secūda. q. 15. articulo primo.

¶ Dico scdo qd hō per aliquā passionē vel malū habitū impedit ne discurrat ab hōi vniuersalibus pncipijs ad particulare opabile: maxime precipiendo qd fieri debeat: qd quidē auersio in peccatib⁹ ex passione fit per appetitū sensitiuū: in peccantibus autē ex malitia vel habitu corrupto sic per voluntatem.

¶ Dico tertio qd ista auersio nō semp facit volūtas p auersio acru quo directe velit intellm auertere a recta p sderatiōe: sed aliquid ptingit ex hoc qd impat intellectui cōsiderationē aliorū obor. Ex qua cōsideratiōe distrahit a pncipia obiecti cōsideratione.

¶ Dico quarto qd ista auersio pōt dici excecatio sine sit a volūtare sine sit ab appetitū sensitiuo qd per hoc prestatur rationi frequēs vel continuum impedimentū recte consiliandi. et inclinatio ad peruerse iudicandum et precipiendū de agibilibus.

¶ Tertio arguit. Mala electio pte nō pōt esse in volūtare nisi i rōne sit pnis puerum iudiciū atq; preceptum. sed actus nō pōt esse peruersus in ratione nec fit malū velle in voluntate: ergo ibi est cōculus aut itur in infinitum.

¶ Respondeo. negatur minor. nam mala electio aliquid sequit ignorantiā intellectus. aliquid inconsiderationem et aliquando errorem. Erroz autem et talia predicta nō presupponunt malū velle: s3 presupponant qd non sit in voluntate bona electio. sed nō sequit ex hoc qd ibi sit mala qd potest nulla esse.

¶ Dico scdo qd mala electio pte cāri etiā ex puerfo dictamine rōnis particularis sine cogitatione: vt dicit. s. Doc. prima secundae. q. 10. art. 1. tertio. ad tertium.

¶ Quarto. In demonib⁹ est prudentia. sed in eis est mala electio: qd prudentia stat cū mala electione: et per consequens sine virtute morali. maior probatur. In demonibus ē rectū iudiciū qd de⁹ sit amandus: alioquin nō haberēt verme cōscientie ipsum odiendo: ergo i eis est prudentia. teneat pna. qd prudentia vnico actu generatur.

¶ Respondeo. dico primo qd demones iudicant per se deū esse amandum inq̄tum. i. est vniuersale pncipium omnium bonorum: et iudicant per accidēs ipsam esse odiē

Secūdo hic. qd vnica. cap. 6.

diu in q̄tum. s. est prohibitor: ma-
lorū r̄ inflictor: penarū: r̄ tamē
cum hoc fiat remorsus conscientie.
¶ Dico secundo q̄ nullus habit⁹
qui est circa aliquod p̄lerū ḡnat
vnicō actu: et maxime prudentia
que non generatur nisi post mltas
experientias. dicit autē qui est
circa complectum propter species
intelligibiles que vnicō actu ḡna-
ri possunt.

¶ Dico tertio q̄ prudentia non ge-
neratur nisi per sumū principālē
actū frequenter iteratū qui est p̄-
cipere: vt dicit. s. Doc. secūda secū-
de. q. 4. 7. arti. 8.

Conclo. ij. Virtutes car-
dinales sunt
conneceita quia hz vnā hz om-
nes. hanc sic probat prima secun-
de. q. 65. arti. primo. prudentia ha-
beri non potest nisi habeant oēs
virtutes morales: et nulla virtus
potest haberi sine prudentia. s. r̄
tūm prudentia r̄ virtutes morales
sunt cardinales: ergo nulla cardi-
nalis pot̄ haberi sine alia.

¶ Contra arguit Sco. Quādo ali-
que sunt perfectiones parciales
aliquis ille pot̄ habere vnā sine
alia. sicut homo pot̄ habere visus
sine auditu. sed quilibet virt⁹ car-
dinalis est partialis. perfectio ho-
minis. ergo.

¶ R̄spondeo. negatur maior. q̄i ha-
bent cōnexionem inter se. nam in-
tellectus et voluntas sunt partia-
les perfectiones hominis: r̄ tamē
non potest habere vnū sine alio:
et sic est in proposito. Nam ea ad
que inclinant virtutes morales se
habent ad prudentiā sicut princi-
pia: quia finis est principii in agi-
bilibus: non autem potest esse res-
cta ratio si sit defectus cuiuslibet
principii: et ideo non potest esse pru-
dentia sine alijs virtutib⁹ nec ecō-
tra. Et loquor de virtutib⁹ p̄fectis
r̄ nō de imperfectis: vñ null⁹ p̄ h̄e
p̄fectū r̄ rectū dictamē practici et
prudētiāle i materia vni⁹ virtutis
moralis sine hoc q̄ habeat p̄fectū

dictamen actuale vel habituale
in materia alterius.

¶ Secūdo arguit. Aliq̄s pot̄ exerce-
re circa materiā vni⁹ virtutis pu-
ta iustitie nō exercēdo se circa ma-
teriā alterius: puta temperantie
vt de se patet. ergo potest acquire-
re vnam virtutem sine alia.

¶ R̄spondeo dupl̄r. p̄mo q̄ habit⁹ ac-
quisit⁹ i eo q̄ le exercet circa mate-
riā alicui⁹ virtutis: nō circa alias
non hz r̄ōnē virtutis: q̄ opz simul
exerceri i tota materia: morali. nō
quidē q̄ in eodē m̄tā hōi habeat
quatuor act⁹. s. prudentie: iustitie r̄
tēperantie: fortitudinis. s. sic q̄ act⁹
vni⁹ imediare p̄seq̄ actū alterius.

¶ Cōtra. ex hac responsione seq̄t̄
q̄ vna virtus sit alteri ratio essen-
di. s. hoc ē falsum: ḡ maior p̄z. m̄
not. p̄bat. Si vna est alteri r̄ō q̄ sit
virtus r̄ ecōtra sequit̄ q̄ q̄libz vir-
tus sit virt⁹ anteq̄ sit virt⁹. M̄ si
fortitudo est r̄ō tēperantie q̄ sit vir-
tus: fortitudo p̄us ē virt⁹ q̄ tēpan-
tia. r̄ si tēpantia ē fortitudini r̄ō q̄
sit virt⁹: ē p̄us virt⁹ q̄ fortitudo: et
sic q̄libet istarū erit p̄us virt⁹ q̄
sit virtus. hoc est falsum. ḡ itē seq̄t̄
q̄ nulla sit prima virtus. hoc ab oī-
bus negatur. ergo.

¶ R̄spondeo. negat minor. vna enim
virt⁹ est alteri r̄ō sine qua nō. nam
prudētia ē alijs r̄ō q̄ sunt virtutes:
q̄ dirigit eas i eligēdo recta me-
dia: ad finē r̄ p̄stituit eis mediū in-
ter superabundantiā r̄ defectum.
Alie sūt virtutes sicut r̄ō prudentie
q̄ sit virtus: q̄ ministrat ei re-
ctā estimatiōē p̄ncipioz ex qui-
bus prudētia p̄cedit in iudiciōdo
p̄suledo r̄ p̄cipiendo. fortitudo est
r̄ō essendi virtutez iustitie r̄ tēpa-
rantie r̄ ecōtra in q̄stū quilibet vir-
tus confert ad rectā estimatiōez
prudētie in materia sua propria
et aliarum virtutum: vt dicit. s.
Doc. prima secūde. q. 65. arti. p̄-
mo. ad primum. Ad p̄batōnē ne-
gate minoris negatur p̄ntia. sicut
etiam non sequitur fortis non po-
test esse pater nisi habeat filium:

ergo p̄us est pater q̄ sit ei fili⁹.
¶ Ad secundam dico q̄ aliquid di-
citur p̄mūz dupliciter. Vno mō
affirmatiue: q̄. s. ante omnia alia
est. r̄ sic nulla est prima virtus lo-
quendo de prioritate dur̄tionis
Alio modo negatiue: q̄. scz nihil ē
ante ipsum. r̄ sic quilibet virtus
est prima. Secunda responsio ad
principale argumentū est ista q̄
virtutes r̄ sunt habitus r̄ sunt vir-
tutes inq̄stū sunt habitus: vna
precedit aliam. sed in q̄stū virtu-
tes non: immo omnes habent si-
mul r̄ōnem virtutis ex mutua cō-
iunitantia.

¶ Cōtra. Et hoc sequitur q̄ vna
actus generat oēs virtutes mora-
les in eē virtutis moralis hoc est
falsum. ergo minor pater. maior
etiam pater: quia per te si quis ex-
ercetur circa materias aliquarū
virtutum illi habitus qui acquirun-
tur non sunt virtutes donec exer-
ceantur circa materias aliarum.
r̄ sic ex illo vltimo actu omnes ha-
bitus precedentes habent. ratio-
nem r̄ virtus.

¶ Respondeo. negatur minor. Ille
enim vltimus actus licet sit act⁹
tū vnius virtutis elicitor: est ta-
men actus aliarum etiam virtu-

tum participatiue: q̄ in actu cu-
i infl̄bet virtutis participatur ali-
quid pertinens ad omnes alias
virtutes. Item ille actus in virtu-
te omnium actuum precedentū
circa diuersas materias cōneras
adinuicem. Nam actiones r̄ pas-
siones humane que sunt materia
virtutum moralium sunt ad inui-
cem ordinatę sicut dicit. s. Do. p̄-
ma secūde vbi supra. r̄ ideo nil m̄-
rum si vnus actus agens in virtu-
te precedentium complet vnum
habitum: pura prudentie ex cui⁹
complemento dependet aliq̄ habi-
tus in esse virtus. 16.

¶ Finit Epitoma Tertii libri Se-
ntentiarū Joānis Capreoli prin-
cipis Thomistarū: editum a cla-
rissimo sacre Theologie doctore
fratre Paulo Soncinatē regulas-
ris vite ordinis predicatorum.
Lugdunias summa cura ac dili-
gentia impressum per solertēmp̄-
rum Joānem Crespinuz. Anno
domini. M. cccc. xxvij.

¶ Regestum huius partis.
Aa Bb Cc Dd Ee. Omnes sunt
quaterniones.